

Serie nouă
IANUARIE 2022

1
(CCXLVI)

48 pagini
ISSN
1220-742X

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

D i n s u m a r :

- ✓ Interviu cu Adrian Iorgulescu, președintele UCMR
- ✓ Premieră la ONB – *Lohengrin*
- ✓ Festivaluri: “Intrada”, “I.D. Chirescu”
- ✓ Memento Alexandru Imre
- ✓ Redutele șlagărului (5)
- ✓ Școala vedetelor – Spirit adolescentin (I)

În imagine:
Cristina PĂȘĂROIU
foto: Opera Națională București

Scumpa noastră Operă!...

Recent au răbufnit în spațiul public, mai cu seamă în social media, proteste vehemente și luări de poziție tranșante vizavi de mărirea exagerată a prețului la bilete, la ONB. O atitudine civică, o atitudine pro-culturală, am putea spune, un strigăt al celor care se simt privați de dreptul de a vedea un spectacol, devenit prohibit prin valoarea șocantă, pentru mulți, a unui bilet. Este dreptul oamenilor să protesteze, după cum este și dreptul managementului să stabilească prețurile, ar fi concluzia preliminară rostită pe nerăsuflete.

Dar, dacă privim lucrurile mai în profunzime, se mai pot introduce în discuție unele argumente.

Să vedem puțin și contextul: în ultima vreme asistăm la scumpiri majore, cam la toate produsele, de la celebrele prețuri la energie și gaze până la carburanți și, pe cale de consecință, la mai toate bunurile fabricate sau transportate în România. Apoi, să nu uităm că Bucureștiul este orașul în care tariful unui loc de parcare de domiciliu a fost majorat cu 800%, ajungând în zona B (ca să nu ne referim la varianta maximă din zona A) de la 66 la 500 de lei (exact cât un bilet categoria B la *Don Carlo* în data de 3 februarie). Lucru care a afectat nu circa 1000 de oameni câți pot umple teoretic sala Operei, ci pe posesorii a peste 1,4 milioane de mașini înmatriculate în București.

În apărerea managementului, am putea observa că spectacolele cu biletele cele mai scumpe sunt și la un nivel artistic superior (din perspectiva apelării la soliști vocali invitați, în marea lor majoritate români cu cariere internaționale remarcabile). O altă motivație ar fi reducerea veniturilor ca urmare a diminuării numărului de bilete puse în vânzare, din cauza restricțiilor sanitare.

Privind acum din perspectivă mai largă, am putea observa și lucruri imputabile managementului instituției sau celui ministerial.

De pildă, nu este fair play să închizi balconul (unde prețurile sunt mici) și să pui în vânzare doar locuri în loji și la parter (cele mai scumpe), sub pretextul respectării cotei de 30% bilete scoase la vânzare. De fapt, această tactică a făcut ca parterul să fie ocupat în proporție de 70%, dispărând ideea de distanțare și încălcându-se, de fapt, sensul restricțiilor. O altă nemulțumire exprimată tranșant a fost obligativitatea de a cumpăra câte 2 bilete sau o lojă întreagă, ceea ce pentru spectatorul solitar este un nonsens, dincolo de prețul total care rezultă de aici, ce depășește pensia minimă din România, egalând (la categoria 1) salariul minim net pe economie.

O problemă de principiu ar fi cea că ONB, care tocmai sărbătorește Centenarul conectării la bugetul de stat, deja își desfășoară activitatea pe banii publicului, fiind integral și generos subvenționată din taxele și impozitele românilor. Și atunci, a percepe a doua oară sume foarte mari, tot de la cetățenii care susțin instituțiile culturale și întregul aparat de stat, apare ca un fel de dublă taxare.

Dar de ce au nevoie de bani mai mulți cei de la Operă? Aici de vină este sistemul, anhilozat în organizarea de tip sovietic consolidată pe timpul lui Stalin. Deși mai nou ne pretindem anti-comuniști și pro-economie de piață, am păstrat neatinsă (o excepție în UE) instituțiile care primesc subvenții integrale, fără să li se ceară niciun efort de auto-finanțare (fie și parțială). Ele primesc aceste subvenții automat, din oficiu, indiferent de nivelul la care își desfășoară activitatea! În asemenea instituții sunt angajați soliști cu contracte de muncă pe termen nedeterminat, conectați la salarii foarte mari, fără a li se cuantifica în vreun fel prezențele pe scenă. Mai mult, avem instituții de spectacole care joacă 4 spectacole de operă pe lună și niciun balet (nu pe satelitul Terrei, ci în 31 de zile!). Cu aceleași drepturi salariale și cu subvenții integrale. Ba chiar subvenții & salarii dublate – pentru că de exemplu la Cluj sau la Iași în aceeași clădire activează și Opera și Teatrul dramatic, fiecare cu armata lor de salariați (plătiți cu toții din același bu-

zunar al Ministerului Culturii), care împart aceeași scenă, prezentând spectacole alternative. Ca să nu mai vorbim de faptul că există angajați care la sediu nu apar pe scena pentru care sunt salariați (uneori cu lunile), dar mai iau o dată bani frumoși de la același Minister pentru că, în timpul serviciului, ei au spectacol (ca invitați) la Iași, la Cluj, la Timișoara, sau, de ce nu, la Filarmonică...

Dar ce să vezi, tocmai din cauza unor asemenea salariați, care cântă și ei cum (mai) pot, managerul nu are bani pentru invitații buni, și atunci... scumpește biletele, ignorându-i pe salariații casei (de multe ori pe bună dreptate) și plătind a doua oară, pentru aceeași funcție și aceeași activitate, oaspeți care chiar pot să cânte foarte bine.

Dacă în urmă cu ceva timp aducerea de oaspeți se făcea prin apelarea la finanțatori din afara sistemului (Primărie, bănci, asociații, persoane particulare), acum nu mai este timp (sau capacitate) pentru asemenea aranjamente, care necesită efort și un anume calendar de desfășurare. Și atunci prezența soliștilor de calitate este asigurată ad-hoc prin scumpirea biletelor, acțiune care nu cere niciun efort și care, se credea, nu poate fi contestată/ reclamată. Măcar într-o vreme se mergea pe ideea – corectă și elegantă – de a scumpi doar biletele cele mai bune, sub denumirea de bilete VIP, care aduceau nu doar dreptul de a intra în sală, ci și alte lucruri concrete, oferite "gratis": parcare privilegiată, acces pe o ușă pe unde nu se înghesuie toată lumea, garderobă privată, câte un exemplar din caietul-program, un pahar de șampanie – ceea ce justifica prețul, ba chiar crea o satisfacție reală cumpărătorului, care era tratat în mod individualizat, la nivelul banilor pe care i-a cheltuit și la standardul pe care și l-a ales. Ar mai fi un aspect: cine studiază afișele din arhive ar putea remarca un principiu social, corect, aplicat la sfârșitul secolului XIX, la începutul secolului XX (când spectacolele erau date de antreprenori, care trebuiau să recupereze din bilete banii investiți), dar și după instituționalizare: raportul între biletele cele mai ieftine și cele mai scumpe se apropia uneori de 1 la 100, astfel încât și cel mai sărman student să poată cumpăra un loc la galerie, dar și cel mai bogat mușteriu să se lăfăie la lojă în condiții de lux.

Deci, o situație complexă, unde se greșește și la nivelul instituției și la nivelul Ministerului, cu circumstanța atenuantă că intenția este bună: s-a dorit, și s-a reușit, ca să avem la București câteva (nu puține!) spectacole cântate bine și foarte bine.

Și bietul director ce să mai creadă... Ce ți-e și cu nemulțumii ăștia: oricum o dai, tot nu e bine – faci ceva, ești criticat; nu faci nimic, iar ești criticat.

Mihai COSMA

DIN SUMAR

Interviu - Adrian Iorgulescu.....2-3

Premieră la ONB - Lohengrin.....4-8

Rapsodii la Câmpulung.....43-44

Școala vedetelor (I).....45-47

UCMR - Anul Nou în casă nouă

De vorbă cu Președintele Adrian Iorgulescu

Mihai Cosma: *Domnule Președinte, am intrat în 2022, sunteți în „casă nouă”; ce gânduri vă inspiră această mutare și ce planuri are Uniunea pentru acest an?*

Adrian Iorgulescu: Mutarea era un lucru necesar, pe care l-am obținut cu mari eforturi la sfârșitul anului 2021. Să ne gândim în primul rând la Biblioteca ce numără peste 120.000 de titluri, practic toată muzica și muzicologia românească, la fondurile de carte și tipărituri, la întreaga arhivă a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, la colecțiile de reviste „Actualitatea muzicală” și „Muzica”, la colecția de tablouri și de viori, la mobilier. În acest moment lucrurile sunt așezate din acest punct de vedere, desigur în contextul încă mai important al începerii lucrărilor de consolidare, renovare și restaurare la Palatul Cantacuzino.

M.C.: *Văd că sediul actual arată foarte bine, există birouri de lucru, de reprezentare, sala pentru ședințe...*

A.I.: Da, este un sediu cochet, bine întreținut, foarte aproape de vechiul sediu. Asta ne permite să urmărim permanent derularea lucrărilor acolo.

M.C.: *Care este perspectiva privind întoarcerea în vechiul sediu? Ați obținut de la Ministerul Culturii prelungirea contractului de ședere în Palatul Cantacuzino?*

A.I.: Am purtat pe această temă o discuție aprofundată cu actualul ministru al Culturii, domnul Lucian Romașcanu, marți, 11 ianuarie. Nu am atins numai problema Palatului, ci și aspecte privind Legea Dreptului de Autor (unde au ramas multe chestiuni nerezolvate). Am obținut toate asigurările că, odată terminate lucrările, instituția noastră se va întoarce în vechea locație și că ministrul este de acord să promoveze o Hotărâre de Guvern pentru darea în folosință gratuită pentru o perioadă de 49 de ani (cu precizarea că în acest interval nu intră anii în care se derulează lucrările de renovare). Este vorba despre spațiile de la etajul 1, cu acces în Aulă și în Sufragerie, grație unui acord cu Muzeul „George Enescu”. Așteptăm concretizarea acestei promisiuni, sperând ca într-un termen de câteva luni (până la primăvară), această Hotărâre să fie adoptată.

M.C.: *Spuneți că ați discutat în general despre relația Ministerului cu Uniunea; este deschis domnul Romașcanu să sprijine proiectele Uniunii, să acorde buget pentru festivaluri, pentru achiziții... să redreseze lucrurile care au avut sincope în trecut?*

A.I.: Nu am intrat în toate aceste detalii, dar pot spune că proiectul de finanțare a revistelor merge înainte, la fel și proiectul cu achizițiile. Comenzile de creație erau oricum finanțate de UCMR. Tot ce îmi doresc este ca această colaborare cu Ministerul să nu rămână doar în faza promisiunilor, ca toate aceste lucruri să se pună în aplicare. Am făcut deja la finele lui 2021 solicitările pentru susținerea principalelor proiecte ale breslei noastre: achizițiile menționate mai sus, cele două festivaluri („S.I.M.N.” și „Meridian”) și încă un proiect care a beneficiat în trecut de o finanțare

Foto: Mihai Cosma

parțială - imprimarea Antologiei Muzicii Contemporane pe CD-uri. Din fericire, actualmente există un buget alocat ordonatorului principal de credite, majorat față de cel al anului precedent. Premise deci, există; sper să existe și bunăvoință și spirit de acțiune în ce privește promovarea creației noastre contemporane.

M.C.: *De puțin timp a fost numit un nou Președinte-Director general la Radio România - Răzvan Ioan Dincă; ați luat legătura? Vă gândiți la o îmbunătățire a colaborării cu această instituție?*

A.I.: Am avut de-a lungul timpului o bună colaborare cu domnul Președinte Dincă – pe vremea când se afla în subordinea Ministerului Culturii ca director al Operei și apoi al Operei. Sper ca ea să continue. Neîncetat însă mă gândesc ce se întâmplă cu muzica românească în programele acestei instituții naționale și de ce aceasta este încă modest difuzată, pe canale aferente? Este adevărat că Radio România Muzical difuzează creația națională, dar cred că și posturile regionale sau Radio România Actualități ar putea transmite mai multe piese din repertoriul autohton, precum procedează posturile naționale din toată Europa. În orice caz, aș dori ca acest lucru să nu se întâmple ca rezultat al unui dialog punctual, ocazional, ci să devină o parte componentă a conștiinței culturale a celor care lucrează în această instituție.

M.C.: *Mai există și alte noutăți pe care doriți să le împărtășiți cititorilor?*

A.I.: Unul dintre obiectivele principale ale anului 2022 este organizarea în bune condiții a Adunării Generale (care va avea loc în mai sau iunie), ocazie cu care vor avea loc alegeri la toate nivelele de reprezentare: Consiliu, Birou Executiv, Birouri de creație. Un alt obiectiv important rămâne cel de întinerire a breslei, astfel încât Uniunea să aibă viitorul pe care i-l dorim cu toții.

M.C.: *Vă mulțumesc, domnule Președinte.*

A.I.: Cu plăcere!

Interviu de **Mihai COSMA**

Lohengrin e mai important decât centenarul ONB

Voi repeta și eu ceea ce toată lumea știe: Opera Națională București sărbătorește 100 de ani de la instituționalizare, reluând pe 8 Decembrie inauguralul titlu de repertoriu *Lohengrin*, dirijat acum un secol de George Enescu. Este încă un lucru pentru care trebuie să-i mulțumim în primul rând lui Enescu, mai mult decât lui George Ștephănescu, fondatorul Operei. Fără acel debut al lui în fosa orchestrală, Wagner ar fi dispărut cu totul din repertoriul ONB al ultimilor 30 de ani. Așa, la fiecare 10 ani, avem parte (măcar) de *Lohengrin*. Ultima oară s-a întâmplat în 2011, în timpul Festivalului Enescu, atunci când Cristian Mandeal dirija o distribuție cu regretatul tenor Johan Botha în rolul titular, Emily Magee (Elsa), dar și Petra Lang și Valentin Vasiliu, supraviețuind artistic și în 2021 în rolurile lui Ortrud și Telramund.

Iată de ce *Lohengrin* este atât de important pentru Opera din România în primul rând și pentru Opera din București în aceeași măsură. E mai puțin important că acest centenar aniversază de fapt 100 de ani de când Opera din București a devenit bugetară, pentru că spectacole se dădeau încă din secolul XIX. Decizia statului, reprezentat în cultură în primul rând de monarhie, de a subvenționa integral lefurile artiștilor a fost revoluționară în 1921, cu zeci de ani înaintea vremurilor, dacă ne gândim că Royal Opera House "Covent Garden" a căpătat acest statut de operă de stat abia după 1945!

Silviu Purcărete revine la București

Cam tot un deceniu s-a scurs și de când Silviu Purcărete n-a mai montat nimic în București. Legendă urbană sau nu, reputatul regizor a promis că nu mai vine în capitală după experiențe dezamăgitoare în teatrele de aici. Și a revenit acolo unde, în mod normal, e locul cel mai prestigios: la

Operă. Numai faptul în sine că producția centenară a lui *Lohengrin* i-a revenit este un eveniment și drept urmare trebuie tratat ca atare, ca un spectacol care trebuie văzut neapărat. Mai ales că... nu se știe când îl veți mai prinde după această stagiune.

Producția lui Purcărete este un monstru. Un arsenal complet de tehnici regizorale de mare clasă, trimițând imediat în ridicol penibilele premiere din interimatul lui Ștefan Ignat, realizate de tristul și omni-pleticosul Mario de Carlo. Dar asta nu-l scutește pe marele regizor de critică. Cortina de incediu din tablă nituită, folosită genial de Andrei Șerban în 1995 în *Cedipe* ca o metaforă a Cortinei de Fier, ce separa scena Sfinxului reprezentat de Stalin de ciurma din Teba sub forma Mineriadei din 1990, se deschide de astă dată spre o scenă aproape goală, dar vastă, mai ales în profunzime. Scenografia e minimală: o masă de machiaj pentru Ortrud și o scenă mai mică, pe scenă. E o idee teatrală perenă: lumea e un teatru și viețile noastre sunt o poveste. *Teatrum mundi*. Un

Foto: operanb.ro

LUCRĂRI PREZENTATE ÎN CADRUL BIROURILOR SECȚIILOR DE CREAȚIE ȘI ACHIZIȚIONATE DE CĂTRE UCMR (iunie-noiembrie 2021)

SECȚIA DE MUZICĂ INSTRUMENTALĂ ȘI MULTIMEDIA

Bence-Muk Cristian – 21.12.2012, pentru clarinet și cvartet de coarde; **Borza Adrian** – *Umbre | Symphoniae Brevis*; **Brânduș Nicolae** – *Archaeusursum*, pentru ansamblu cameral; **Caciora Teodor** – *Duo for flute and viola*; **Cibișescu-Duran Iulia** – *Concert pentru violă și orchestră nr. 2*; **Ciobanu Ghenadie** – *Cvartet de coarde*; **Ciobanu Maia** – *Trencadis*, pentru cvartet de coarde; **Rotaru Doina** – *Lumina*, in memoriam O. Nemescu, cvintet de suflători; **Tănăsescu Andrei** – *Cvartetul nr. 2 "al culorilor"*, pentru cvartet de coarde; **Török-Gyurko Aron** – *Splinter(s)* pentru vioară solo; **Țună Sebastian** – *Destin III: Dark clouds*, pentru sextet de coarde; **Țuțuianu Teodor** – *Toccatino*, pentru pian; **Zbarcea Lucian** – *The meaning of life*, trio pentru pian, vioară și violoncel.

Subsecția vocal – instrumentală (mixtă)

Burlea Vlad – *Stare*, pentru soprano și grup instrumental; **Munteanu Viorel** – *Patru madrigale*, cor mixt, soliști și orchestră.

Subsecția de fanfară

Biriș Alexandru – *Marș Nr. 5*; **Luncan Octavian** – *Rusaliile* – poem vocal-simf.; **Mihai Florian** – *Fantezie Autumnală* – fantezie; **Pârva Florentina** – *Marș de concert nr. 1*; **Popa Emanuel-Florin** – *Numele Suprem* – suită; **Ștefoni Doina-Delia** – *Ce măreț ești tu părinte* – cantată pentru orch. simf. și cor mixt.

amic care m-a însoțit la spectacol mi-a spus că acea scenă mai mică acoperită de o cortină roșie îi sugerează un vagin. Mie nu, dar chiar și această perspectivă îmi confirmă percepția, pentru că tocmai așa intrăm fiecare dintre noi pe scena vieții.

Mai departe, Purcărete apelează la un alt procedeu „clasic” al regiei moderne: dedublarea. Cele două cupluri (Elsa-Lohengrin și Ortrud-Telramund) sunt dublate de actori mimi pe toată durata spectacolului. Prima pereche aparține unei distopii androgine, greu de încadrat altfel decât prin culoarea albă, în timp ce a doua e situată la periferia societății, cu coafuri de oameni ai străzii, lombrozieni și întunecați, iată o dihotomie explicită a binelui și răului, a purității și a mizeriei etc.

Însă ceea ce-i lipsește acestei puneri în scenă este coerența dramatică. Tocmai pentru că procedeul nu e nou. Există un *Evgheni Oneghin* încă din anii '50, la Veneția, în care Tatiana și Evgheni sunt dublați de actori, într-un spectacol în care cânta Virginia Zeani, pus în scenă de... Lorin Maazel. Dar acest procedeu trebuie să spună foarte clar o poveste ca să evite catalogarea drept clișeu. Or, Purcărete n-a reușit asta. În momentul în care tenorul se adresează într-un duet sopranei, pentru a continua apoi să-i cânte actriței, e limpede că această „subtilitate” nu reușește să ascundă o lipsă de idei.

În regia de operă, „subtilitatea” e riscantă, pentru că adevărata subtilitate, care completează tușa groasă a machiajului și a unei montări oricât de explicite și de directe ar fi ea, se regăsește în muzică. O arie sau un duet, mai ales la Wagner, unde aceste momente pot dura zeci de minute, nu sunt neapărat replici reale, ca în teatru, ci pot fi doar sentimentele personajelor, în inimile și mințile lor, iar muzica le face palpabile, audibile.

Aici, Purcărete a greșit, amestecând într-o dramaturgie confuză, ca să nu spun de-a dreptul slabă, o veritabilă excelență tehnică. Pentru că imaginile rămân memorabile, în special giganții din final, sugerând cavalerii Graalului din Montsalvat, conduși de spiritul scheletic al lui Titurel, cu doza de umor aferentă apariției unui al treilea gigant cu pălărie de fetru, desprins dintr-un film noir.

Această dramaturgie firavă nu face decât să scurteze viața producției lui Purcărete. Ar fi ideală pentru un festival. Dar cred că, după 2-3 reluări în stagiuni succesive (dacă va fi cazul), ar putea îmbătrâni rapid și accelerat. Dar să menținem proporțiile: chiar și așa, e cea mai bună punere în scenă de la Opera Națională București din ultimii 4-5 ani, mai precis de la *Lucia di Lammermoor* a lui Andrei Șerban și de la *Fidelio* al lui Graham Vick.

Dar până la urmă suntem la Operă...

... iar blogul acesta este despre muzică. N-am fost la primul spectacol, preferând să văd distribuția „germană” din al doilea. *Lohengrin* e o operă care scapă clișeului wagnerian al heldentenorului și al sopranei spinto dramatice. E mai degrabă un fel de belcanto german cu voci situate cu o treaptă mai sus pe scara dificultății, astfel că rolul titular poate fi cântat foarte bine de un tenor lirico-spinto, iar Elsa de o soprană lirică, doar Ortrud fiind dramatică. De aceea marile nume care au făcut istorie cu acest titlu de repertoriu sunt tenori precum Sandor Konya sau, mai nou, Piotr Beczała (și cred că e cel mai bun rol al lui Jonas Kaufmann), sau soprane precum Elisabeth Grümmer sau Cheryl Studer și a permis inclusiv incursiunea neașteptat de bună a Annei Netrebko pe

SECȚIA DE MUZICĂ VOCALĂ

Cherciu Alexandra – *Cântecul nemărginit*; **Cojocaru Daniela** – *Acceleratul*; **Costea Marcel-Octav** – *Imagini transilvane*; **Drăgoi Eugen Dan** – *Cantată la Sf. Apostol Andrei*; **Lupu Olguța** – *Capriciu*; **Mălăncioiu Gabriel** – *Ciclu de cântece*; **Odăgescu Irina** – *Ruga*; **Pop Matei** – *Recviem românesc*; **Savu Dinu** – *De-abia plecaseși*; **Tănăsescu Andrei** – *Trei lieduri*.

Subsecția didactică

Pavelescu Dan – *Poiana veselă*, cor mixt a cappella, versuri proprii; **Pop Adrian** – *Treci, bădiță, dealu-ncoace* cor mixt a cappella; versuri populare; **Ștefănescu Petre** – *De pe la noi*, diptic coral pt cor voci egale, pian la 4 mâini, violă și clarinet; versuri populare (*Cântecul țării* – prelucrare după L. Comes; *În munți* – prelucrare după Ion Potolea); **Vârlan Petre Marcel** – *Ciclu „Cântece din țara mea”* (*Să nu ai nicio frică*; *Ce povestește vântul*; *Crăiasa lunii*) cor 3 voci egale, cu pian; versuri proprii.

SECȚIA DE MUZICĂ JAZZ/POP

Caragia Nicolae – *Doar marea*; **Dedeian Capriel** – *Song for M*; **Moculescu Horia** – *Cine joacă teatru?*; **Popescu Virgil** – *Ochii tăi albaștri*; **Tiberian Anca** – *I've Missed You So Much*; **Tudor Andrei** – *Late August*.

SECȚIA DE MUZICOLOGIE

Cristescu Constanța – *Sinteze etnomuzicologice*; **Vasile Vasile** – *Studiu*.

teritoriul wagnerian, deși adevărata bravură rezidă în declamațiile animalice, mai ales în final, ale lui Ortrud, unde soprana dramatică e inevitabilă.

Benjamin Bruns e un tenor mai degrabă liric decât spinto și a avut o intrare destul de dificilă în primul act, părând nesigur. Dar s-a încălzit repede și a demonstrat clasă, în special în ultimul act, când beneficiază și de una dintre cele mai frumoase arii scrise vreodată, *In fernem Land*. Tenorul austriac, bine școlit în muzica lui Mozart, are o noblețe intrinsecă în timbru, iar cultura muzicală și instinctul artistic au completat o interpretare uluitoare, în care a alternat *pianissimi* sublimi cu impostsții penetrante. Ca să fiu cât mai concret cu puțință: e cel mai bun tenor pe care l-am văzut vreodată la ONB.

Prin comparație cu Bruns, Diana Gougina a părut doar onestă, dar în realitate nu i-a lipsit nimic din ce e necesar unei Elsa de foarte bună calitate: o voce completă de soprană lirică, având însă și accente spinto, mai tăioase. Dar adevărata plăcere melomaniacă a venit de la „urletele” și imprecățiile Petrei Lang, care a reușit (în ciuda unui infim derapaj vocal) să rămână muzicală în terifiantul *Fahr heim! Fahr heim, du stolzer Helde!* din final. O adevărată autoritate vocală, aparent inaccesibilă sopranelor din România pe acest tip de voce (vom verifica în spectacolele următoare, cu distribuția locală, validitatea acestei percepții). Paradoxal, deși în mod obișnuit nu-mi place cum cântă Valentin Vasiliu, baritonul bucureștean a fost cel mai bun din distribuția „națională”. Chiar dacă defectele au fost aceleași (o voce îngustă și cu resurse tot mai puține), dar, pentru o dată, o dicție clară (chiar dacă avea accente vulgare), însă Vasiliu a demonstrat bravură, determinare și experiență în compania unor parteneri de nivel Bayreuth, ceea ce nu e deloc puțin lucru.

În rest, Vasile Chișiu a fost de un ridicol involuntar, inclusiv cu dicția de tip *Ken Lee*, însă Filip Panait a lăsat o bună impresie printr-o anumită eleganță vocală în rolul regelui, deși a fost greu de detectat în ce limbă cânta, iar vocea sa a părut mereu un pic mai mică decât trebuia. Același handicap lingvistic a lovit și corul, mai muzical decât în alte dăți, omogen și cu o bună textură vocală, dar din care nu se distingea nici un cuvânt în afară de „Brabant”, atunci când era cazul.

În fosă, vorba lui Caragiale: „a fost un început îndrăzneț, dar modest”. Efortul de a se ridica la înălțimea importanței evenimentului a fost indiscutabil și puteai număra în minte multele repetiții în acest sens. Didascaliile din partitură au fost urmărite cu atenție, însă problemele cronice nu pot fi rezolvate peste noapte. Practic, tot ce se afla în dreapta lui Tiberiu Soare a sunat exagerat de tare și uneori fals. O tubă asurzitoare și cam multele chixuri ale alămurilor din lojă în actul 3 au relevat încă o dată problemele de balans ale dirijorului.

Pe post de „Procesul etapei”: a fost bine? a fost rău?

În ansamblu, a fost un spectacol peste media de la ONB, asta e cert. Cu atât mai mult cu cât această premieră vine după aproape de doi ani de pandemie, când s-a cântat foarte rar și foarte prost, mai ales în 2020. Din acest punct de vedere, nu atât nivelul artistic e de remarcabil, cât creșterea lui în doar câteva luni, practic. E un început de drum, unul bun. Există însă speranță?

E indiscutabilă bravura ONB de a continua să țină aprinsă flacăra în condițiile unei toamne în care România a traversat cel mai devastator val pandemic. Și Opera chiar a trecut prin acest tsunami, spre deosebire de Festivalul

„Enescu”, strecurat miraculos pe sub el. Un adevărat exemplu de reziliență culturală, din păcate neurmat de Filarmonica „George Enescu”, de exemplu, care a ezitat între a închide complet stagiunea sau a da concerte cu efective reduse sub nivelul oricărei integrități artistice. Între Daniel Jinga și Andrei Dimitriu (recent evaluat pentru întregul mandat cu o notă sub 8) e o diferență de atitudine și chiar de mentalitate, ceea ce poate fi începutul unei schimbări condiționate însă de încurajarea directorului ONB și stoparea directorului FGE.

Pe de altă parte, paradoxurile românești rămân mereu valabile. Până la niște lămuriri oficiale, se pare că ONB ar putea intra în cartea recordurilor ca fiind singura Operă din lume cu doi directori oficiali și plini în funcție, fiecare cu alt program de management, în timp ce instituția e condusă de un interimar fără nici un program. Cătălin Ionescu-Arbore, contestatar al concursului de management din 2013, e director *de jure* (dar suspendat din cauza unui dosar penal), iar Ștefan Ignat a câștigat parțial (nu știm care parte însă) în instanță contestația privind concursul de management

Benjamin Bruns, Diana Gougina

Foto: operamb.ro

anulat, din 2018. Nevoia de reformă instituțională la nivelul Ministerului Culturii devine mai mult decât evidentă, încă o dată, iar în absența ei, centenarul ONB ar putea deveni repede doar minunea care ține trei zile.

Update după spectacolul de Duminică, 12 Decembrie

Benjamin Bruns (Lohengrin), Marta Sandu Ofirim (Elsa von Brabant), Valentin Vasiliu (Friedrich von Telramund), Madeleine Pascu (Ortrud), Marius Boloș (Heinrich der Vogler), Dan Indricău (Heerrufer)

Duminică, pentru spectacolul la care au asistat multe personalități culturale din București, din distribuția „germană” n-a mai rămas decât Benjamin Bruns. A avut un prim act mai bun decât vineri, câteva nesiguranțe în al doilea, dar care nici nu contează față de ce reușește acest tenor în ultimul act. A provocat aceeași plăcere, alternând nenumărate culori și intensități vocale, amintind de marii tenori lirici din trecutul istoric al operei. Un Don Ottavio transformat în Lohengrin, păstrând de la primul noblețea și eleganța frazei, căreia i-a adăugat romantismul eroic al celui de-al doilea. Impresia pe care am avut-o la prima audiere, cum că nu am mai auzit așa ceva pe scena ONB, s-a consolidat.

Mai departe... calculul că o soprană lirică din ansamblul Operei bucureștene s-ar potrivi mai bine cu vocea lui Bruns a fost corect, dar numai pe hârtie. În realitate, rolul

Elsei e cu cel puțin un număr mai mare decât posibilitățile Martei Sandu și asta pentru că această soprană cu greu ar putea fi catalogată drept „lirică”, ci mai degrabă o subretă care-și îngroașă vocea și abuzează de vibrato. A fost mereu tensionată și n-a provocat nici un moment memorabil. Madeleine Pascu a reluat și ea, după un deceniu, rolul lui Ortrud. O voce potrivită, indiscutabil. Dar ambele soprane au plictisit deluvian, livrând note după note cu o monotonie atât de exasperantă, încât au reușit să mute complet atenția spre mimii de pe scenă. Și astfel, lipsa de profunzime dramatică a producției lui Purcărete a ieșit și mai mult în evidență, încât, la doua vizionare, și punerea în scenă a fost (deja) plictisitoare. În aceste condiții și în ciuda tuturor problemelor rămase la fel de nerezolvate, Valentin Vasiliu a părut, prin comparație cu colegele sale, de-a dreptul un star. Marius Boloș și Dan Indricău au fost mai interesați decât omologii lor de vineri, în primul rând prin atenția la dicție și, în cazul lui Boloș, printr-o voce mai impozantă.

Soare a dirijat mai neglijent decât vineri, trompetele au cântat mai îngrijit, dar fluiditatea muzicii lui Wagner n-a fost niciodată o prioritate. Preludiul a omorât orice emoție, acompaniamentul a fost brutal, iar momentele periculoase în care corul și fosa se puteau desincroniza n-au fost ratate (în special în actul doi). În aceste condiții, spectacolul n-a fost nici o clipă la nivelul celor din teatrele europene importante ci o încercare estică, din care au răzbătut puține raze de lumină.

Alexandru PĂTRAȘCU

Text preluat de pe blogul Despre Opera

Lohengrin, Purcărete și Wagner

Cu siguranță, indiferent de gusturi, preferințe și orientarea estetică, spectatorul nu se va plictisi nicio clipă la noul *Lohengrin* pus în scenă de Silviu Purcărete la ONB. Muzica inconfundabilă a lui Wagner e însoțită, ca și personajele principale, de un Doppelgänger vizual la fel de inconfundabil, marca lui Silviu Purcărete. Și, ca între personajele principale și dublurile lor actoricești, se creează între sonor și vizual când omofonie, când polifonie sau eterofonie, când contrast, când armonie și, foarte rar, fuziune. Opera lui Wagner a intrat în dialog cu imaginația năvălășă a regizorului, dând naștere unui Gesamtkunstwerk foarte viu, cu contraste stilistice mari. Ceea ce îl poate frapa pe muzicianul spectator e îmbogățirea construcției muzicale prin extinderea procedeelelor sintactice în dramaturgie,

rezultând o megastructură sonor-vizuală bogată în idei și referințe. Nu e un dialog ușor, nu e vorba numai de polifonie plastic-sonoră, ci și de combinații de sintaxe muzicale care, în desfășurarea acțiunii scenice, reflectă, în ciuda divergențelor stilistice, complexitatea limbajului lui Wagner.

Ideea dublării personajelor cu roluri mute nu e nouă – o întâlnim chiar în forma unei mise-en-abyme în *Hamlet* -ul lui Shakespeare, în scena reprezentării asasinatului regelui în fața noului cuplu regal. (Rămâne de neuitat și punerea în scenă a lui *Hamlet* de către Alexandru Tocilescu, în 1985, la teatrul Bulandra, unde rolul principal jucat de Ion Caramitru era secundat de un alter-ego pianist). În *Lohengrin*-ul lui Purcărete, personajele jucate de actorii-mimi intră în relație psihologică dar și de tip sintactic muzical cu cântăreții din rolurile principale, de la dublarea lejer desincronizată a acțiunilor și gesturilor – eterofonie vizuală- la momente de polifonie, de imitații și contrapunct. Relaționarea fluidă a personajelor, alegerea adresării când unei ipostaze a acestora, când celeilalte, e subtilă, nuanțată psihologic și seamănă cu trecerea unei idei muzicale prin diferite registre sau cu încrucișările de voci într-o fugă dublă. Cui i se adresează Lohengrin-Elsei-persona sau Elsei-id? În timp ce soprana cântă, păstrând o atitudine princiară, Sinele Elsei e cel la care vrea Lohengrin să ajungă.

Aceste momente sunt și cele mai interesante. Aidoma unor motive prelucrate, transformate, asemenea unor teme în opoziție într-o dezvoltare de sonată, antagonismul dintre cântăreț și actorul ce joacă același personaj, în momentele de relevare a intențiilor ascunse sau al conflictului dintre conștient și inconștient, dintre ego și sine, dintre persona și anima se adresează sensibilității muzicale a spectatorului, chiar dacă sunt receptate vizual și greu de sesizat dintr-o singură vizionare. Citirea în cheie psihanalitică a dramaturgiei se justifică prin însuși visul Elsei de la începutul operei: premoniția însoțește quasi-permanent desfășurarea acțiunii. Elsa-actriță este și singurul personaj-dublură prezentat într-o dezarmantă umanitate, căci Lohengrin, Telramund și Ortrud apar mai degrabă ca arhetipuri în mișcare. În timp ce anatomia apolinică a lui Istvan Teglás în rolul mut al lui Lohengrin aduce aminte de nudurile albe, lucioase, ca de marmură ale lui Bronzino, postura ușor adusă de spate, mișcările nesigure, zgribulite ale Andei Saltelechi în rolul Elsei sunt expresia însăși a vulnerabilității. Este adevărat că cele două personaje mute, unul ideal, surprins în atemporal, de o frumusețe clasică, celălalt asemănător unei schițe de mișcare în stil expresionist se leagă prin culoare, prin poziția fetală în care apar leitmotivic pe patul de metal pentru o singură persoană, prin tempo-ul preponderent lent al mișcărilor. În profil, de la distanță, capul lui Teglás amintește de păsărării, pelerinii și călugării lui Sorin Ilfoveanu, de personajele lui Ștefan Câlția și ale lui Ion Iancuș. Chiar prima scenă, repetată la sfârșitul operei ca un complement cadențial are ceva din singurătatea și neliniștea metafizică ale personajelor care bântuie imaginația discipolilor lui Corneliu Baba. Aparent o scenă de gen cu elemente fantastice, primul tablou ce se deschide în fața publicului conține germenii conflictului. Cele trei personaje alcătuiesc o compoziție triunghiulară sobră ca de statui vivante. Vedem relația maternă a Elsei cu fratele mai mic, jucat, la sfârșit, tot de Istvan Teglás, grija ei pentru fratele iubit și răul insidios la pândă. În timp ce Anda Saltelechi îl hrănește cu lingurița pe Teglás-Gottfried-Lohengrin, Ortrud, arhetip al cruzimii, ambiției deșarte, invidiei, ipocriziei, fumează culcată și uneltește, privind cerul. Repetarea

Foto: operamb.ro

scenei mute la sfârșitul operei plasează în atemporal, în mitologic triumphiul - cuplul și intriganta. Muzical vorbind, îi dă un caracter ciclic. Trebuie remarcată sensibilitatea muzicală a Alinei Petrică, ale carei mișcări șerpuitoare aduc aminte de rolul Ofeliei Popii din *Faust* (unduire, târât pe jos, săritura bruscă de himeră de pe podea pe masă etc). Multe din gesturile sale pompoase, grandilocvente reflectă perfect expresia muzicală și presupun o ascultare extrem de atentă și receptivă a melodiei, a schimbărilor armonice. Contrastul dintre Elsa și Ortrud e, bineînțeles, manifest în colorit, dar și în maniera de a juca, în ritmul și tempo-urile mișcărilor. În timp ce avatarul Ortrudei e calofil-teatral, manierist, avatarul Elsei are naturalețe și ingenuitate: actrița e desculță, dezbrăcată, ușor împiedicată sau grijulie, tandră, dezvelită de frumuseți artificiale. Frapant e și contrastul dintre Lohengrin-actorul și Telramund. Dacă Lohengrin e apolinic, Telramund-actorul Rareș Florin Stoica e, la fel ca Alina Petrică în rolul lui Ortrud, mai degrabă pe versantul dionisiac: meridional, ager în mișcări, musculos în scena duelului (care, în trecut fie zis, amintește cu umor probabil voluntar de un celebru moment din primul film cu Indiana Jones, unde un personaj învârte îndelung un iatagan amenințător, ca să fie doborât instantaneu dintr-o împușcătură calmă a adversarului). Momentele de umor sunt ambigue în spectacol și probabil greu digerabile pentru împătimitii puriști ai operei. Există un soi de făcut cu ochiul de pe poziția contemporană - cum să abordezi azi mitologia germanică: cu evlavie sau cu reculul postmodern?

Puțini știu că Silviu Purcărete a studiat artele plastice la Liceul "Tonitza" și e un excelent desenator. Compozițiile sale scenice sunt totdeauna reușite, simțul direcției în percepția vizuală, caracteristicile mișcărilor personajelor, mânuirea grupurilor pe scenă sunt inegalabile. De neuitat rămâne corul antic din *Danaidele* sfârșitului anilor 1990, grupuri compacte de bărbați în costume cu serviete, cu profiluri ascuțite, deplasându-se rapid pe scenă, ocupând poziții în cele mai felurite colțuri ale câmpului vizual, încremenind în așteptare servilă sau amenințătoare. În *Lohengrin*, grupurile sunt corul și ceata oamenilor în piei de lup, suita lui Ortrud, servitorii răului, dar și simbolul păgânismului germanic, opus ideii creștine a Graalului. La începutul actului II, oamenii în piei de lup dormitează ca o mare dihanie ce tresare quasi sincron, ca un tremolo. Grupul readoarme, se poate dezlănțui, furișă, adulmea. Acești oameni-lupi, un fel de lumpeni, par a fi emanații, ecouri și reverberații ale răului în inconștientul colectiv. Sunt răul multiplicat, mulțimea pregătită să devoreze. Partea animalică a naturii umane e cât se poate de explicit adusă în prim plan în scena din actul III, unde Ortrud-persona (cântăreața) o ține cu greu în lesă pe Ortrud-umbra (actrița), dezlănțuită că o fiară turbată împotriva celei pe care o urăște. Momentul e aproape la fel de impresionant ca cel în care Elsa avansează stingher, cu genunchii pliați, acoperindu-și goliciunea, în poziția clasică a lui Venus Pudică, dar semănând izbitor cu Lucreziile și Evele lui Lucas Cranach și cu personajele nude din *Grădina plăcerilor* a lui Bosch. În locul unui catwalk e o masă lungă pregătită pentru banchet, în locul posturii princiare, vedem Sinele dezgolit și vulnerabil al unei fetișcane, care se transformă în momentul în care Ego-ul, Elsa-cântăreața, îi îmbracă rochia nupțială. Avatarul Elsei devina Persona, diferită de cea întruchipată de cântăreață - clipă de transformare și fuziune, iradiind fericire și frumusețe. Sunt multe momente foarte plastice în

spectacol, bunăoară Lohengrin și Elsa-actorii apar la finalul scenei în care ea îl convinge să-și dezvăluie identitatea, ca Adam și Eva izgoniți din rai în fresca lui Masaccio din capela Brancacci, referință directă la Paradisul pierdut. Corul se vede în actul II în ecleraj rembrandtian, dar amintește și de personajele colective ale lui Corneliu Baba, acest urmaș autohton al pictorului olandez. Scena în care apar cele trei personaje gigantice ar fi putut cădea în butaforic, dacă ele nu ar fi amintit de caracterele în costume de epocă ale lui Câlția, iar cel din stânga, cu pălărie, de *Bătrânul crepuscular*, o lucrare de adolescent, atipică, a lui Salvador Dali și de personajele fantastice ale lui Clarette Wachtel. Meritele imense ale scenografului Dragoș Buhagiar sunt de necontestat, iar colaborarea sa cu Silviu Purcărete vădește fundamente estetice comune amândurora.

Sunt și multe simboluri în spectacol-dacă cel al mâinilor roșii de sânge ale lui Lohengrin e prea explicit, pieile de lup au conotații multiple, de la "homo homini lupus" la episodul relativ recent din Capitoliul din Washington. Căruciorul alb din anii 1950-60 revine de câteva ori ca un leitmotiv asociat cu copilul, cu lebăda, cu inocența. Și aici, instrumentarul de tip suprarrealist, dar mai degrabă fantastic

Foto: operamb.ro

al lui Purcărete pare a fi o alterație accidentală, dar dacă ne amintim de simbolurile cornului, spadei, inelului, ce-i drept, în varianta mai nobilă vizual, înțelegem și poziția modernă și umorul și nostalgiile lui Purcărete. Rămâne de deslușit raportarea regiei la disputa dintre sublim și pitoresc din secolul XIX. Wagner aspira permanent și cu succes la sublim, în timp ce la Purcărete acesta apare cu predilecție în dimensiunea sa înspăimântătoare. Tenebrele și oroarea își găsesc perfect expresia, pe când sublimul luminos, dificil de realizat fără dulcegărie, e mereu umbrit de teama de ridicol, de fascinația pentru detalii pitoresc.

Pe plan muzical, merită toate laudele întreaga echipă și distribuțiile celor două seri la care am asistat, pe 10 și 12 decembrie. Laconismul scenografiei și luminilor lui Dragoș Buhagiar (pe care l-am apreciat și în *Elisaveta Bam*, după Harms) compensează abundența informației vizuale regizorale. Costumele eclectice îi avantajează pe protagoniști și omogenizează corul. (...) Asistentul de decor Vladimir Iuganu, asistenta la costume Andrada Chiriac, dar și regizorii tehnici și toți cei angrenați în această producție, corepetitorii, tehnicienii, pictorii de scenă, atelierul de croitorie, asistentele la machiaj merită și ei aplauze. (...) Noua producție *Lohengrin* e un spectacol memorabil ce va da naștere și unor controverse, dar așa și trebuie să fie în artă.

Lena VIERU CONTA

Lyrca - eveniment de marcă al Festivalului „Meridian”

În cadrul Festivalului „Meridian” – ediția 2021, în 14 decembrie 2021, în sala „Constantin Silvestri” a UNMB s-a desfășurat un recital de lieduri (amânat din luna noiembrie). Protagonistele evenimentului muzical sunt două interprete apreciate în plan național și internațional: soprana Andreea Novac și pianista Lena Vieru Conta. Programul a cuprins lucrări consacrate ale repertoriului de lied din secolul al XX-lea, precum și două prime audiții absolute scrise de compozitori contemporani. Ca impresie generală, am admirat valoarea fiecărei interprete în parte, precum și colaborarea excelentă din cadrul duo-ului - realizată la nivel artistic și ideatic. În deschiderea recitalului au fost interpretate *Patru lieduri* de Anatol Vieru, pe versuri de Mihai Eminescu, scrise în perioada

Lena Vieru Conta, Andreea Novac

anilor 1948-1960. Compozitorul se dovedește a fi un rafinat cunoscător și talmăcitor al sensurilor profunde ale poemelor eminesciene. Interpretatele au reușit să evoce cu multă sensibilitate, cu dezinvoltură și măiestrie un evantai tematic generos; prestația artistică plină de emoție și rafinement a impresionat puternic audiența. Programul a continuat cu două piese scrise de compozitorul Pascal Bentoiu în 1959 pe versurile poetei Nina Cassian: *Obârșii și Frumousă ești* din ciclul *Cinci cântece*. Nostalgia începuturilor, abordată în sensul cel mai înalt în *Obârșii*, ca și omagiul adus frumuseții în liedul al doilea, ne călăuzesc pașii spre un târâm miraculos. Compozitorul acordă pianului un rol important - acela de partener egal cu partea vocală -, în timp ce varietatea sonorităților contribuie la adâncirea expresiei. A urmat o primă audiție absoolută cu două piese elaborate în 2021 de compozitorul Bogdan Vodă, pe versurile poetei Doina Vodă: *Deux chansons (La musique astrale & Lettre vers l'Etoile)*. Prezența muzicii contemporane în cadrul recitalului mi s-a părut pe cât de inspirată, pe atât de justificată. Autorul - apreciat compozitor, dirijor și pedagog - dezvăluie în aceste miniaturi inedite multiple fațete ale personalității sale artistice. Între muzică și versuri se torce un fir poetic (asemenea firului Ariadnei), continuitatea intelectului împletindu-se armonios cu diversitatea stărilor afective. Muzica acestor creații originale facilitează pătrunderea în universul artistic al creatorului - un sistem viu și unitar, cu infinite conotații, evocat cu rafinement în piesele prezentate.

În continuare, am ascultat cu emoție, în primă audiție absolută, două lieduri scrise de Adina Dumitrescu (în anul 2019), pe versuri de Hermann Hesse - *Allein & Blauer Schmetterling*, din ciclul *Allein*. Compozitoarea dispune de o impresionantă forță creatoare, fiind mereu receptivă la problematica umană, reușind să evoce nuanțarea poetică a

rostriilor sale muzicale; mai presus de toate, prin intermediul muzicii, autoarea comunică o sensibilitate aparte, în care oamenii își recunosc propriile vibrații și aspirații. Trăirile psihologice complexe sunt evocate original, cu noblețe sufletească și sinceritate: În liedul *Allein*, muzica redă cu multă subtilitate singurătatea existențială a creatorului, iar în *Blauer Schmetterling*, efemeritatea momentelor de fericire. Cele două interprete au întruchipat cu multă fantezie liedurile într-o variantă elevată ce a îngemănat original idiomurile liric, narativ și reflexiv. Am perceput fascinația față de detaliul cizelat cu rafinement, precum și capacitatea acestora de a reliefa bogăția semantică a muzicii. Din creația compozitorului Arnold Schönberg au fost selectate liedurile: *Galathea* pe versuri de Frank Wedekind; *Gigerlette* pe versuri de Otto Julius Bierbaum; *Der genügsame Liebhaber*, pe versuri de Hugo Salus; *Arie aus dem Spiegel von Arkadien*, pe versuri de Emanuel Schikaneder (din ciclul *Brettl Lieder*, compus în 1901). Protagonistele au întruchipat o gamă variată de imagini și stări sufletești contrastante, care stau mărturie pentru aspirația compozitorului spre o sinteză poetică, în care elemente diverse sunt convertite într-un tot unitar, menit să evoce nobile sentimente umane. Din creația compozitorului englez Thomas Adès, interpretele au selectat *Five Fathoms Deep*, aria lui Ariel din opera *The Tempest* (2004). Prestația artistică s-a remarcat prin creativitate, virtuozitate și rafinement. Au urmat cele 2 *Melodies op. 6* (scrise în 1908) de compozitorul Igor Stravinski. Pentru audiență a fost un nou prilej de a admira colaborarea artistică excelentă din cadrul duo-ului, care demonstrează profesionalismul și cunoașterea aprofundată a repertoriului prezentat. În încheierea recitalului a fost prezentată o lucrare de André Previn: *I want magic* din opera *A streetcar named desire* (compusă în 1995). Muzica antrenantă, plină de culoare a entuziasmat publicul prin ineditul

turnurilor melodice, prin frumusețea și originalitatea dialogului interpretelor. Întreaga manifestare s-a desfășurat sub semnul excelenței, al dorinței de înnoire și al atașamentului față de valorile autentice ale muzicii românești și universale. Pe parcursul recitalului, distinsele interprete au făcut dovada talentului, entuziasmului și culturii muzicale remarcabile. Soprana Andreea Novac a evocat un caleidoscop cuceritor de imagini și de stări sufletești contrastante; posesoare a unei voci frumoase și a unei tehnici impecabile - care îi permite să valorifice plener frumusețea repertoriului -, domnia sa a conferit strălucire, lejeritate, umor și dinamism lucrărilor cu conținut optimist, aflate în contrast cu emoția și profunzimea pieselor cu tentă nostalgică ori reflexivă. Prestația muzicală excelentă, a fost dublată de talent actoricesc și de o prezență scenică cuceritoare. În egală măsură am admirat prestația artistică a pianistei Lena Vieru Conta, parteneră remarcabilă în susținerea expresivă a partiturii vocale. Arta pianistică complexă, cu tușul diferențiat cu mult rafinement a contribuit la conturarea unor imagini sonore marcate de lirism, de optimism, de patos ori dramatism. Domnia sa a reușit să redea cu măiestrie sonoritatea pianului orchestral (în partea introductivă a primului lied scris de Adina Dumitrescu), dar și efectele pianului preparat (în al doilea lied al compozitoarei). Calitatea repertoriului prezentat, precum și nivelul artistic elevat al interpretării amintesc cuvintele lui Hector Berlioz: „Muzica este în același timp un sentiment și o știință; ea cere celui care o cultivă, interpret sau compozitor, o inspirație naturală și cunoștințe care nu se dobândesc decât prin îndelungate studii și profunde meditații”. Recitalul a oferit un pelerinaj fascinant printre creațiile perene ale muzicii și poeziei, constituind totodată un omagiu adus vieții și aspirațiilor către Bine, Frumos și Adevăr.

Carmen MANEA

Interviu cu dirijorul Ethan Schmeisser, Director Artistic al Operei Naționale București (I)

Ce mică e lumea asta mare!

Nu sunt sigură dacă după trei luni de la “instalarea” în noua poziție mai putem vorbi despre “noutăți”; în schimb am siguranța că voi afla câte ceva astăzi, când dirijorul Ethan Schmeisser – muzician exemplar: complex, profund și exigent, “căutător” în sonor ținând perfecțiunea – a decis să dea bagheta la o parte pentru a se transforma într-o primitoare gazdă. Un rapid tur pe binecunoscutele holuri, scări și etaje ale Operei, în foyer - interior elegant, grandios, impunător și expoziție permanentă evocând personaje și personalități (operă, balet, costume, cărți...) - s-a terminat în laboratorul lui de lucru de la etajul întâi al instituției: *Sala dirijorilor*. Afară - un noiembrie târziu, oscilând între soare timid și nori cerând dreptul la ploaie, înăuntru - soare în priviri, zâmbim amintirilor și... punem telefonul la înregistrat.

Carmen Stoianov: Shalom, ma hainianim... How are you?... *sau:* Ce mai faci? *Care îți pare cea mai potrivită adresare astăzi?*

Ethan Schmeisser: Bine, foarte bine, mulțumesc. [râzând cu poftă].

C.S.: *Ethan Schmeisser, ne știm de ceva vreme (câtiva ani buni) și iată: abia te-am urmărit astă-vară în concertul de Musical la Meitar Opera Studio în Tel Aviv și aflu cu bucurie că ești noul Director Artistic al unui colectiv alături de care îți exersezi dorința comună de “a crește” instituția. Ești parte a unei echipe, alături de Managerul General al Operei bucureștene, apreciatul dirijor Daniel Jinga și alte personalități implicate în “arta” de a conferi o nouă față Operei bucureștene.*

E.S.: Sunt onorat să fac parte din această echipă în care m-a invitat chiar Managerul General, Daniel Jinga. Și trebuie să spun că nu am venit aici cu nicio idee preconcepută, cu niciun gând al schimbării. Când vii într-un loc nou nu impui schimbări. Singurele opțiuni sunt observația, studiul și cunoașterea: cât mai detaliată, cât mai cuprinzătoare; să stai și deoparte, să fii și înăuntru lucrurilor și să cântărești apoi datele. Și trebuie să spun de la bun început că, oricum ar fi, orice ai avea în gând, nimic nu se poate face bătând din palme. În al doilea rând, este fals dacă cineva ar afirma că ce a fost nu ar fi fost bine și s-ar impune schimbări urgente. În niciun caz.

C.S.: *Ai întâlnit aici o instituție foarte diferită față de cea pe care o cunoșteai în Israel. Cel puțin așa cum am perceput-o eu, venind din afară, când am luat contact cu The New Israeli Opera Tel Aviv-Yaffo.*

E.S.: Cât se poate de exact; cel două Opere - cea bucureșteană și cea israeliană - sunt foarte diferite din toate

punctele de vedere. În primul rând, *Opera Israeliană* este concepută ca *stagioni theatre*, în vreme ce aici avem un *repertoire theatre*. Din cauza asta, numărul producțiilor/ reprezentațiilor și distanța între acestea își spun cuvântul. În plus, aici intră în joc mulți soliști și mari ansambluri, toate ale Operei: orchestra, corul, corpul de balet cu tot ceea implică acestea ca infrastructură. Este un sistem mare și complex, care nu există în Tel Aviv. Pot spune doar atât: suntem binecuvântați cu “excelența”: orchestră, cor, balet, soliști. Să facem tot ce se poate pentru ca, în condițiile stabilității financiare, să putem menține stabilitatea artistică, standingul performanțelor artistice.

C.S.: *În ce te privește, punctul tău de interes îl constituie partea artistică...*

E.S.: Din punct de vedere artistic, când privești o producție în sine - să spunem *Norma* de Bellini - nu există mari diferențe. Și totuși, în Israel avem o singură orchestră iar repetițiile știi că le faci mereu cu aceiași instrumentiști.

Nici aici producția în sine nu necesită forțe artistice care să depășească numeric ceea ce te aștepti, dar fiind teatru de repertoriu, există o anume rotație a forțelor artistice, o anume ritmare, dictată de necesități organizatorice. Am întâlnit asta în teatre din Germania. Tipul și timpul sunt diferite, pentru că trebuie să armonizezi schimbările: repeți cu o anume componență (nu orchestrală, corală, solistică, ci umană) și reiei aceleași trasee cu o altă garnitură. Dan Ettinger îmi povestea experiența sa din Germania, când repeta cu “o orchestră” dimineața iar seara se afla în fața “altei orchestre”. În Viena este la fel; se întâmplă mereu, trebuie să știi asta și să te pliezi cerințelor. În fond, muzica înseamnă comunicare, relaționare și armonizare; asta știu, asta fac.

C.S.: *Iar în ceea ce privește soliștii?*

E.S.: Beneficiem de excelenți soliști “ai casei” - cum s-ar spune. Dar chiar în stagiunea asta, ne dorim ca, în măsura posibilului, în funcție de contractele existente ale soliștilor români aflați peste hotare, să-i aducem în țară și, în mod specific la București, pentru una, două sau - de ce nu?! - mai multe reprezentații. Aceasta constituie una din

prioritățile în care m-am înțeles perfect, de la bun început, cu Daniel Jinga: marii soliști români, cu care ne mândrim, să nu mai strălucească doar pe scenele din afară, ci și la București.

C.S.: *Da, am apreciat asta... cunoaștem deja și datele acelor reprezentații; pentru împătimiții genului este un veritabil cadou.*

E.S.: Sigur. Dacă vorbim de stagiunea asta, să nu mai aplaudăm doar afară o Elena Moșuc, o Ruxandra Donose... chiar speram să avem un recital al Angelei Gheorghiu în ajunul Anului Nou. Nu vreau să devoalez acum toate surprizele la care ne gândim (deși multe dintre ele s-au aflat deja) dar un lucru este cert: trebuie făcut mai mult pentru soliștii români și pentru contactul lor direct cu publicul de aici.

C.S.: *E meritoriu că strălucesc pe scene de prestigiu, sunt "ambasadorii" noștri culturali - ca să folosesc o formulă deja uzată.*

E.S.: În Israel am întâlnit mulți soliști români de mare valoare. Da, e adevărat, îi întâlnești peste tot în lume, mai puțin în țara lor. Noi ținem să-i aducem în București.

Uite, de exemplu, soprana română Aurelia Florian a cântat mult la Tel Aviv, o cunosc de acolo și o vrem și aici, în București, nu doar la Brașov...

C.S.: *Iar ca baghete...*

E.S.: Sigur, vom avea și oaspeți dirijori. Îl avem deja pe Frédéric Chaslin, unul din marii dirijori ai lumii. Vom avea și alți invitați, desigur, chiar și din Israel.

C.S.: *Să nu dezvoltăm chiar totul la acest prim interviu... În ce te privește, ce vei dirija?*

E.S.: Eu, spre exemplu, particip la un proiect... e drept, nu a fost inițiativa mea, dar mă bucură mult. Nu îl voi dirija, ci doar mă ocup de pregătirea spectacolului cu o operă de Livia Teodorescu-Ciocănea. Este o partitură fascinantă: foarte bine scrisă, modernă, originală; nu foarte tradițională, dar nici avangardă cu orice preț: foarte bine scrisă, de nivel internațional, inclusiv pentru cor - ceea ce apreciez, mai ales că este prima partitură românească amplă cu care am luat contact.

C.S.: *Da, Doamna cu cățelul după Cehov. O cunosc pe compozitoare: am fost colege la Universitatea Națională de Muzică din București și suntem, în continuare, colege la*

Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România. Îți apreciez întreaga activitate, forța de muncă, dăruirea, profesionalismul... și, mai e ceva: știe să scrie pentru voci; le respectă.

E.S.: Am vorbit cu Livia. De mare importanță pentru un compozitor de teatru liric este și faptul că a lucrat aici, la Operă, ca pianistă, direct cu soliștii.

C.S.: *Revenind la tine, cum îți privești misiunea într-un colectiv în care cuvântul de ordine este cvadricefalitatea: Comunicarea, Relaționarea (cu publicul, cu interpreții), Colaborarea (cu creatorii de programe) și Concurența (colegială - desigur)?*

E.S.: Concurență... cu cine și în ce sens: audiență, reputație, calitate?

C.S.: *Să spunem... cu alte teatre de operă - în sensul calității continuu crescute a programelor Operei bucureștene.*

E.S.: Precizez că nu aș privi-o ca pe o competiție. La urma urmei - este ceea ce facem pentru noi înșine; urmărim calitatea pentru că asta suntem: muzicieni integri, responsabili, evoluăm permanent, sensul fiind autodepășirea pentru că este în firea lucrurilor. Și nu o facem de dragul vreunei demonstrații țintite.

C.S.: *Așa este, dar atunci când faci un pas înainte pe un drum despre care știi că va duce la un alt nivel de performanță (în orice direcție ar fi aceasta), dorești să știi că nu a trecut neobservat... că este și rămâne notat în conștiința publicului, a specialiștilor, a timpului tău...*

E.S.: Fără discuție. Totuși, pentru început, așa cum spuneam, pașii sunt și trebuie să fie mici.

C.S.: *Revenind la diferențe și, poate, la armonizări... Am cunoscut programele pentru copii ale Operei Israeliene. Pentru copii, ce propuneri are Opera bucureșteană?*

E.S.: Știu că Opera a început ceva, deși eu personal nu sunt implicat. Voi dezvolta ceva legat și de televiziune. Dar vreau să notez ceva ce va trebui, neapărat,

exportat în Israel: programul din această vară: cele 12 zile de *Promenada*, când opera și muzica (la modul general) au fost accesibile unui public larg. Este un proiect pe care îl apreciez și în care m-am implicat. Ne-am bucurat de o audiență dincolo de așteptări. Așa ceva este de notat, de aplaudat; un astfel de program nu există în Israel și cred că ar trebui să ne întrebăm sub ce formă am putea-o face și acolo. Este un excelent exemplu ce ar trebui urmat, poate extins ca centre.

C.S.: *Aveți, totuși, ceva, în Parcul Yarkon din Tel Aviv, acea reprezentație deschisă publicului larg.*

E.S.: Da, dar nu sunt 12 zile și nu este aceeași diversitate ca la București; vorbim despre o singură reprezentație, o producție care nu apare în programul stagiunii regulate.

C.S.: *Înțeleg că Bucureștiul oferă o sursă de inspirație, un reper de performanță care ar putea fi "exportat". Poate fi gândită și o colaborare româno-israeliană?*

E.S.: Am acest gând. Deocamdată căutăm stabilitatea; colaborarea va însemna un alt pas, la timpul lui.

(va urma)

Carmen STOIANOV

„Preludiu” - începutul unei călătorii

Corul de cameră „Preludiu” a avut și are un destin luminos. Încă de când își construia migălos blazonul, adică cu câteva zeci de ani în urmă, acest admirabil ansamblu a fost binecuvântat de harul celui ce i-a dat viața: minunatul dirijor Voicu Enăchescu. Pe tot drumul devenirii sale, acest muzician a reușit să construiască nu doar un instrument fabulos, dar și să insufle tinerilor interpreți dragostea pentru muzica corală, bucuria cântului și o deosebită rigoare pentru vocația lor. Voicu Enăchescu nu a format un cor, a format o familie.

Mi-era greu să-mi imaginez cum va arăta corul Preludiu după retragerea sa. Așa că am mers să ascult concertul tradițional oferit an de an la Ateneul Român cu ocazia Sărbătorilor de iarnă. Am văzut afișul și am fost foarte surprins să văd că locul Maestrului e luat de un foarte, foarte tânăr muzician. Mai mult, concertul a implicat și remarcabila Orchestră Națională de Tineret, la pupitrul căreia s-au aflat, încă de la înființare, mari maștri ai baghetei din țară sau din străinătate.

Iată ce înseamnă curajul, mi-am zis. Să lași aceste două foarte valoroase ansambluri pe mâna și priceperea unui copil de 26 de ani (împliniți, culmea, chiar în acea seară!) e un act de temeritate, de puțină inconștiență dar și de asumare. Știam, cum știm toți, că ambele formații se află sub patronajul Centrului Național de Artă Tinerimea Română. Știam că director general acolo e maestrul Marin Cazacu (formator, manager, profesor, mentor, creator de orchestre, violoncelist de valoare mondială și un om de o probitate profesională foarte greu de găsit) și bănuiam că schimbul de ștafetă va fi oarecum lin. Mi-am zis că o orchestră excelentă, chiar dacă foarte tânără, și un cor atât de bun ar putea funcționa foarte bine și dacă în fața lor se află un debutant care poate ține un tempo adecvat și sugera niște nuanțe.

Păi, m-am înșelat total.

Andrei Stănculescu e departe de imaginea unui aspirant sau a unui debutant. La 26 de ani, el e un dirijor. Cu o siguranță uluitoare, cu multă îndrăzneală, cu harul comunicării vizuale, cu o gestică precisă, anticipativă, sugestivă și fermă, „micul maestru” a pictat cu corul său, în prima parte a concertului, sunete clare, ca de cristal. Colindele românești și străine, binecunoscute sau inedite, au fost tălmăcite pe o paletă largă de sunete, de la *pianissime* sublime, la *fortissime* impozante dar neforțate. Totul cu un bun gust muzical admirabil și cu o minunată cunoaștere, în primul rând al instrumentului coral din fața sa, apoi a repertoriului. Vibrația între dirijor și membrii corului era atât de evidentă încât părea electrică. Plăcut impresionat de o primă parte corală atât de bine, de clar interpretată, curiozitatea mea a crescut. În partea a doua, urma o *Cantată de Crăciun* pentru orchestră de coarde, cinci soliști și cor, de Camille Saint-Saëns, oferită la 100 de ani de la moartea marelui compozitor parizian. Andrei Stănculescu nu a avut nicio problemă să ia bagheta în mână și să conducă vastul aparat sonor din fața sa. La fel ca mai devreme, el a fost ferm în cerințe, foarte clar în intenții și extrem de imaginativ în interpretare.

Câteva păreri despre ceilalți de pe scenă, totuși. Garnitura de soliști a fost foarte bine aleasă, poate cu excepția basului Jinxin Chen, care probabil că nu a avut cea mai bună seară, livrând un glas înfundat, neplăcut în registru acut pe nuanțele mici. În rest, tenorul Andrei Lazăr a avut prestața-i binecunoscută, etalând vocea sa sigură și sclipitoare, contra-altista Andreea Iftimescu, deținătoarea unui glas solemn, umbros și bine timbrat a fost precisă și sensibilă, mezzo-soprana Ștefania Chițulescu a cântat pasional, ajutată de glasul ei splendid, catifelat și foarte bine strunit. Dar eu cred că soprana Diana Alexe a fost peste toată distribuția. Mi-au plăcut glasul ei extins ca ambitus, scânteietor pe nuanțe mici și exuberant pe ritmuri alerte, dar și o anumită bucurie sinceră, neascunsă, de a cânta, de a povesti o partitură.

Corul, egal cu el însuși, calibrat perfect pe piesa de interpretat și pe orchestra din fața sa. Iar orchestra, ca mai întotdeauna, impecabilă.

Corul „Preludiu”, dir. Andrei Stănculescu

Seara s-a încheiat cu colindul românesc de suflet „O, ce veste minunată”, în inspirată orchestrație a lui Alin Chelărescu, fixând astfel ambianța de bucurie spirituală a nașterii Domnului. Aplauzele ce nu se opreau au făcut ca această lucrare să fie repetată.

Bucuros de ceea ce am ascultat, am început degrabă să cercetez despre tânărul dirijor și să încerc să vi-l fac cunoscut dumneavoastră. Andrei Stănculescu are, în ciuda vârstei, un parcurs remarcabil. El a dirijat la câteva filarmonici în țară, a înființat coruri de tineret și corporatiste. Beneficiar de burse, s-a perfecționat în Franța, la Fundația Royaumont și studiază muzica Renașterii la Conservatorio della Svizzera italiana. De asemenea, este dirijorul Catedralei Catolice Sfântul Iosif și a condus muzica slujbei oficiate de Sanctitate Sa, Papa Francisc, în timpul vizitei sale în România.

Dar ceea ce mi se pare fundamental pentru viitorul său e că Andrei Stănculescu este ucenicul maestrului Cristian Mandeal.

Se spune că suntem suma întâlnirilor noastre. Dacă e așa, întâlnirea cu un „meșter” de un asemenea calibru, faptul că marele muzician român a acceptat, în mod surprinzător pentru cei ce-l cunosc, să-i „livreze marfă” tânărului său elev, îmi sugerează că el va avea în față un drum luminos. Cristian Mandeal nu e doar un dirijor, el e un filozof al muzicii, un spirit adânc, grav, meditativ, profund, o personalitate croită pe multiple planuri

intelectuale. Nici că se putea mai bine pentru un dirijor la început de carieră. Andrei va avea de unde să primească lumină, va putea să pună rapid "cărniță" pe el, va avea un sprijin solid în toate impasurile cu care, în mod inevitabil, un dirijor se confruntă.

Eu îi doresc acestui tânăr muzician să profite integral de toate oportunitățile atrase de talentul său. Să profite de întâlnirile sale, să se bazeze pe prietenii săi, mulți la număr, care cred în el și să își pună ținte înalte pe care să le aibă mereu în fața ochilor. Și să știe că munca unui dirijor cu sine nu se termină niciodată. Și că, nu rareori, mulți se blazează iar blazarea, ca și sminteala, înfundă drumurile. Dar, nu știu de ce, simt în căldura umană a acestui om, în carisma sa, că aici nu e cazul.

Succes, Andrei Stănculescu! Stăm cu ochii pe tine!

Răzvan GEORGESCU

Corul „Symbol”

În 11 decembrie 2021, Corul „Symbol-Jean Lupu” a susținut pe scena Ateneului Român un Concert tradițional de colinde. Desfășurat alternativ, sub bagheta dirijorului fondator al apreciatului ansamblu, profesorul arhidiacon

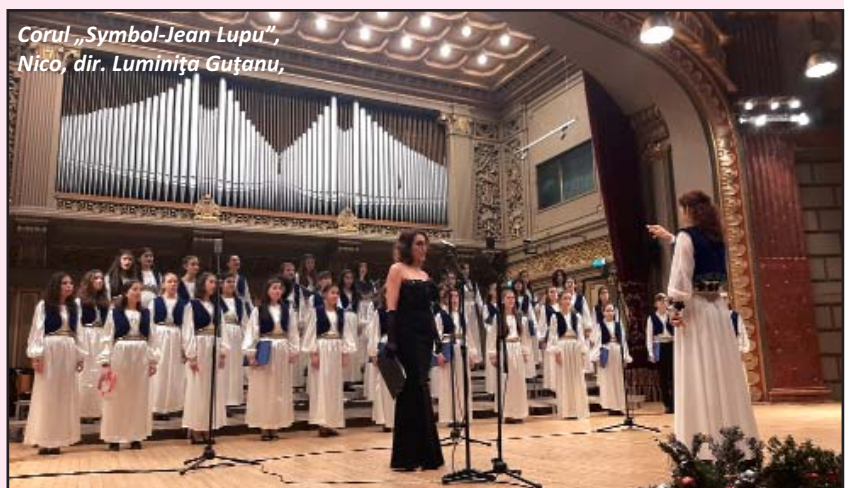

Jean Lupu și a doamnei Luminița Guțanu-Stoian, evenimentul de excepțională valoare artistică a fost prezentat de Doina Mirea (actriță și prezentatoare TV). Concertul a oferit un periplu fascinant în repertoriul de colinde românești și internaționale, cu un itinerar original, selectat după criteriul tematic și al diversității stilistice. M-am numărat printre spectatorii privilegiați care au participat la acest regal coral. Fiecare colindă adusă o bucurie și o emoție incredibilă pentru spectatorii aflați într-o perioadă dificilă, plină de preocupări și neliniști. Scenariul original – de la intrarea pe scenă a coristelor ce cântau *Domn, Domn să-nălțăm* (îmbrăcate în splendide costume), la prezența scenică elegantă și distinsă a dirijorilor și a invitaților și la evocarea video a stelei care răsare -, a îmbogățit substanțial valoarea spectacolului. În deschiderea programului au fost prezentate trei colinde scrise de compozitorul Gheorghe Cucu: *Am plecat să colindăm / Sculați, sculați, boieri mari / Sus boieri nu mai dormiți*. Publicul a perceput calitatea înaltă a prestației artistice, marcată de emoția și sinceritatea exprimării. Cu gestică

sugestivă și elegantă, dirijoarea Luminița Guțanu Stoian s-a preocupat de realizarea fiecărui detaliu în parte și de coordonarea atentă a minunatelor voci ale ansamblului. Din cauze obiective, numărul coristelor a fost redus la 40 de persoane, lucru care nu a influențat calitatea de excepție a prestației artistice. Au urmat o altă perlă corală, prezentată sub bagheta maestrului Jean Lupu: *Dă-ne gazdă colăcei* de Ștefan Andronic. În primă audiție absolută a fost interpretat colindul *Bună dimineața la Moș Ajun*, cu variantele scrise de compozitorii Ion Costescu/ Ioan Cristu Danielescu/ Al. Podoleanu – Ioan D. Chirescu (în aranjamentul pentru voci egale realizat de Luminița Guțanu Stoian, care l-a și dirijat). Am ascultat cu emoție și bucurie piesa *Crăciunul* de Ion Baston (în aranjamentul pentru cor voci egale realizat de Olguța Lupu). Ansamblul „Symbol” a dezvăluit publicului noi fațete interpretative având ca punct comun omogenitatea sonorității, bogăția expresivă, profunzimea și rafinamentul. A urmat un alt aranjament al dirijoarei Luminița Guțanu Stoian pentru colindul *Veste-am adus*, creație a compozitorilor: L. Cosman, H. Bojor, D. Farcas, D. Silinc. Colindul a fost prezentat de cor în colaborare cu valoroasa interpretă de muzică ușoară Nico. Din repertoriul internațional, îndrăgita cântăreață a selectat lucrarea *The Christmas Song* de Mel Tormé și Robert Wells (cu

acompaniament orchestral înregistrat). Publicul a fost cucerit de ambitusul amplu, de experiența scenică vastă și de timbrul original al solistei. În continuare, sub bagheta dirijorului Jean Lupu au fost prezentate colindele *În seara de Moș Ajun* de Marin Trache și *S-a născut Domnu Sfântu* de Costică Andrei. Artiștii au creat cu multă fantezie și har acea atmosferă arhaică din trecutul îndepărtat, acel *illo tempore* în care oamenii erau mai buni și se aflau mai aproape de Dumnezeu. Programul a cuprins și două colinde mult îndrăgite: *Florica* de Francisc Hubic și *Ram de măr în floare* de Dumitru Vasilescu-Liman, în care s-au remarcat câteva originale intervenții solistice vocale și instrumentale (la percuție).

Publicul a fost fascinat de interpretarea cântecului *Shchedrik* scris de compozitorul ucrainian Mykola Leontovich (în aranjamentul pentru cor voci egale de Luminița Guțanu Stoian, care l-a și dirijat). Din creația compozitorului Dani Constantin a fost interpretat colindul *Ce bucurie ar fi*. Nu puteau lipsi din concert piese tradiționale precum *Urătura* și *Căprița*, versiuni inspirate realizate de compozitorul Gelu

Stratulat, care l-au avut ca dirijor pe Maestrul Lupu. Ansamblului coral i s-au alăturat tânăra violonistă Maria Crîngașu și personajul tradițional "capra", care a dansat în costumul multicolor adecvat. Colindatul și-a dovedit astfel rolul de manifestare artistică sincretică, ce îmbină textul cântat cu muzică instrumentală, cu gestică și plastica populară. Programul a continuat cu celebrul *Noël* de Charles-Adolphe Adam, oferit în aranjamentul realizat de compozitoarea Olguța Lupu. Ansamblul condus de Luminița Guțanu-Stoian, a beneficiat de colaborarea solistei Maria Cazacu, soprană cu un timbru remarcabil. Ascultând acest minunat imn dedicat Sfintei Sărbători a Crăciunului, publicul conștientiza faptul că muzica oferă o pledoarie emoționantă pentru viață, pentru frumos și adevăr, învâluindu-ne, cum spunea compozitorul Tudor Ciortea cu "o lumină incandescentă ce va străluci de-a pururi peste orice devenire". În încheierea programului a fost prezentată *Steaua sus răsare* de Ioan D. Chirescu - bijuterie a repertoriului de colinde tradiționale. În semn de generozitate, ansamblul a oferit două bis-uri: *Moș Crăciun*, dirijat de doamna Luminița Guțanu Stoian și *Mărire-ntru cele înalte* de Nicolae Lungu, dirijat de Maestrul Jean Lupu. Evenimentul de excepțională valoare artistică a oferit publicului ocazia să pătrundă în lumea fascinantă a repertoriului de colinde. Prin intermediul muzicii, dirijorii, membrii coralei „Symbol” și invitații lor au adresat auditorilor un emoționant mesaj de prietenie, de solidaritate și de încredere în valorile general-umane. Prezența în sala Ateneului a unui număr mare de discipoli și foști colaboratori ai Maestrului Jean Lupu - dirijorul fondator al renumitului ansamblu „Symbol” -, a constituit un exemplu de grațitudine și admirație a acelor care au ținut să-i fie alături în cadrul evenimentului muzical de excepție. Spectatorii au

fost fascinați de frumusețea vocilor tinere, de rafinamentul cu care au fost realizate dinamica și agogica, de magia cu care au fost întruchipate personajele și evenimentele. Au admirat creativitatea, autenticitatea și bunul gust care au caracterizat întregul concert. Au perceput evenimentul artistic ca pe un regal oferit publicului în preajma Sărbătorilor de iarnă, precum și ca pe un ritual cu funcționalitate magico-simbolică complexă: augurală, inițiativă, apotropaică și omagială.

Concertul corului „Symbol” a fost urmat de lansarea cărții profesorului Jean Lupu *„Du-mă, du-mă dorule”* publicată la Editura Muzicală *Grafoart* - eveniment editorial de marcă desfășurat în Rotonda Ateneului. (Carmen MANEA)

*

Pentru muzicianul Jean Lupu, ziua de 11 decembrie a fost una fructuoasă din punct de vedere cultural-artistic. Pe marea scenă a Ateneului Român s-a desfășurat concertul de colinde, primul dintr-un lung șir de concerte pe care le va prezenta în această perioadă Corul „S,bol-Jean Lupu”, al Patriarhiei Române, așa cum ne-a obișnuit de peste 30 de ani. La finalul acestui eveniment de promovare a tradițiilor strămoșești, spectatorii au fost invitați în foaierea Ateneului pentru a participa la lansarea culegerii de cântece românești *„Du-mă, du-mă, dorule”*, al cărui autor este însuși arhidiaconul profesor Jean Lupu. Emoția a fost de ambele părți. Cei prezenți au putut achiziționa câte o

culegere sau mai multe, cu autograful autorului, iar autorul a fost copleșit de recunoștința celor prezenți, mulți dintre aceștia foști „symboliști” și elevi ai domniei sale. La această manifestare culturală au luat cuvântul vechi cunoștințe ale autorului, a căror carieră a fost influențată de-alungul timpului de profesionalismul didactic și pedagogic al arhidiaconului-profesor Jean Lupu. Aceștia au scos în evidență rând pe rând, calitatea umană a autorului, care desăvârșește portretul artistic și de dascăl al acestuia. În alocuțiunea lor, domnul Aurelian Popa Stavri, realizator emisiuni muzicale la Radio România-Antena Satelor, domnișoara Loredana Streche, profesor de canto popular la Colegiul Național de Arte „Dinu Lipatti” și Doina Mirea, actriță și realizator de emisiuni folclorice, au subliniat importanța și rolul unei astfel de editări, care vine în sprijinul celor preocupați de creația muzicală românească și, în mod deosebit, se constituie într-o sursă de inspirație

pentru interpreții dornici să își îmbogățească repertoriul muzical. A fost precizată de asemenea, importanța promovării creației muzicale românești, în context internațional, cunoscut fiind faptul că, studiul asupra cunoașterii unui popor se bazează pe creația sa în general, și pe cântecele sale, în special. Prin acestea cunoști adevăratele trăiri ale unui neam, cu necazuri, bucurii, speranțe, deznădejdi, așa cum pe bună dreptate afirma și marele poet clasic Vasile Alecsandri: „de-l muncește dorul, de-l cuprinde veselia, el își cântă necazurile, mulțumirile, și, astfel, sufletul său devine un izvor de nesfârșită și frumoasă poezie”. De asemenea, a fost precizat faptul că, prin această culegere, autorul reactualizează în memoria colectivă un depozit sacru de melos și vers, subliniindu-se că aceasta nu este doar o culegere muzicală, ci și una literară, dat fiind că ea promovează pe lângă melos, lirica poetică ce dezvoltă și îmbogățește literatura română. Prin această inițiativă, arhidiaconul profesor Jean Lupu, mărturisește că nu tot ce se naște pierde înghițit de negura timpului și de uitare, atâta vreme cât omul își lasă moștenire din generație în generație creația sa. Astfel, pe fluviul cântecului românesc pot curge creații valoroase, atâta timp cât omul le va veșnici prin astfel de gesturi, precum cel al profesorului Jean Lupu. Îi suntem recunoscători noi, dar și înaintașii cărora le îndeplinește un deziderat exprimat prin binecunoscuta sintagmă : „De la lume adunate și-napoi la lume date”! (Doina MIREA)

Tempora Mutantur

(Vremurile se schimbă și noi odată cu ele)

... este subtitlul primei lucrări din concertul oferit melomanilor de Filarmonica "George Enescu" în seara zilei de 17 decembrie la Ateneul Român. Proverbul latin nu numai că explică malițiozitatea sau puseul de răzvrătire cu care părintele simfoniei încalcă în ea elementele de bază ale stilului clasic, pe care el singur le-a cristalizat dar, într-un fel sau altul, absoarbe în înțelesul lui și celelalte compoziții din program, dând astfel concertului o aură de interes aparte. Dacă adaug și epigrama timpului shakespeareian, care continuă proverbul prin... "cum se înrăutățesc timpurile, așa și omul", atunci pot spune că personal găsesc logic acest surprinzător dar fermecător derapaj din *Simfonia nr. 64 în la major* (căci despre ea este vorba). O lucrare remarcabilă, cu pasagii duioase, melancolice, visătoare dar și vulcanice izbucniri dramatice, schimburi bruște de culori timbrale, parte exprimate prin fraze neterminate asemeni unor semne de mirare sau răzgândire, toate la pachet cu imensul arsenal muzical de care dispune făuritorul tiparelor simfoniilor lui Mozart.

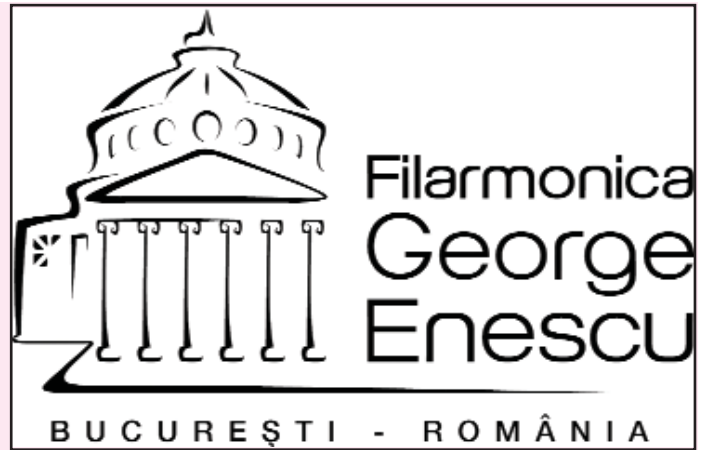
Mi-a plăcut foarte mult și tălmăcirea ei, întrucât aceste curiozități, ca și caracteristicile, au fost dezvăluite printr-un extraordinar simț al echilibrului, prin luciditate

Nicolae Moldoveanu

și o înțelegere specială a fenomenului Haydn de către dirijorul Nicolae Moldoveanu, care a condus orchestra în timp ce cânta la clavecin.

A urmat unul dintre cei mai de seamă reprezentanți ai creației muzicale, de data asta contemporane, respectiv Dmitri Șostakovici, cu al său *Concert nr. 2 în fa major pentru pian și orchestră, op. 102*. Interesant e faptul că, deși el însuși un redevabil pianist, scrie acest concert, ca și pe primul, de-abia după ce deveniseră celebre cele două pentru violoncel și orchestră și pentru vioară și orchestră tot două. Și asta doar la insistențele rugăminți ale fiului său Maxim. În fine, îl scrie și prima audiție are loc de ziua fiului său (atunci student la Conservator), căruia i-l dedică. Motiv pentru care e numit în glumă de către muzicienii vremii "concertul pentru Maxim și orchestră". A avut succes încă de la premieră, devine foarte repede cunoscut, iubit, apreciat și foarte cântat în toată lumea. Pentru că este frumos, senin, complex, foarte solicitant tehnic, aerat, strălucitor, cu părți de romantism ușor trist (partea a doua) și cum ar putea oare lipsi asta, cu o orchestrație de mare amploare simfonică, specifică compozitorului, cu armonii și ritmuri asemeni unei sarabande de flori pe un cer de

cristal, care îmbracă fastuos partitura pianului făcând din acest concert unul de referință pentru pianiști.

Iar cea care i-a dezvăluit adevărata luminozitate și vigoare a fost pianista japoneză Naoko Anzai, prin tehnica-i remarcabilă, surprinzătoarea sa forță, sensibilitatea melodică apropiată de patosul rusesc și prin naturalețea sa în perfectă armonie cu pianul, ceea ce a făcut ca povestea pe care au spus-o împreună să fie pe cât de concretă, vioaie și exactă, tot pe atât de abstractă ca muzica în sine. Nu întâmplător publicul ei se întinde pe mai multe continente și distincțiile primite de-abia încap pe o pagină scrisă mărunț. Vineri seara ea a avut și parteneri de excepție în Orchestra Filarmonicii "George Enescu", care a fost într-o formă de zile mari și dirijorul ei, carismaticul și talentatul Nicolae Moldoveanu, cu care împreună au întregit tabloul de excelență muzicală.

Un alt compozitor gigant din programul seriei, înscris în înțelesul proverbului latin din titlu a fost Georg Friedrich Händel care, datorită unei crize personale, provocată de concurența neloyală din lumea muzicală londoneză a timpului, schimbă decisiv evoluția muzicii secolului al XVIII-lea adăugând monumentalele sale oratorii instrumentele solo, în principal orga, promovându-și astfel propria virtuozitate solistică. Așa revine în forță cu ceva nou, revoluționar, adică concertele pentru orgă și orchestră de cameră, mană cerească pentru organiștii din toate

Naoko Anzai

timpurile, concerte ale căror apariții îl propulsează din nou în vârf, acolo unde îi era și îi este locul. Renumit pentru extraordinara sa îndemânare de a trata polifonic teme, în mod ciudat în acestea, ca și în cel cântat acum, respectiv *Concertul în fa major pentru orgă și orchestră de coarde*, pune accent pe stilul omofonic, armonic, subliniind astfel etalarea posibilităților tehnice de tratare a instrumentului solist, prin dexteritatea digitației pe claviatură, o coloristică aparte prin alternarea părților lente, expresive, cu cele rapide, (procedeu luat din bogata sa experiență lirică) prin dialogul solistului cu orchestra, ca și a altor instrumente, în cazul de

față oboiul. Vai ce sunet plin, cald, tulburător de-a dreptul a avut oboista Doris Iorga. Și câtă muzicalitate și disponibilitate extraordinară a dezvăluit. A fost o încântare să o ascult.

Dacă adaug la toate acestea interpretarea dată de un muzician celebru pentru originalitatea. dar și profunda sa cunoaștere a stilurilor, nimeni altul decât Nicolae Moldoveanu, care a evoluat în dublă ipostază, respectiv cea de dirijor și cea de solist, având sub bagheta sa imaginară nu doar orchestra, pe care a stăpânit-o uimitor, ci și pe el însuși, cu sunetele-i calde, catifelate, care-și păstrează individualitatea fără a se amesteca, rămânând clare și întâlnindu-se doar acolo unde axa "simț-emoție-știință" din muzică o permite, atunci sărbătoarea muzicală din 17 decembrie e aproape completă.

Spun aproape pentru că, în final, ca un cadou al lumii miracolelor, s-a cântat *Te Deum* de Gottfried Heinrich Stölzer, percept de mine ca

pe o taină solară. Scrisă cu o nonșalanță pe care numai experiența și harul le poate da, lucrarea e melodioasă, cu o tratare clară a contrapunctului care îmbină fericit părțile corale cu cele orchestrale, fără obișnuitele dramatism și melancolii plângăcioase observate la alte lucrări de gen, e festivă, cu o scriitură ce trădează stăpânirea unei tehnici componistice admirabile. Trist și nedrept mi se pare faptul că acest compozitor, care s-a bucurat în timpul vieții lui de mult succes, ca și de respectul și prietenia lui Bach, datorită soartei (căci și partiturile au una), materializată în cazul lui prin manuscrise pierdute, a fost uitat pe nedrept, deși muzicologii importanți ai secolului îl situau în ierarhia celor mai importanți compozitori contemporani. Oricum, ceea ce am ascultat acum, deși venit din perioada barocă, mi-a părut atât de proaspăt, atât de nou, plin de bucurie, optimism și entuziasm, cu armoniile ca într-o îmbrățișare de timbruri vocale

îngerești cu cele vibrante ale orchestrei încât, ascultându-l, aproape că am văzut raza din praf de stele ce se înalță spre cer. Iar corul, această bijuterie a Filarmonicii, prin calitățile lui: emisie foarte bună, omogenitate, sensibilitate, dicție perfectă, cu voci de ambitusul unei orgi și sunete de clopoței cerești, a redat cu fidelitate atmosfera mirifică. Desigur, meritul, în mare parte, este al dirijorului Iosif Ion Prunner care de peste trei decenii îl modelează cu exigența și dragostea lui pentru acest instrument – vocea umană – și inflexiunile pe care numai ea le poate realiza, dacă e mână inteligentă și bine (cum a lucrat mereu), făcând din acest cor unul de talie mondială, recunoscut oriunde pentru finețea și discursul muzical în acord perfect cu orchestra. De-abia după *Te Deum*, venit ca o binecuvântare, pot spune că se încheie sărbătoarea concertului din 17 decembrie, deschizând calea prin clopoței ei cerești pentru cea care urmează să vie.

Doina MOGA

Fuziune ancestrală pe scena Studioului „Mihail Jora”

Miercuri, 1 decembrie 2021, începând cu orele 19:00, Orchestra de Cameră Radio și Orchestra Națională de Cameră a Republicii Moldova s-au reunit sub bagheta dirijorului Gabriel Bebeșelea pentru a celebra două evenimente importante: Ziua Națională a României și aniversarea a 10 ani de la înființarea Radio Chișinău. Din program au făcut parte *Pastorale-Fantaisie* de George Enescu, *Dansurile populare românești* de Béla Bartók, *Uvertura în re major* de Carl Flitsch, *Simfonia „Applausus” în sol major, P. 8* de Michael Haydn și *Concertul nr. 2 în re major pentru violoncel și orchestră* de Joseph Haydn, ce l-a avut solist pe Andrei Ioniță.

Spectacolul a fost precedat de un scurt discurs al proaspăt-numitului în funcția de Președinte-Director general al Radiodifuziunii Române, Răzvan Ioan Dincă, în care acesta a vorbit despre importanța misiunii de a promova cultura și identitatea națională – desigur, prin mijlocirea muzicii – cât și despre demersurile pe care instituția le face permanent pentru a facilita creșterea relevanței postului de radio în rândul populației.

Pastorale-Fantaisie de George Enescu, prima lucrare din program și o alegere deloc întâmplătoare, ne-a pictat cu sunete vibrante o frescă pitorească, familiară, o imagine sonoră a unei Români „de demult”, păstrată cu sfințenie și transmisă din generație în generație cu multă fidelitate și nostalgie. Înlanțuirea sonoră s-a realizat firesc, egal, molcom sub gestul calm al dirijorului. Țesătura densă a sonorității a pătruns în fiecare moleculă de materie, acaparând-o cu totul și identificându-se cu ea. La un moment dat, caracterul se schimbă, devine alert și sinuos, iar Gabriel Bebeșelea a condus aceste fire narrative cu multă

implicare și trăire, anticipând abil nuanțele. O poveste strămoșească ne este evocată, cu raze de lumină și speranță și personaje bine evidențiate, dintre care s-au remarcat oboiul solist și duo-ul de flaute, care au concluzionat avalanșa de trăiri anterioare.

În continuare, suita de *Dansuri populare românești* compuse de Béla Bartók a creat un contrast inspirat, cele șase mișcări ilustrând concentrat spiritul românesc din zona Transilvaniei, într-un amalgam de ritmuri și tempouri. Orchestra a redat când frumos și energic, când duios și doinit, fiecare dans al suitei, sub îndrumarea atentă a dirijorului. Concert-maestrul și-a interpretat îngrijit și cald partea, într-un registru nu foarte acut, iar solo-ul cu influențe orientale la flautul piccolo a impresionat prin acuratețe și claritate a sunetului.

Cele două orchestre de cameră s-au contopit perfect în *Uvertura în re major* de Carl Flitsch. Personalitate muzicală importantă născută în peisajul transilvănean al

Gabriel Bebeșelea

secolului XIX, Carl Filtsch (care a trăit doar până la vârsta de 15 ani) a avut ocazia de a aprofunda tehnica pianistică alături de nume consacrate precum Frédéric Chopin sau Franz Liszt. Lucrarea se deschide *piano*, liniștit, însă lasă să se întrezărească o maiestruitate ce se relevă cu fiecare sunet emis. Dirijorul este meticolos, nu obosește și nu omite să dea cele mai mărunte indicații, iar instrumentiștii ne poartă într-o lume grațioasă, unde pare că timpul s-a oprit în loc. Partida de vioară a avut intervenții elegante și fluide.

În continuarea programului, *Simfonia „Applausus” în sol major, P. 8.* de Michael Haydn (o vreme

kapelmeister la Oradea) a debutat vioi, alert și proaspăt, într-o șuvoi sonor plin de forță și eleganță, fără poticniri. Totul a curs și s-a desfășurat cu exactitatea specifică secolului al XVIII-lea.

Ultima lucrare, *Concertul nr. 2 în re major pentru violoncel și orchestră* de Joseph Haydn, a avut, în prima parte, fragmente greoaie ce au contrastat cu cele vioaie. Andrei Ioniță (care a purtat un papion roșu cu motive naționale) a mânuit arcușul cu ușurință și sensibilitate, executând pasaje de virtuozitate și triluri cu multă acuratețe și fluiditate. Pasajele domoale și line, dulci, s-au împletit cu cele dramatice și pline de patos. O sonoritate interesantă a

fost obținută în momentul solistic în care violoncelistul a cântat pe corzi duble, creionând un duet cu sine însuși, un dans al celor două personalități ce coexistă. Cea de-a doua parte a început mai lent, cald, iar solistul a subliniat notele grave cu plăcerea și satisfacția stabilității. În general

solistul a dat dovadă de versatilitate interpretativă, abordând numeroase stiluri de execuție. Ultima parte este o izbucnire de forțe, cu o trăire muzicală intensă a violoncelului solist.

În final, Andrei Ioniță a militat pentru înțelegere și compasiune între oameni, iar pentru bis, muzicienii au pregătit celebra *Baladă* a lui Ciprian Porumbescu într-un aranjament inedit cu solo de violoncel. În această interpretare, lucrarea a sunat și mai dureros, în special pe părțile grave, iar acutele au fost inteligent mascate de partida de vioară, integrată adecvat în sonoritate în plan secund. Iar pentru încheierea serii într-o notă mai optimistă, solistul ne-a propus un al doilea bis, de data aceasta *Bourré* din *Suita nr. 3 pentru violoncel solo* de Johann Sebastian Bach.

În mod simbolic, reunirea celor două orchestre poate reprezenta, extrapolat, unitatea dintre românii de pretutindeni, iar alăturarea de lucrări a fost bine aleasă. Drapelul a fost prezent pe tot parcursul concertului, fiind proiectat, artistic, pe orgă, un standard al identității naționale. Concertul a fost transmis live pe canalele Radio România.

Teodora CONSTANTINESCU

Andrei Ioniță

Debuturi și invitați la Operă

Tineri în recital

Scriam mai demult, și nu fără să reiau ciclic subiectul, despre necesitatea revigorării Studioului Experimental pentru Artele Spectacolului Muzical „Ludovic Spiess”, diviziune a Operei Naționale București, care reprezintă o entitate similară altelor asemenea, asociate tuturor teatrelor lirice importante ale lumii. Se pare că sfârșitul de an a adus ceva semne bune, în special într-una dintre direcțiile obligatorii ale unui asemenea studio, selectarea și lansarea de tinere talente, aflate încă pe băncile învățaturii. Un parteneriat cu Universitatea Națională de Muzică, fiind vorba de studenți ai Facultății de Interpretare Muzicală, Departamentul Canto și Artele Spectacolului Muzical.

În acest decembrie, sub genericul „Studenții de azi, artiștii de mâine”, două după-amieze de duminică au programat în Foaierul Galben recitaluri la ora 13. Așadar, în timpul dejunului. Logica îmi scapă.

Am fost la al doilea, în care au cântat studenți din anul al IV-lea la clasele profesorilor Ștefan Ignat

(soprana Aida Pascu) și Iulia Isaev (mezzosoprană Adelina Cociobanu, baritonul Andrei Cocîrlea), în acompaniamentul Ioanei Maxim.

S-a derulat un program prudent selectat, care a arătat buna pregătire profesională dobândită la instruirea universitară, siguranța în cânt, *approach*-urile de stil. Înzestrările vocale native, consolidate la clasele de canto, au reieșit cu prisosință în arii din *Vecerniile siciliene*, *Poliuto*, *Herodiada* (Aida Pascu), *Gioconda*, *Carmen*, *Samson* și *Dalila* (Adelina Cociobanu), *Nunta lui Figaro*, *Don Giovanni*, *Favorita* (Andrei Cocîrlea), dar și în duete din *Don Giovanni* (Adelina Cociobanu și Andrei Cocîrlea), *Povestirile lui Hoffmann* (Aida Pascu și Adelina Cociobanu), *Boema* (Aida Pascu și Andrei Cocîrlea).

Pregătirea muzicală pentru recital a fost făcută de dirijorul Vlad Conta de la ONB. Fără discuție, glasuri calitative, interesante și de mare perspectivă, cu condiția ca studiul să nu fie abandonat niciodată, nici în momentele în care vârsta începe să acționeze nemilos. Risc chiar o butadă cu bătaie largă și lungă, venită din jocul cuvintelor, „Artiștii de azi, studenții de mâine”. De luat aminte.

Dezvoltarea Studioului trebuie să continue cu recitaluri

MINISTERUL CULTURII

OPERA NAȚIONALĂ BUCUREȘTI

Duminică
19 decembrie 2021, ora 13:00

Studenții de azi, artiștii de mâine

Recital susținut de studenți
ai Universității Naționale de Muzică București,
din cadrul Facultății de Interpretare Muzicală,
Departamentul Canto și Artele Spectacolului Muzical

Aida Pascu
soprană

Adelina Cociobanu
mezzosoprană

Andrei Cocîrlea
bariton

La pian:
Ioana Maxim

Prezintă:
Mihaela Pletca

Foaierul Operei Naționale București

Sprijinit de cadrul financiar european în cadrul proiectului „Ludovic Spiess”

similare, cu spectacole în concert derulate în foaiere sau chiar pe scena mare, alături de multe altele, care sunt convins că există în preocupările manageriale, așa cum stipulează documentele guvernamentale inițiale din 2006, completate și modificate în 2013. Așteptăm. În plus, minunat ar fi dacă Studioul Experimental pentru Artele Spectacolului Muzical „Ludovic Spiess” ar căpăta recunoaștere europeană și ar deveni membru al ENOA (European Network of Opera Academies), o asociație gestionată de Festivalul de la Aix-en-Provence și finanțată din fonduri europene. Ar deschide multe ocaziuni favorabile pentru dezvoltare sustenabilă.

La traviata cu trei oaspeți

Mai întâi era programată în două spectacole cu opera verdiană soprana arădeană Adela Zaharia, câștigătoare în 2017 a marelui concurs Operalia-Plácido Domingo și prezintă pe multe scene importante europene. Urma să fie un debut în teatrul liric bucureștean. Din motive neexplicate publicului a fost înlocuită în ambele seri. Pentru prima, cu bucureșteana Cristina Păsăroiu, neuitată Marietta în concertul cu opera *Die tote Stadt* de Korngold la recenta ediție a marelui Festival „George Enescu”.

În rolul Alfredo, compania titulară a fost asigurată de tenorul bistrițean Ștefan Pop, un prieten al Operei din Capitală, pe a cărei scenă a cântat des, în paralel cu multele sale prezențe internaționale.

A dirijat italianul David Crescenzi, a cărui carieră are o foarte solidă bază în România.

Cristina Păsăroiu posedă experiență de cânt în străinătate și faptul se vede. Pătrunsă până în adâncurile ființei de trăirile personajului, are o fără de fisură degajare pe platou, o siguranță a jocului de scenă prin care conturează o Violetta de viziune proprie, agitată, chiar nevrotică, ultra-mobilă, cuceritoare. Poate doar actul final nu a lăsat impresia unei muribunde, în rest artista a convins și a atras publicul, chiar după primele momente ale intrării în rol, în care volumul vocal a avut de luptat cu orchestra, deloc conciliantă. Odată cu valsarea lui Alfredo „Un dì felice, eterea” din duet, echilibrul fosă-scenă s-a normalizat și a rămas așa.

Registrul central al sopranei, „plin”, bogat colorat este cel care îi oferă cele mai mari oportunități pentru expresiile spinte abundente după actul întâi și către care se îndreaptă momentul actual al carierei sopranei. Marea arie i-a prilejuit fraze inspirate, sensibile, deși uneori fragmentate de respirații în celebrul Allegro brillante „Sempre libera”, încheiat totuși cu un spectaculos Mi bemol acut, pildă a începuturilor Cristinei Păsăroiu în teatrele lirice. O remarcă nu lipsită de importanță sunt nuanțele pe care le-a înfățișat în cânt, pornind de la duioase sonorități în pianissimo („Ditte alla giovine”, „Alfredo, Alfredo, di questo core”, „Addio del passato” sunt doar spicuri).

Următoarea întâlnire cu Cristina Păsăroiu va fi în 3 februarie, când distribuția bucureșteană de *Don Carlos* va avea toți principalii invitați dintre tinerii români care

activează sistematic în străinătate. Un rar regal de nivel internațional.

Studiul și prezențele în teatrele din Peninsula i-au adus lui Ștefan Pop o clară *italianità* în construcția frazelor romantice. Accentele sunt plasate la locurile potrivite, glasul rezonează puternic, exprimările sunt variate, intențiile vocale abundă. Ceva din lirismul lui Alfredo (primul act în special) s-a pierdut în timp, pentru că aplombul și pasiunea adresării spinte domină. Mă gândesc la intervențiile de la balul Florei sau, până atunci, la aria *De' miei bollenti spiriti* și la cabaletta abordată eroic *O mio rimorso!*, finalizată cu un Do natural acut, pe care cred că toată lumea l-ar fi dorit mai calitativ, deși tenorul l-a pregătit cu atenție, renunțând la zicerile anterioare „laverò, laverò”. În ultimul act, după un început firav al duetului *Parigi, o cara*, Ștefan Pop a dăruit tente *piangendo*, încheiate expansiv dar *doloroso*.

Lărgindu-și repertoriul în direcție spintă, tenorul va debuta în februarie la Opera Regală Covent Garden din Londra în *Tosca*, alături de Angela Gheorghiu.

Baritonul Adrian Mărcan se află într-o formă vocală optimă. În rolul Germont-tatăl a abordat marele duet cu Violetta dintr-o postură de părinte îndurerat, concretizat printr-un cânt moale și interiorizat. „Pura siccome un angelo...”, *dolcissimo cantabile*, cum notează Verdi. Rigiditatea personajului a ieșit în evidență îndeosebi în aria *Di Provenza il mar*, în care strofa a doua „A il tuo vecchio genitor” ar fi trebuit să diferențieze expresia.

În roluri episodice au cântat Andrei Lazăr (Gastone), Sorana Negrea (Flora), Zsuzsana Cervenî (Annina), Vasile

Cristina Păsăroiu (Violetta)

Chișiu (Baronul), Daniel Filipescu (Marchizul), Filip Panait (Doctorul), Constantin Negru (Giuseppe), Adrian Ionescu (Comisionarul și Servitorul).

La pupitru, David Crescenzi a redat tensiunea specifică dramaturgiei, a ales tempi tradiționali în pretențiosul concertato final din scena balului Florei și și-a demonstrat personalitatea prin unele licențe – *ralentando-uri*, în special – mai puțin obișnuite.

După ușoare neglijențe în *stretta* corală din primul act, ansamblul pregătit de Daniel Jinga a cântat bine și omogen.

Costin POPA

Impresii de la Festivalul „Intrada”

Cum ne-a obișnuit de câțiva ani încoace, Filarmonica „Banatul” din Timișoara a organizat Festivalul Internațional de Muzică Nouă „Intrada”, aflat la ediția a VII-a, în perioada 15-21 noiembrie 2021. Ediția acestui an a fost realizată în memoria marelui muzician Remus Georgescu (1932-2021).

Festivalul oferă oportunitatea întâlnirii cu muzica zilelor noastre, adusă în fața publicului prin intermediul unor artiști care atât prin actul de creație, cât și prin abordarea interpretativă au dovedit, ca de fiecare dată, profesionalism, onestitate și expresivitate.

Programul a fost structurat pe parcursul a șapte zile, abordând în fiecare zi o altă tematică.

Astfel, prima zi i-a adus în prim plan, într-un recital cameral intitulat *Bach in the Core*, pe Saša Mirković (viola) și Vladimir Blagojević (acordeon). Instrumentiștii din Serbia,

care au susținut un recital și în cadrul Festivalului Internațional de Muzică Nouă, *Timsonia*, desfășurat în anul 2018, au prezentat lucrări aparținând unor compozitori precum: David Mastikosa - *Trichord*, Vladimir Trmčić - *Longing*, J. S. Bach/ Mirković/ Blagojević - *Sonata în Sol minor, BWV 1029* (original pentru viola da gamba și clavecin), Cătălin Crețu - *Prosopopeea urmei*, Arvo Pärt - *Fratres* și Dragana Jovanovic - *Trik Oma dazas Ashu IV La Du*.

Vladimir Blagojević a dezvăluit posibilitățile tehnico-expressive ale acordeonului, instrument tot mai abordat de către compozitorii contemporani, care exploatează posibilitatea acestuia de a realiza nuanțe aflate la limita audibilului până la percuții pe corpul instrumentului sau chiar virtuozitate extremă.

Piesa de rezistență a fost cea a estonianului Arvo Pärt intitulată *Fratres*, o lucrare în stil minimalist căreia cei doi interpreți i-au reliefat profunzimi nebănuite.

Recitalul celei de-a doua zi, intitulat *Flaut peste veacuri* a adus în atenția publicului creativitatea flautistului italian Mario Caroli, în interpretarea unor lucrări precum *Solomonarul pentru flaut alto* (dedicat lui Mario Caroli) aparținând Diane Rotaru, J. S. Bach - *Suita în re minor, BWV 1008* (original pentru violoncel), Doina Rotaru - *Jyotis* (dedicat lui Mario Caroli), Maria Eugenia Luc - *Red pentru flaut alto* (dedicat lui Mario Caroli), G. P. Telemann - *Fantezia nr. 10 în fa diez minor, Fantezia nr. 8 în mi minor* și Doina Rotaru - *Mithya pentru flaut/flaut bas*.

Dintre acestea, lucrările *Jyotis* și *Mythia* au fost compuse de Doina Rotaru special pentru flautistul Mario Caroli. După cum afirmă compozitoarea, „puritatea, frumusețea și rafinamentul sunetului de flaut au fost evidențiate în lucrarea *Jyotis* dorind să sugereze diferite ipostaze ale luminii, în trei mari etape.

Prima secțiune, *Dolce, luce misteriosa (preghiera)* este un fel de incantație contemporană, ca o rugăciune interioară. Lumina (rugăciunea) palidă, timidă, sfioasă, se înalță treptat, devenind din ce în ce mai imploratoare.

Secțiunea a doua, *Poco stringendo, piu nervoso, agitato, misterioso*, este alcătuită pe baza contrastului *umbră-lumină*. Compozitoarea mărturisește că a dorit să realizeze o aluzie la celebra lucrare *Chant de Linos* a lui Andre Jolivet.

Ideea celei de-a treia secțiunii lumină: cea a luminii spirituale, sacre, întruchipată aici de aluzii la muzica bizantină din biserica ortodoxă română, și cea profană, diatonică, provenită din muzica tradițională țărănească, din cântecele pentru fluier sau pentru voce.”

Lucrarea *Mithya*, dedicată interpretului de către aceeași compozitoare, provine, de asemenea, din filozofia indiană tradițională, unde *Mithya* înseamnă „nici real, nici ireal, iluzoriu”. Doina Rotaru sugerează, astfel, într-un ciclu de 3 lucrări scurte, 3 muzici străni, la intersecția dintre vis, dorință și iluzie.

Cea de-a treia zi a festivalului a adus în atenția publicului un recital cameral intitulat *Lumină și ecouri*, al Ansamblului ATEM format din Cristina Mălăncioiu (vioară), Cristian Miclea (clarinet), Victor Andrei Părău (pian) și Matei Ioachimescu (flaut), în calitate de invitat.

Înființat în anul 2013 la Timișoara, ansamblul reunește un grup de oameni entuziaști și foarte talentați, avându-l ca director artistic pe compozitorul Gabriel Mălăncioiu. Profesionalismul ansamblului se evidențiază prin colaborarea acestuia cu interpreți de renume, precum violoncelista Alexandra Guțu, pianistul Sorin Petrescu, basul Martin Wistinghausen și alții. Inteligența, măiestria tehnică și sensibilitatea artiștilor au fost foarte bine puse în evidență de programul ales.

Lucrările audiate aparțin unor compozitori precum Xingzimin Pan - *Kaidan pentru flaut și pian*, Gabriel Mălăncioiu - *Anima/ animus pentru vioară* (p.a.a), Maia Ciobanu - *Veni-va pentru clarinet și mediu electronic*, Dan Dediu - *Luna pentru celestă* (p.a.a), Myriam Marbe - *Tribute Echoes pentru vioară și pian*, Gabriel Almași - *Alter Echo pentru clarinet și mediu electronic* și Irinel Anghel - *Where to Go pentru flaut și pian*.

Ziua a patra a fost dedicată unui recital al Ansamblului Percutissimo, format din masteranzii Amelia Trifu, Patrick Cojorean și studentul Bogdan Buică, coordonat de Doru Roman. Avându-l ca invitat pe Sorin Petrescu (sintetizator), recitalul s-a desfășurat sub denumirea *The Geometry of Thought*, prezentând lucrări precum *Litanie pentru Remus Georgescu* (p.a.a.) aparținând Violetei Dinescu, Doina Rotaru - *Noesis*, Siegfried Fink - *Trio Oriente*, Adrian Iorgulescu - *Intersecții*, John Cage - *Living Room Music*, Adrian Pop - *Hexagon*, Ernst Tock - *Geographical Fugue* și Mark Ford - *Stubernic*. Varietatea

Festivalul Internațional de Muzică Nouă „Intrada”
Ediția a VII-a, 15-21 noiembrie 2021

În memoria lui Remus Georgescu (1932-2021)

15 noiembrie 2021
Sala Capitală
RECITAL | Saša Mirković (viola) și Vladimir Blagojević (acordeon)
SASA MIKROVIC / Saša Mirković (viola) și Vladimir Blagojević (acordeon)
În program: Saša Mirković / Vladimir Blagojević / J. S. Bach / Mirković / Blagojević / *Sonata în Sol minor, BWV 1029* (original pentru viola da gamba și clavecin) / Cătălin Crețu / *Prosopopeea urmei* / Arvo Pärt / *Fratres* / Dragana Jovanovic / *Trik Oma dazas Ashu IV La Du*

16 noiembrie 2021
Sala Capitală
RECITAL | Flaut peste veacuri
MARIO CAROLI (flaut) și Cristina Mălăncioiu (vioară)
În program: Mario Caroli / Cristina Mălăncioiu / J. S. Bach / *Suita în re minor, BWV 1008* (original pentru violoncel) / Doina Rotaru / *Jyotis* (dedicat lui Mario Caroli) / Maria Eugenia Luc / *Red pentru flaut alto* (dedicat lui Mario Caroli) / G. P. Telemann / *Fantezia nr. 10 în fa diez minor, Fantezia nr. 8 în mi minor* și Doina Rotaru / *Mithya pentru flaut/flaut bas*

17 noiembrie 2021
Sala Capitală
RECITAL | *Lucrare în acorduri*
ATEM
Cristina Mălăncioiu (vioară), Cristian Miclea (clarinet), Victor Andrei Părău (pian) și Matei Ioachimescu (flaut)
În program: David Mastikosa / Vladimir Trmčić / J. S. Bach / Mirković / Blagojević / *Sonata în Sol minor, BWV 1029* (original pentru viola da gamba și clavecin) / Cătălin Crețu / *Prosopopeea urmei* / Arvo Pärt / *Fratres* și Dragana Jovanovic / *Trik Oma dazas Ashu IV La Du*

18 noiembrie 2021
Sala Capitală
RECITAL | *The Geometry of Thought*
ATEM
Cristina Mălăncioiu (vioară), Cristian Miclea (clarinet), Victor Andrei Părău (pian) și Matei Ioachimescu (flaut)
În program: Xingzimin Pan / Maia Ciobanu / Dan Dediu / Myriam Marbe / Gabriel Almași / Irinel Anghel / *Where to Go pentru flaut și pian*

19 noiembrie 2021
Sala Capitală
CONCERT SIMFONIC | *Tril compozitori în prima lor 70 de ani*
Orchestra Simfonică a Filarmonicii Banatul Timișoara SOARE (Simfonici) / Doina Rotaru (compozitoare)
În program: Doina Rotaru / *Dolce, luce misteriosa (preghiera)* / *Poco stringendo, piu nervoso, agitato, misterioso* / *Mithya*

20 noiembrie 2021
Sala Capitală
RECITAL | *Lucrare în acorduri*
ATEM
Cristina Mălăncioiu (vioară), Cristian Miclea (clarinet), Victor Andrei Părău (pian) și Matei Ioachimescu (flaut)
În program: Gabriel Mălăncioiu / *Anima/ animus pentru vioară* (p.a.a) / Maia Ciobanu / *Veni-va pentru clarinet și mediu electronic* / Dan Dediu / *Luna pentru celestă* (p.a.a) / Myriam Marbe / *Tribute Echoes pentru vioară și pian* / Gabriel Almași / *Alter Echo pentru clarinet și mediu electronic* și Irinel Anghel / *Where to Go pentru flaut și pian*

21 noiembrie 2021
Sala Capitală
RECITAL | *Remus Georgescu Perpetuum*
ATEM
Cristina Mălăncioiu (vioară), Cristian Miclea (clarinet), Victor Andrei Părău (pian) și Matei Ioachimescu (flaut)
În program: Remus Georgescu / *Perpetuum* / *Litanie pentru Remus Georgescu* (p.a.a.) aparținând Violetei Dinescu, Doina Rotaru - *Noesis*, Siegfried Fink - *Trio Oriente*, Adrian Iorgulescu - *Intersecții*, John Cage - *Living Room Music*, Adrian Pop - *Hexagon*, Ernst Tock - *Geographical Fugue* și Mark Ford - *Stubernic*. Varietatea

lucrărilor și sonoritatea timbrală a instrumentelor a fost bine pusă în evidență de talentul, exuberanța și virtuozitatea tinerilor interpreți.

Cea de-a cincea zi a reliefat printr-un concert simfonic, *Trei compozitori în primii lor 70 de ani*. Avându-l la pupitrul dirijoral pe Tiberiu Soare și pe Doru Roman (percuție) în calitate de solist, Orchestra simfonică a Filarmonicii „Banatul” a adus în atenția publicului lucrări aparținând Doinei Rotaru - *Concert pentru percuție și orchestră*, Adrian Iorgulescu - *Divertisment pentru orchestră de coarde* și Adrian Pop - *Triptic pentru orchestră*.

Afinitatea compozitoarei Doina Rotaru pentru Timișoara este cunoscută și confirmată de numeroasele

Voaideș, clasa prof. univ. dr. habil. Manuela Mihăilescu), Adrian Pop - *Gordun pentru violoncel* (Andreea Petrila, clasa Darius Tereu), György Kurtág - *Játékok pentru pian la patru mâini* - selecțiuni (Regina Csermak și Rebeca Mutașcu, clasa conf. univ. dr. Sorin Dogariu), Doina Rotaru - *Il Piano di ghiaccio pentru coartet de flaute* (Dumitru Palagniu, Miriam Tohătan, Zselyke Feher, Iulia Lupaș, clasa asist. drd. Matei Ioachimescu).

Ultima zi a festivalului a reprezentat un omagiu adus maestrului Remus Georgescu printr-un recital intitulat *Remus Georgescu Perpetuum*, reunind interpreți precum Ramona Morărița (soprană), Maria Virginia Onița (soprană), Cristian Ardelean (bariton), Marko Ristić (acordeon), Felix Burghilea (tuba), Manuela Iana-Mihăilescu (pian), Dragoș Mihăilescu (pian), Ionică Pop (pian, sintetizator, percuție), Andreea Dumitrescu (pian), Andreea Olariu (pian), Ioan Mihăilescu (pian), Regina Csermak (pian).

Asocierea unor instrumente diverse precum pianul, tuba și vocea umană, au contribuit la dezvoltarea paletii expresive și a tehnicilor extinse realizând culori și dimensiuni timbrale mereu variate. În interpretarea lor, artiștii au abordat lucrări precum *Nocturnă* (versuri de George Bacovia); *De Profundis* (versuri de Lucian Blaga); *Variațiuni pentru două piane*, aparținând lui Remus Georgescu, Laura

prime audiții ale propriilor lucrări, în interpretarea artiștilor Filarmonicii Banatul și printr-o colaborare deosebită cu ansamblul *Trio Contraste*.

Concertul pentru percuție și orchestră menționat anterior a fost dedicat percuționistului Doru Roman și maestrului Remus Georgescu, având prima audiție la Timișoara, în anul 2000. Compozitoarea afirma că ideea lucrării „a plecat de la legătura religie/magie fiind conceput ca un ritual imaginar plin de *invocații și incantații*”, fapt ce i-a reușit pe deplin solistului Doru Roman, un maestru desăvârșit în mânăirea instrumentelor de percuție.

Cea de-a șasea zi a fost destinată *Tinerilor interpreți ai muzicii noi*, studenți ai Facultății de Muzică și Teatru din Timișoara care prin interpretarea proprie au transmis într-un mod autentic mesajul artistic dintr-o muzică recentă, a zilelor noastre.

Studenții au interpretat cu pasiune, entuziasm și lejeritate uimitoare un repertoriu divers, în ciuda complexității mari de scriitură și a dificultăților tehnice. Aceștia au prezentat lucrări precum *Zoom Tube* pentru flaut, aparținând lui Ian Clarke (Bogdan Preda, clasa asist. drd. Matei Ioachimescu), György Kurtág - *Játékok pentru pian* (selecțiuni) (Brigita Pavel, clasa conf. univ. dr. Sorin Dogariu), Kaaija Sariaho - *Nocturne pentru vioară solo* (Eunice Bahnanu, clasa conf. univ. dr. Cristina Mălăncioiu), Anthony Plog - *Post Cards pentru trompetă* (Maria Vodovozova, clasa conf. univ. dr. Sergiu Cârstea), George Crumb - *Makrokosmos pentru pian* - selecțiuni (Serena

Manolache - *Spirale* (omagiu lui Remus Georgescu) pentru acordeon (p.a.), Remus Georgescu - *Primăvară* (versuri de Octavian Goga); *Trei miniaturi pentru pian*; *Amurg de toamnă* (versuri de Lucian Blaga), Ionică Pop - *Retriademus* (dedicată lui Remus Georgescu) (p.a.a) și Remus Georgescu - *Interludiu și Toccata din Suita a II-a pentru pian*, o lucrare foarte îndrăgită de pianiști, care prezintă „o evoluție a ethos-ului de la lirism ușor abstract, bazat pe intervalul de cvartă mărită, la dezlănțuire vitală pe tot registrul pianului”.

Chiar și în contextul pandemic, publicul a luat contact direct cu unii dintre cei mai talentați compozitori și interpreți de muzică nouă. Prezențe interpretative deosebit de interesante, soliști din țară și din străinătate cu un nivel profesional excelent, au contribuit, prin lucrări diverse ca stil și estetică la deschiderea unor orizonturi mai ample. (Cătălina CĂPĂȚÎNĂ, Ani-Rafaela CARABENCIOV)

Vinul tânăr al muzicii noi

Cea de-a VII-a ediție a Festivalului de Muzică Nouă "Intrada", desfășurat la Timișoara, a prilejuit în prima zi a programului concertul a doi muzicieni cunoscuți și apreciați în cercurile artei muzicale contemporane din Serbia și fosta regiune iugoslavă. Sala "Capitol" a Filarmonicii "Banatul" a fost însuflețită de sonoritățile derulate sub genericul *Bach in the Core*. Pe parcursul concertului Saša Mirković (violă) și Vladimir Blagojević (acordeon) au interpretat lucrările unor compozitori contemporani scrise pentru ei, dar și două creații (J. S. Bach și Arvo Part) alese din repertoriul consacrat. Primele două compoziții (David Mastikosa, respectiv Vladimir Trnčić)

Saša Mirković, Vladimir Blagojević

ne-au introdus în atmosfera genului menționat pe afișul festivalului și ne-au pregătit pentru ceea ce va urma. Apoi muzica lui Bach (în transcripție inedită, cu viola sugerând pe alocuri atacul unui sintetizator și acordeonul amintind de clavecinul unei epoci apuse) ne-a gădilat auzul dar și coarda sensibilă a sufletului, a deschis apetitul pentru rețeta sonoră oferită în acea seară. Între compozițiile lui Cătălin Crețu și Draganei Jovanović ne-a luminat o prelucrare mai puțin obișnuită a muzicii lui Arvo Part. A fost un repertoriu bine conceput, cu scopul de a-i scuti pe ascultători să depună efort pentru a se concentra asupra combinațiilor sonore ce fășneau din instrumente, cu momente de relaxare și reverie (Bach și Part), cu căldura spiritului balcanic (Jovanović), un concert în urma căruia te simți încărcat cu energie pozitivă. Am tresărit când recitalul s-a încheiat, am simțit ca și când trenul, în al cărui cupeu m-am cuibărit într-o poziție comodă și m-am adâncit în reverie, a oprit brusc. Călătoria a luat sfârșit. Aplauzele au fost puternice și sincere în ciuda numărului mic al celor prezenți din cauza condițiilor impuse de pandemie. M-am ridicat de pe scaun, mi-am pus paltonul de iarnă și înainte de a pleca am simțit impulsul de a trece prin culise și a le mulțumi celor doi muzicieni pentru satisfacția oferită ascultătorilor. Știu că e dificil să atingi un asemenea nivel al interpretării, mai ales în muzica nouă, că cei care aleg această artă investesc mult efort pentru însușirea unei tehnici interpretative de invidiat și în aprofundarea unor combinații sonore neobișnuite. Eram din nou pe stradă dar nu mi-a venit în minte să fredonez ceva din ceea ce tocmai ascultasem chiar dacă mintea mi-era plină de muzică nouă. Aveam o senzație plăcută aidoma celei care o încerci când bei un pocal cu vin tânăr. Mă întrebam: oare ce le lipsește oamenilor ca să-și ofere mai des astfel de satisfacții? (Mimo OBRADOV)

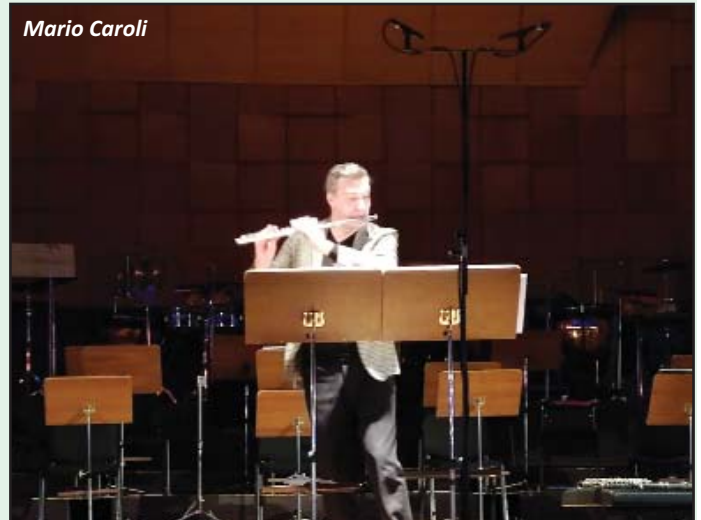
Mario Caroli - flautistul ce cântă lumina

În data de 16 noiembrie, la Filarmonica "Banatul" din Timișoara a avut loc recitalul „Flaut peste veacuri”, susținut de Mario Caroli, instrumentist de origine italiană, recunoscut pentru flexibilitatea remarcabilă de a aborda orice tip de muzică, pentru virtuozitatea sa tehnică și expresivă, dar și pentru generozitatea cu care îndrumă și inspiră studenți flautiști la cel mai înalt nivel, fiind supranumit de către presa internațională drept „un poet-flautist”.

Programul a cuprins două părți separate printr-o scurtă pauză. În prima parte publicul s-a putut bucura de audierea *Fanteziei nr. 8* de Georg Philipp Telemann, a *Suitei în re minor* de Johann Sebastian Bach (scrisă în varianta originală pentru violoncel) și a *Solomonarului pentru flaut alto*, dedicat lui Mario Caroli de către compozitoarea Diana Rotaru. Cea de-a doua parte s-a deschis cu *Jyotis* de Doina Rotaru, continuând cu *Red pentru flaut alto* a Mariei Eugenia Luc, ambele lucrări dedicate lui Mario Caroli, urmând *Fantezia nr. 10* și încheindu-se cu *Mythia pentru flaut/flaut bas* de Doina Rotaru.

Liniștea dinaintea primelor sunete deja anunță auditoriul că urmează să primească în dar o seară pe care o va păstra pentru mult timp în memoria afectivă. Pentru artistul de pe scenă nu există nimic mai important decât să modeleze fiecare sunet în cel mai nobil mod cu putință,

Mario Caroli

astfel că în muzica fanteziilor lui Telemann și aceea a *Suitei în re minor* a lui Bach se putea simți dulceața și puritatea caracteristice sunetului flautului baroc din lemn, aduse în aici și acum-ul ascultătorului.

Probabil măiestria lui Mario Caroli constă în felul în care, ascultându-l, te face să observi câtă frumusețe și lumină se ascunde în fiecare clipă, cât de vibrant și sacru este fiecare moment, încărcat cu tot ce a fost și tot ce va fi. În felul acesta ne și cântă muzica prezentului, cu această conștiință a bogăției ei de semnificații, mijloace de expresie, granițe depășite. Mario Caroli ne aduce mai aproape povești și mituri, naște din sunetul său lumină sau îl transformă în culoare. Cântându-ne, el ne face bine. În minutele în care îl ascultăm ne vindecă, ne curăță de poverile existenței, lăsându-ne mai apoi să ne întoarcem în lume mai buni și mai receptivi la frumusețea din jurul nostru. (Alexandra MAHU)

Festivalul "I.D. Chirescu": 40 de ani de existență

În ziua de 11 decembrie 2021, orașul Cernavodă a îmbrăcat haine de sărbătoare, pentru a cinsti 40 de ani de existență a unui festival înscris în cartea de onoare a muzicii românești, ce poartă numele fiului născut în pitorescul oraș de la Dunăre: Ioan D. Chirescu.

Prima ediție a Festivalului, a avut loc în 22 noiembrie 1981, la Medgidia, la un an de la dispariția muzicianului, la inițiativa compozitorului Dragoș Alexandrescu (un alt fiu al Dobrogei), în Sala de spectacole a Casei de Cultură (orașul Cernavodă neavând condiții pentru desfășurarea unui asemenea eveniment). Festivalul a fost organizat de Casa de Creație a județului Constanța, un aport deosebit aducându-l profesorul Theodor Rădulescu. Au participat șapte coruri dobrogene: Corul "Vox Maris" dirijat de Boris Cobasnian, Corul "I. D. Chirescu" din Cernavodă dirijat de Eliade Buciu, Corul "Pontica" dirijat de Sabin Nicolaină și grupuri vocale dirijate de prof. Dem. Diaconescu și prof. Emanoil Frusinescu. În anul 1982, ediția a II-a a fost organizată tot la Medgidia, cu participarea a opt formații corale.

Începând cu anul 1983, Festivalul a fost organizat la Cernavodă și la Constanța, cu o singură excepție - anul 1989, când festivalul nu a mai avut loc.

Ediții cu totul speciale au avut loc în anii 1987 și 1988, când dirijorul Boris Cobasnian (un bun cunosător al mișcării corale) s-a implicat în organizarea Festivalului, propunând organizatorilor invitarea formațiilor corale de elită, care să evolueze în Sala de concerte "Sergiu Celibidache" a Liceului de Artă din Constanța. În anul 1991, Festivalul s-a desfășurat la Negru Vodă și Constanța. Din 1992, Festivalul a avut loc la Cernavodă, între 1993-1995 organizându-se câte un concert la Constanța.

Anul acesta, Festivalul aniversar a avut loc la Biserica Sfinții Împărați Constantin și Elena. În juriul de onoare au făcut parte personalități muzicale: conf. univ. dr. Ciprian Țuțu - dirijor al Corului Național Radio, Bülent Halvași - conferențiar univ. dr. la Universitatea "Atatürk Marmara", dirijor al Corului de Tineret din Istanbul, Î.P.S. Teodosie - Arhiepiscop al Tomisului, Ion Pelearcă - compozitor, dirijor, Laura Mânzat - compozitor, realizator la postul Radio România Muzical, Theodor Vladimir Rădulescu - maestru de studii la Centrul Cultural Județean "Teodor T. Burada", dirijor, membru fondator al Festivalului Internațional de Interpretare Corală "I.D. Chirescu", Daniela Roxana Gibescu doctor, etnomuzicolog și producător muzical la compania de înregistrări ELECTRECORD București, prof. Valeria Ionescu - Președintele Corului "Nicolae Oancea" al Casei Corpului Didactic București, prof. Alina Părvulescu - secretar general

al Asociației Naționale Corale din România; prof. Tănase Garcu - dirijor de orchestră la Colegiul Național de Arte "Regina Maria" din Constanța.

Organizatorii Festivalului: Primăria, Consiliul Local, Casa de Cultură din Cernavodă s-au implicat ca de fiecare dată, în organizarea Festivalului chiar și în condițiile speciale de pandemie. Anul trecut, Festivalul s-a desfășurat on line, iar anul acesta, fiind o ediție jubiliară, a avut loc o ediție mai restrânsă, cu participarea a numai șase formații care au evoluat la Biserica Sfinții Împărați Constantin și Elena: Corul de Cameră "I.D. Chirescu" al Casei de Cultură din Cernavodă, dirijor Manuel Vasile Bălănică, Corul de Cameră "Camerata Danubi" al Centrului Județean de Cultură și Creație Călărași, dirijor Diana Vieru Burlescu, Corul de Cameră "Muzicor" - Ploiești, dirijor Cornel Mutu, Corul Mixt "Trison" al Școlii Populare de Arte "Vespasian Lungu" - Brăila, dirijori Marcica și Ștefan Lupu, Corala bărbătească "D.G. Kiriac" din Pitești, dirijor Silviu Deaconescu, Cvintetul Vocal "Anatoly" al Operei din Brașov.

Înființată în urmă cu 127 de ani, corala "I.D. Chirescu" are o activitate susținută în țară și în străinătate. Sub conducerea tânărului dirijor Manuel Vasile Bălănică, corala cunoaște un nou suflu, fiind prezentă la numeroase competiții naționale și internaționale. În Festival a interpretat: *Fata de păstor* - Theodor Teodorescu, *E mariposa* - Frank Davelaar, *Bogoroditse Devo* - Serghei Rahmaninov,

Iată vin colindatori - aranj. Tiberiu Brediceanu, *Mărire-ntru cele 'nalte* - Nicolae Lungu, *După datini colindăm* - Alexandru Pașcanu, *Legănelul lui Iisus* - Valentin Teodorian, *Cântec de Crăciun* - Gheorghe Budiș.

Corul "Camerata Danubi" din Călărași, dirijat din anul 2004 de Diana Vieru Burlescu, a prezentat lucrările: *Noi suntem români* - aranj. cor mixt Ion Pelearcă, *Unde-i dorul, sunt și eu* - Gheorghe Oprea, *La Vitileem colo-n jos...* - prelucrare de Nicolae Lungu, *Ziurel de ziuă, Săltați câmpuri și livezi* - prelucrare Alexandru Pașcanu, *Ziua să-ți dea luminile, Domnuleț și Domn din Cer, După datini colindăm* - Alexandru Pașcanu.

Formația "Muzicor", înființată în urmă cu 6 ani, dirijată de Cornel Mutu a interpretat: *Ce pace solemnă* de Wiliam Doane, *Ce frumos va fi în cer!* de Ioan Chismorie, *Dimineața lui Crăciunu' Ziurel de zi* - de Tiberiu Brediceanu, *S-a născut Mesia* - melodie populară germană, *Vă bucurati!* de G.F.Händel, *Plugușorul* de Maxim Vasiliu, *Rondo popular* - armonizare Lucian Mireșteanu, *Mari mome* - melodie populara bulgarească.

Corala bărbătească "D.G. Kiriac" din Pitești a interpretat: *Bună sara gazd'aleasă*, *Gazde mari, nu mai dormiți*

Corala bărbătească "D.G. Kiriac", dir. Silviu Deaconescu

de Tiberiu Brediceanu, *Florica* și *M-o trimis mama la capre* de Francisc Hubic, *Deschideți mari ai cerului porți* de Cr. W. Gluck, *Galbenă gutuie* de Nica Zaharia, *Cantique de Noël* de Adolphe Adam, soliști Daniela Hodojeu și Sorin Nițu.

Corul mixt "Trison", condus de 25 de ani de profesorii Marcica Lupu și Ștefan Lupu, participant fidel al Festivalului, în ediția jubiliară a prezentat: *Cântec și joc din*

Maramureș de Dan-Mihai Goia, *Bordeiașul* de Mircea Neagu, *Să ne veselim oleacă* de Constantin Arvinte, *După datini colindăm* de Alexandru Pașcanu, *Sara bun-a lui Crăciun* de Nicu Moldoveanu, *Plecarea Magilor* de Dimitru Georgescu Kiriac, *Noi plecăm să colindăm și Slobozi-ne gazdă-n casă* de Ioan Popa, *Noi în seara de Crăciun* de Ioan Brie, *Doamne, ocrotește pe Români* de Ion Pelearcă.

Cvintetul "Anatoly", funcționează din anul 2017, sub patronajul *Operei* din Brașov. Cei cinci componenți dau proba măiestriei și profesionalismului în competiții naționale și internaționale.

În anul 2014, au obținut succese remarcabile: Marele Premiu și Trofeul la Concursul Coral Internațional *A ruginit frunza din vii* de la Chișinău - Republica Moldova, Vicecampioni la Concursul Coral Internațional de la Tolossa - Spania, finaliști la emisiunea concurs "Români au talent". În anul 2016, au obținut Marele Premiu la Concursul "Cu noi este Dumnezeu" de la Orăștie.

În cadrul Festivalului, a avut loc și un recital inedit de muzică folk, cuprinzând colinde interpretate de teologul Florin Popa.

Orașul Cernavodă a demonstrat că flacăra muzicii corale poate rămâne aprinsă și în condiții vitrege, datorită străduinței unor oameni care își cinstesc valorile și care așa cum am afirmat de mai multe ori, se implică de fiecare dată cu **sufletul**.

Asociația Națională Corală a oferit organizatorilor diplome în semn de prețuire și mulțumire, cu ocazia acestui eveniment jubiliar. Fie ca muzica corală să dăinuie pentru a uni și înnobilă inimile atât ale interpreților cât și ale iubitorilor de artă!

Mariana POPESCU

Concert simfonic la Filarmonica din Ploiești

Sub bagheta dirijorului Constantin Grigore, în 25 noiembrie 2021, Orchestra Filarmonică "Paul Constantinescu" din Ploiești a oferit publicului un eveniment muzical de înalt nivel artistic - intitulat "Seară Joseph Haydn" -, în care au evoluat doi soliști apreciați pe scene din țară și străinătate: violonistul Florin Ionescu-Galați și pianista Corina Ibănescu. Ca notă generală, menționăm că muzicienii au dat dovadă de o mobilizare exemplară în realizarea la cei mai înalți parametri artistici și semantici ai partiturilor prezentate. Pe lângă talentul, profesionalismul și dăruirea acestora, a impresionat dozarea cu măiestrie a sonorității, în așa fel încât orchestra și soliștii să poată fi percepuți inteligibil și expresiv. Muzicienii au reliefat în mod exemplar generozitatea melodică, pregnanța ritmică, originalitatea armonică și complexitatea scriiturii instrumentale. Mai presus de toate am

perceput mesajul optimist al lucrărilor, care ne-a sugerat o strălucită întruchipare a celor trei condiții ale frumosului menționate de Tommaso D'Aquino: integritatea, armonia și lumina.

În deschiderea programului am ascultat *Dublul concert pentru vioară, pian și orchestră de coarde în fa major Hob. XVIII:6* de Joseph Haydn (compus în anul 1766). Structurat în trei mișcări în conformitate cu principiul contrastului de conținut și de tempo, concertul oferă interpreților prilejul de a-și etala

plena calitățile și de a realiza o colaborare frumoasă la nivel artistic și ideatic. Am admirat fantezia, exuberanța și dezinvoltura cu care soliștii au dialogat între ei, precum și colaborarea firească a acestora cu dirijorul și orchestra în prima mișcare, *Allegro moderato*, precum și emoția autentică și sinceritatea exprimării din mișcarea a doua, *Largo*. Finalul, *Presto* a încununat o prestație artistică de marcă, în care dirijorul, soliștii și orchestra au realizat imagini fascinante, derulate alert, în manieră

Orchestra Filarmonică "Paul Constantinescu", Florin Ionescu-Galați, Corina Ibănescu, Constantin Grigore

cinematografică, remarcabile prin verva, impetuoșitatea și dorința de a dăru publicului momente de satisfacție estetică și bucurie sufletească. Spațiul nu ne permite să detaliem pe cât ar merita contribuția soliștilor, a dirijorului și a orchestrei la realizarea unei versiuni cuceritoare a partiturii concertante haydnie. Florin Ionescu-Galați este un violonist aplaudat unanim pe scene din țară și din străinătate. Dispune de o artă instrumentală reductabilă, dublată de inteligență și sensibilitate, precum și de experiență solistică și camerală - calități pe care le-a etalat și în *Dublul concert* de Haydn. Corina Ibănescu se numără printre reprezentanții de marcă ai artei pianistice și ai pedagogiei actuale din țara noastră. Cântul său fascinant se distinge prin noblețe, rafinament, prin strălucire și virtuozitate, prin stăpânirea „secretelor” artei interpretative de cel mai înalt nivel. De-a lungul timpului, în paralel cu prestațiile în calitate de solist a apărut în numeroase ansambluri camerale și a susținut cursuri de măiestrie pianistică. Printre colaboratorii săi de scenă, un loc privilegiat l-a ocupat violonistul Florin Ionescu-Galați. Împreună cu dirijorul și orchestră, soliștii au reliefat cu măiestrie conținutul bogat al concertului și au transmis un evantai fascinant de imagini muzicale și de sentimente incandescente. Interpretarea partiturii haydnie a evidențiat calitățile tuturor muzicienilor implicați, precum și colaborarea lor excelentă realizată la nivel artistic și conceptual.

Programul a continuat cu *Simfonia nr. 96 în re major "Miracolul"*, Hob. I/96 de Joseph Haydn (compusă în 1791). Structurată în patru mișcări contrastante, lucrarea face parte din grupul *Simfoniilor Londoneze* ale compozitorului austriac - inovative și extrem de elaborate în același timp. Sub bagheta inspirată a dirijorului Constantin Grigore, orchestra a oferit o versiune de înalt nivel artistic a simfoniei. Publicul a fost impresionat de forța expresivă și de vitalitatea primei mișcări *Adagio - Allegro*, care a dezvăluit capacitatea artiștilor de a întruchipa imagini muzicale cuceritoare și stări sufletești diverse. A urmat mișcarea a doua - emoționantul *Andante*, în care am perceput omogenitatea ansamblului și timbralitatea specifică a partidelor instrumentale. Mișcarea a treia, *Menuetto: Allegretto*, a fost un alt prilej de evidențiere a ingeniozității și măiestriei dirijorului și a orchestrei, care au realizat tablouri pline de culoare și grație; am perceput câteva intervenții solistice pline de fantezie și poezie. Mișcarea a patra, *Finale: Vivace* a constituit o nouă confirmare a calităților dirijorale și a valorii ansamblului orchestral; muzicienii au realizat momente antrenante, pline de entuziasm, de dezinvoltură și virtuozitate. Pe parcursul întregii simfonii am admirat diversitatea sonorității orchestrale și bogăția ideilor melodice, metamorfoze subtile de la ipostaza lirică, la cea narativă ori la strălucire și impetuoșitate. Dirijorul Constantin Grigore a condus cu autoritate, cu precizie, cu eleganță și măiestrie ansamblul alcătuit din muzicieni experimentați (unii dintre ei din tânăra generație, dornici de afirmare). Aflat într-o frumoasă colaborare cu Filarmonica din Ploiești, dirijorul a contribuit în mod

hotărâtor la realizarea unor construcții sonore impunătoare și complexe din punct de vedere expresiv și semantic. Spirit analitic, fascinat de detalii, în măsura în care acestea servesc integrității creațiilor muzicale, Constantin Grigore creează un univers sonor original, bogat în contururi și imagini, care evocă faimoasa triadă a artei interpretative: ardere, topire, sinteză. Protagoniștii "Serii muzicale Haydn" de la Filarmonica din Ploiești au demonstrat că pot fi dezvăluite noi fațete și frumuseți ale unor lucrări bine cunoscute, atunci când acestea beneficiază de interpretări autentice, realizate cu profesionalism, cu entuziasm, cu dăruire și generozitate.

Carmen MANEA

Concert extraordinar dedicat Zilei Naționale a României

Filarmonica „Paul Constantinescu” din Ploiești a sărbătorit Ziua Națională a României, oferind publicului două evenimente speciale: Concertul folcloric de miercuri, 1 Decembrie în cadrul căruia au evoluat Orchestra „Flacăra Prahovei” condusă de dirijorul Marian Dovîncă și Ansamblul „Doina Prahovei” (coregraf, Marian Marinică) alături de invitata specială Veta Biriș și soliștii vocali Gigi Stoica, Gelu Voicu, Traian Frâncu, Violeta Barac-Visarion, Antonia Cernat, Gabriela Lipioașcă și *Concertul simfonic* de joi, 2 decembrie, dirijat de maestrul Ovidiu Bălan.

Repertoriul acestui din urmă regal deschis cu intonarea Imnului de Stat, a abordat o paletă diversă de stiluri muzicale prin lucrări de compozitori români

Orchestra Filarmonică „Paul Constantinescu”,
Laurențiu Ganea, Ioana-Maria Lupașcu

aparținând diferitelor etape de dezvoltare a muzicii culte din România. Cum era de așteptat, *Preludiul la unison* și *Menuet lent* din *Suita op. 9 pentru orchestră* de George Enescu, *expresie edificatoare a etosului românesc prin sentimentul de spațialitate proiectată în plan mental ideal*, cum definea acest opus criticul Costin Tuchilă, a avut menirea să deschidă evenimentul captând pe deplin atenția auditorilor. Maestrul Ovidiu Bălan a precizat pentru public că prin această lucrare, Enescu a și-a exprimat dorința testamentară ca românii și muzicienii în general să conviețuiască „la unison”, în perfectă înțelegere.

A urmat lucrarea compozitorului ploieștean Laurențiu Ganea, *Oglindă și Teodicee pentru pian și orchestră*, parte de mijloc în *Trilogia Dreptului Iov*. Motivul de debut încredințat pianului (solistă, Ioana-Maria Lupașcu), sumbru, încărcat de dramatism amenințător exprimă parcă starea de spirit în care se zbate omenirea de un timp încoace. Întreaga lucrare se constituie într-o tulburătoare meditație asupra originii răului în lume. Aluzie la eseu cu

același titlu al filosofului Leibniz, sintaxa limbajului muzical utilizat de compozitor pendulează între două extreme: tragism și lirism. Dialogul între pian și partida de suflători de alamă, clusterile pianistice în oglindă cu cele două clarinete, momentele de profundă meditație alternând cu pasajele de virtuozitate furibundă ale instrumentului solist, sonoritățile ample și totodată triumfale din

emancipare față de ea, rememorând povestea personajului biblic considerat în literatura teologică, model de răbdare pentru fiecare suferință pe care Dumnezeu a îngăduit-o peste el și imagine profetică a patimilor Domnului Iisus Hristos.

Îmbrăcată într-o superbă rochie în culorile steagului național, Ioana-Maria Lupașcu a oferit cu generozitate două bisuri în care și-a etalat talentul improvizatoric, țesând adevărate ghirlande sonore pe tema folclorică a *Cântecului ciocârliei*, dar și pe ritmuri de tango à la Astor Piazzola, din care a răzbătut la un moment dat debutul Imnului Național.

Reprezentând perioada de cristalizare a genurilor simfonic și dramatic dar și cea de maturitate a lor, lucrările prezentate în cea de-a doua parte a concertului au prefigurat o agreabilă încursiune în istoria muzicii românești. Prin Uvertura la opera bufă *Hatmanul Baltag* publicul ploieștean a făcut cunoștință cu universul stilistic al lui Eduard Caudella, autor al mai multor opere comice, astăzi uitate (*Olteanca*, *Fata răzeșului*, *Beizadea Epaminonda*), cel care a intuit încă de la început geniul lui Enescu, îndrumându-i primii pași în muzică. Cele 3 *Dansuri românești pentru orchestră* și *Doina Stăncuței* de Tiberiu Brediceanu au rememorat stilul prelucrărilor tonale ale fermecătoarelor ritmuri de brâu bănățean, iar Aria Berthei din opereta *Lăsați-mă să cânt* de Gherase Dendrino și *Muzica* din opereta *Valurile Dunării* de George Grigoriu în interpretarea sensibilă a Gabrielei Iștoc au pus în valoare calitățile vocale ale acestei tinere soprane.

Atmosfera de sărbătoare a concertului dedicat Zilei Naționale a României a fost întregită de armoniile valsului *Valurile Dunării* de Iosif Ivanovici.

Sanda HIRLAV MAISTOROVICI

Orchestra Filarmonicii "Paul Constantinescu",
Gabriela Iștoc, Ovidiu Bălan

secvențele de *tutti* sunt tot atâtea fațete ale unor întrebări metafizice exprimate muzical. Din desăvârșirea lui Dumnezeu rezultă perfecțiunea lumii, dar tot Dumnezeu este Acela care a îngăduit existența răului, El nefiind cauza acestuia. Omul poartă răspunderea. *Răul metafizic – nedesăvârșirea – a fost necesar întrucât Creația nu poate sta în același plan cu Creatorul* (Nicolae Râmbu, *Teodiccea lui Leibniz – o măreață absurditate*). Ca parte mediană din *Trilogia Dreptului Iov*, ne imaginăm această pagină muzicală ca pe o pârgie între rău și bine, dintre rațiune și credință, religie și

Câștigătorii Concursului Național de Interpretare și Creație „Paul Constantinescu”, ediția a XXVI-a, 2021

Prestigiosul Concurs Național de Interpretare și Creație „Paul Constantinescu” a ajuns anul acesta la ediția cu numărul XXVI. Aceasta s-a desfășurat online în perioada 3-6 decembrie 2021 și a reunit candidați din București, Ploiești, Târgoviște, Pitești, Bacău și Cluj-Napoca. Competiția a fost deschisă atât elevilor de la școlile și liceele de muzică, cât și studenților, și a fost structurată în cinci secțiuni: pian, vioară, violoncel, compoziție și canto, iar din juriu au făcut parte nume sonore ale vieții muzicale autohtone, printre care Ilinca Dumitrescu (președinte secția pian), Gabriel Croitoru (președinte secția vioară), Silvia Voinea (președinte secția canto), Marin Cazacu (președinte secția violoncel) și Dan Buciu (președinte secția compoziție). Gala laureaților a avut loc în format fizic, duminică 5 decembrie 2021, de la orele 11.00 în sala „Ion Baciuc” a Filarmonicii „Paul Constantinescu” Ploiești.

La secția pian, Premiul I le-a fost acordat elevelor Ioana Cristina Andreescu, (cls. a VII-a, C. A. „C. Sylva” din Ploiești) și Sara Antonia Bărbuță (clasa a X-a, C. A. „Bălașa Doamna” din Târgoviște), în timp ce Premiul al II-lea a fost câștigat de Carina Ene Tănase (clasa a VIII-a, C. N. A. „Dinu Lipatti”, București), iar ultimul loc de pe podium i-a fost revenit lui Nichifor Mihnea Constantin (clasa a VII-a, C. A. „George Apostu” din Bacău).

Marele Premiu al secției de vioară a fost câștigat de Sofia Smărăndescu (clasa a XI-a, C. N. A. „Dinu Lipatti”, București), care a obținut de asemenea și Premiul special „Paul Constantinescu” pentru cea mai bună interpretare a unei lucrări

de acest compozitor. Premiul I a fost acordat elevilor Liam Alexander (clasa a II-a, S.U.A., acesta obținând și Premiul pentru cea mai bună interpretare a unei lucrări românești oferit de Fundația Remember „George Enescu”), Amarandei Ștefan (clasa a IV-a, Școala Gimnazială de Arte „Cuibul cu barză”, București), Constantin Ștefan (clasa a V-a, C. N. A. „Dinu Lipatti”, București) și Amarandei Luca (clasa a X-a, C. N. A. „Dinu Lipatti”, București). Patru elevi au primit Premiul al II-lea – Cernat Lia (clasa a II-a, Școala Gimnazială de Arte nr. 2, București), Cirap Sasha (clasa a IV-a, C. N. A. „Dinu Lipatti”, București), Dolănescu Ioana (clasa a VI-a, C. N. M. „George Enescu”, București) și

fost recompensată cu Premiul al III-lea. Premiul Special oferit de Fundația Remember „George Enescu” pentru cel mai tânăr participant i-a fost acordat lui Ștefan Aprodu (clasa a XII-a, Colegiul Național de Arte „Dinu Lipatti” din București (clasa Magdalena Ursu) și student anul IV la cursuri la distanță la Facultatea Dondolo Russo Superior Musikkhogskole din Norvegia).

La secția violoncel, elevul Palu Daniel Anton (clasa a III-a, C. N. A. „Dinu Lipatti”, București) a obținut Premiul I și Premiul special oferit de Fundația Remember „George Enescu” pentru cea mai bună interpretare a unei lucrări românești, în timp ce Iordachi Ștefan (clasa a VII-a, C. N. M. „George Enescu”, București), Movileanu Andreea Ioana (clasa a XII-a, C. N. A. „Dinu Lipatti”, București) și Câmpean Vlad (anul I, Universitatea Națională de Muzică București) au fost recompensați cu Premiul I. Antim Arnăutu (clasa a II-a, C. N. M. „George Enescu”, București), Suma Tiago (clasa a III-a, C. N. M. „George Enescu”, București), Achim Carla Ștefania (clasa a IV-a, Școala Gimnazială de Arte „Iosif Sava”, București) și Coteanu Julia, clasa a VII-a, Școala Gimnazială de Arte „Iosif Sava”, București) au obținut Premiul al II-lea, iar Gheboianu Raluca Ioana (cls. a IX-a, C. N. A. „Dinu Lipatti”, București), Suciuc Paul Cristian (clasa a X-a, C. N. A. „Dinu Lipatti”, București), Szenkovics David (clasa a XI-a, C. N. M. „Sigismund Toduță”, Cluj-Napoca), Cornișov Daria (anul II, Universitatea Națională de Muzică București), Ioan Tudor (clasa a X-a, C. N. A. „Dinu Lipatti”, București) au obținut Premiul al II-lea, acesta din urmă câștigând și Premiul special „Paul Constantinescu” pentru cea mai bună interpretare a unei lucrări de Paul Constantinescu. Marin Olivia Maria (clasa a IX-a, C. N. M. „George Enescu”, București) a fost recompensată cu Premiul al III-lea la secția violoncel.

La secția canto, concursul s-a desfășurat pe două categorii, pentru elevi și studenți. Astfel, la categoria elevi, Marele Premiu a fost acordat elevei Manea Iulia Maria din clasa a XI-a, de la C. A. „Carmen Sylva”, Ploiești, Stoica Ioana Livia a câștigat Premiul I, iar Țurloi Elena Patricia Premiul al II-lea, ambele fiind eleve în clasa a IX-a la Liceul de Arte „Bălașa Doamna” din Târgoviște.

La categoria studenți, Dascălu Miruna Maria (anul IV, Universitatea Națională de Muzică București) a obținut Marele Premiu pentru voci feminine, Premiul special oferit de Fundația Remember „George Enescu” pentru interpretarea unei lucrări românești și Premiul special al Centrului de Excelență al UNMB. Marele Premiu pentru voci masculine i-a fost acordat lui Garabadjii Sergiu (anul IV, Academia de Muzică „Gheorghe Dima”, Cluj-Napoca). Ionescu Andrei Lucian (master II, Universitatea Națională de Muzică București) și Vlad Katolina (anul I, Universitatea Națională de Muzică București) au primit Premiul I, aceasta din urmă fiind recompensată și cu Premiul special al Centrului de Excelență al UNMB. Premiile II și III au plecat spre Cluj, astfel Rad Diana (anul I) și Groza Andres Luis (anul II) de la Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca au primit locul al doilea pe podium, lui Groza Andres Luis fiindu-i oferit și Premiul Special „Paul Constantinescu”. Premiul al III-lea a fost adjudecat de Iamandi Elena Denisa (anul I), Tămaș Amelia Nicoleta (anul IV) și Damian Mihai, (anul II) de la Academia de Muzică „Gheorghe Dima” Cluj-Napoca.

Teodora CONSTANTINESCU

CONCURSUL NAȚIONAL DE INTERPRETARE ȘI CREAȚIE MUZICALĂ „PAUL CONSTANTINESCU”
Ediția a XXVI-a
PLOIEȘTI,
3 - 6 DECEMBRIE 2021

VIOARĂ
VIOLONCEL
PIAN
CANTO
COMPOZIȚIE

- ◆ Concursul este deschis elevilor din școlile, liceele și colegiile de muzică și de artă, precum și studenților din universitățile și facultățile de muzică (secțiile vioară, violoncel, pian, canto și compoziție) din România;
- ◆ Secția de compoziție este organizată împreună cu Universitatea Națională de Muzică din București și Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România. În acest an concursul este deschis elevilor din învățământul preuniversitar și studenților, care se pot înscrie numai cu lucrări pentru duo instrumental;
- ◆ Regulamentul de organizare și fișa de înscriere pot fi consultate pe site-ul muzeului: www.histmuseumph.ro, și pe paginile de facebook:
 - [https://www.facebook.com/search/top?q=muzeeul memorial paul constantinescu](https://www.facebook.com/search/top?q=muzeeul%20memorial%20paul%20constantinescu)
 - <https://www.facebook.com/Muzeul-Judetean-de-Istorie-si-Arheologie-Prahova>
- ◆ Informații suplimentare se pot obține de la:
Muzeul Memorial „Paul Constantinescu”, str. Toma Caragiu nr. 10, Ploiești; e-mail: muzeeulpaulconstantinescu@gmail.com
Fax: 0244-52.29.14, - d-na Mihaela Ștefănescu; tel 0730 670 654

Parteneri: • FILARMONICA „PAUL CONSTANTINESCU” PLOIEȘTI
• COLEGIUL DE ARTĂ „CARMEN SYLVA” PLOIEȘTI
• CENTRUL DE EXCELENȚĂ AL UNIVERSITĂȚII NAȚIONALE DE MUZICĂ BUCUREȘTI

ICLUBUL Liechtenstein Norway project

MINISTERUL CULTURII

UNMB UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE MUZICĂ BUCUREȘTI

Mititelu Mario (clasa a VIII-a, C. N. A. „Dinu Lipatti”, București), precum și Adămăchioae Ștefana, studentă în anul I la Universitatea Națională de Muzică București. Juriul a decis că ofere Premiul al III-lea elevilor Nedelcu Ștefania (clasa a II-a, C. A. „Carmen Sylva”, Ploiești), Oprețoiu Lara (clasa a IV-a, C. N. A. „Dinu Lipatti”, București), Butaru Sofia (clasa a VII-a, C. N. A. „Dinu Lipatti”, Pitești) și Biscăreanu Teodora (clasa a X-a, C. N. M. „George Enescu”, București).

La secția compoziție, Premiul I a fost obținut de Oana Vardianu (anul II, Universitatea Națională de Muzică București) cu lucrarea *Kaleidoscopum Vitae*. Premiul al II-lea, ex-aequo, a fost adjudecat de Dora Gaitanovici (anul III, Universitatea Națională de Muzică București) cu lucrarea *Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte*, și Irina Perneș (anul II, Universitatea Națională de Muzică București) pentru *Insomniac Dreams. The Jazzy Fantasy* de Toma Verly, (master I, Universitatea Națională de Muzică București) a

„Mihail Jora – Timpul care apropie”

Personalitatea lui Mihail Jora – compozitor, profesor, dirijor, Rector al Academiei Regale de Muzică din București, primul director al programelor muzicale Radio România și fondator al Orchestrei Naționale Radio, membru titular al Academiei Române - a fost rememorată de mai multe ori în acest an cu o dublă semnificație, în care se împlinesc 130 de ani de la nașterea maestrului, dar și 50 de ani de la trecerea sa în eternitate.

Dar proiectul care consider ca i-a adus un omagiu cu totul inedit s-a desfășurat în perioada 9 octombrie – 8 noiembrie 2021, în organizarea Uniunii Criticilor, Redactorilor și Realizatorilor Muzicali din România, cofinanțat de Administrația Fondului Cultural Național:

„Mihail Jora – Timpul care apropie” a reunit o serie de evenimente legate de creația dar, mai cu seamă, de personalitatea acestei figuri proeminente a spațiului cultural românesc.

Una dintre componentele proiectului a constat în seria de spectacole educative muzical-teatrale „Poze și pozne”, pe muzica suitelor cu același titlu de Mihail Jora și scenariul Celinei Petrescu. Un turneu de spectacole dăruit celor mici, care prin muzică, joc și pantomimă au descoperit un minunat univers sonor creat de Jora și imaginat pe claviatura pianului de Adriana Toacsen (în rolul Furnicuței pianiste) secundată de actorii Adela Mihai (Vrăjitoarea Zelda) și Ionel Barac (Iepurele ceasornicar). O reinterpretare plină de creativitate a „Pozelor și poznelor” care a dat prilejul acestui spectacol de muzică și teatru de a se transforma într-o experiență interactivă unică, de care copiii din Cluj Napoca, Ploiești, Craiova, Bacău și București s-au bucurat cu adevărat, intrând în acest joc imaginar și participând, în cele din urmă, la crearea poveștii în sine.

Ultimul spectacol al turneului a avut loc în minunata și intimă ambianță a Muzeului Colecțiilor de Artă din București unde, după numai o zi, s-a desfășurat evenimentul central al proiectului „Timpul care apropie” și anume reiterarea recitalului care a avut loc în urmă cu 80 de ani, chiar în data de 8 noiembrie 1941. Și anume, un recital omagial organizat de Constantin Silvestri, de ziua onomastică a profesorului său, Mihail Jora, în care au fost prezentate în primă audiție lucrări scrise de discipolii maestrului: Dinu Lipatti, Paul Constantinescu, Romeo Alexandrescu, Constantin Bugeanu, Ion și Gheorghe Dumitrescu, eveniment la care a asistat și George Enescu.

Nu multe dintre creații prezentate în urmă cu 80 de ani au rezistat timpului, dar unele dintre ele s-au regăsit în programul propus celor care, destul de puțini la număr din cauza restricțiilor sanitare, s-au aflat în Sala Muzeului Colecțiilor de Artă, dar și celor care au beneficiat de transmisia live pe Facebook a evenimentului. Pe pagina partenerului evenimentului – Radio România Muzical -, a Muzeului gazdă, dar, foarte

Caricatură de Cîk Damadian

JORA.MUSICRIT.RO

MIHAIL JORA
- TIMPUL CARE APROPIE

Poze și pozne

FURNICUȚA (PIANI): ADRIANA TOACSEN | VRĂJITOAREA ZELDA: ADELA MIHAI | IEPURELE CEASORNICAR: IONEL BARAC | SCENARIUL: CELINA PETRESCU

TURNEU DE SPECTACOLE MUZICAL-TEATRALE EDUCATIVE PENTRU COPII
9 octombrie - 7 noiembrie 2021

9 OCTOMBRIE ORA 11:00 CELEBIL ACADEMIE CLUJ-NAPOCA	13 OCTOMBRIE ORA 17:00 FLĂRĂNICA PENTRU CONSTANTINESCU PLOIEȘTI	18 OCTOMBRIE ORA 11:00 FLĂRĂNICA „JULIET” CRAIOVA	21 OCTOMBRIE ORA 11:00 TEATRUL ACT BUCUREȘTI	3 NOIEMBRIE ORA 18:30 FLĂRĂNICA „MARELE DRAK” BACĂU	7 NOIEMBRIE ORA 12:00 MUZEUL COLECȚIILOR DE ARTĂ BUCUREȘTI
--	---	---	--	---	--

important, a UCRRM, care, cu acest prilej, a marcat lansarea noului site al Uniunii – www.musicrit.ro

A fost o seară muzicală încărcată de emoție, prefațată de Luminița Arvunescu – președinta Uniunii, de Monica Isăcescu – Lup – directorul executiv al aceleiași entități și cea căreia i se datorează în mare măsură punerea în pagină a evenimentelor amintite mai sus și de prof. univ dr. Valentina Sandu Dediu.

O seară ce i-a reunit pe câțiva dintre cei mai apreciați tineri interpreți români, în a căror carieră în plină afirmare promovarea creației muzicale românești reprezintă o constantă. Pianistul Daniel Ciobanu – laureat al Concursului Internațional „Arthur Rubinstein” de la Tel Aviv a interpretat *Allegretto rustico* de Romeo Alexandrescu și *Sonatina pentru mâna stângă* de Dinu Lipatti; soprana Laura Tăulescu, secundată de pianistul Ștefan Doniga a dat glas unor lieduri semnate Paul Constatinescu, Gheorghe Dumitrescu și Mihail Jora; pianista Raluca Știrbăț și-a etalat pianistica plină de virtuozitate în pagini de Constantin Silvestri – *Baccanala* și *Piesa de concert op. 25 nr. 3*, dar și latura plină de sensibilitate în miniaturile lui Jora *Joux pour Ma Dame*, pentru ca finalul să le aparțină violonistei Diana Jipa și pianistului Ștefan Doniga, interpreți ai *Micii suite* de Mihail Jora.

O seară ce a încheiat unul dintre cele mai originale proiecte muzicale ale acestui an.

Liliana STAIUCU

Premiera spectacolului Winterreise la Barcelona

La începutul lunii noiembrie, am avut ocazia de a mă afla la Barcelona, prin proiectul „Succes” (CNFIS-FDI 0162/2021) al Universității Naționale de Muzică din București, pentru a urmări la Gran Teatre del Liceu premiera spaniolă a spectacolului *Winterreise* semnat de cunoscutul coregraf francez Angelin Preljocaj pe muzica lui Franz Schubert. Un spectacol sincretic prezentat în premieră absolută în 2019 la Teatrul Scala din Milano, în care cei 12 balerini evoluează pe muzica ciclului de lieduri schubertian, interpretată live de baritonul austriac Thomas Tatzl și pianistul irlandez James Vaughan.

Protagonistul călătoriei se lasă purtat într-o călătorie de iarnă menită să îi aducă moartea. Tot ceea ce vede și toate persoanele întâlnite îl conduc spre finalul inevitabil, cauzat de pierderea unei iubiri. El nu este personificat în mod particular de niciunul dintre cei 12 balerini. Avem de-a face cu un joc de

Foto: Jean-Claude Carbonne

roluri schimbătoare în care dansatorii devin ipostaze diferite ale personalității protagonistului, ce acționează într-o continuă și neverosimilă încercare de a-l salva. Este o alegere coregrafic-dramaturgică prin care se reflectă schimbările permanente ale emoțiilor și sentimentelor ce conturează personalitatea călătorului. El ar putea fi însuși Schubert, dar și o latură feminină a lui sau chiar o femeie - aceasta este ideea de la care pornește coregraful Angelin Preljocaj în dramaturgia sa, pendulând permanent între masculin și feminin. De fapt, fiecare dintre noi s-ar putea regăsi în povestea călătorului, iar moartea, spre care acesta se îndreaptă, poate fi privită ca o metaforă.

Cei 12 balerini, număr ce simbolizează lunile anului, păstrează atmosfera camerală, intimă a compoziției lui Schubert, într-un spectacol pe care coregraful îl descrie ca „o călătorie care își propune să nu lase pe nimeni indiferent, pentru că ea seamănă cu însăși viața”. Angelin Preljocaj a imaginat la nivel spațial o grădină în anotimpul rece, dar incluzând perspectiva anotimpurilor ce vor urma. Melancolia romantică este accentuată prin scenografie, costume și jocuri de lumini, iar suferința este acompaniată de conceptul unei morți benefice. Negrul predominant, dar, la fel ca în versurile lui Wilhelm Müller, o palidă urmă de speranță este reprezentată de mici accente de lumină, asemenea întrezăririi unei oaze în deșert. Progresiv, negrul se transformă în culori calde, dar ideea de salvare se dovedește a fi iluzorie - călătorul revine inevitabil la deznădejdea provocată de dragostea neîmplinită și viața sa lipsită de speranță.

Interpretarea baritonului austriac Thomas Tatzl și a pianistului irlandez James Vaughan a fost excelentă, la fel, cea

a balerinilor, iar spectacolul, în ansamblul său, o realizare de excepție. Puterea de sugestie a poemelor lui Müller, deja sporită de muzica lui Schubert, atât de rafinată și bogată în subtilități armonice, ritmice și melodice, a emanat încă mai multă emoție în această viziune coregrafică.

Andreea KISELEFF

Ultimul Olandez din Viena

În 21 noiembrie 2021, prin proiectul “euRO iMusEdu” (FDI 0162-2021) derulat de Universitatea Națională de Muzică prin Centrul de Excelență am avut ocazia de a viziona ultima reprezentare a Operei de stat din Viena înainte de intrarea în carantină a Austriei (pentru a patra oară în ultimii doi ani): *Olandezul zburător* - monumentală lucrare wagneriană.

Cu două zile înainte publicul fusese informat că, din pricina unor îmbolnăviri recente, producția ar fi trebuit să se desfășoare sub forma unui semi-concert, fără intervențiile corului. Însă ceea ce a urmat a fost „miracolul operei din Viena”: Directorul a venit în fața cortinei cerând scuze publicului pentru faptul că în fiecare zi s-a anunțat câte o schimbare și pentru confuzia creată cu privire la prezența corului pe scenă; a menționat apoi că, prin bunăvoința membrilor corului și cu ajutorul colaboratorilor, s-a reușit totuși realizarea variantei scenice, mai ales având în vedere faptul că *Olandezul zburător* este o operă corală...

Scenografia îi aparține lui Christine Mielitz iar decorurile și costumele au fost realizate de Stefan Mayer. Deși s-a mers pe un concept vizual simplu - pentru a nu aglomera prea mult spațiul artistic deja acaparat de muzica monumentală, ideea de a lumina întregul câmp scenic de la bază a avut mare succes, la fel și apropierea carcanei corabiei pentru prima apariție a olandezului sau pentru duetul cu Senta - care au fost scăldate în lumină roșie. S-a făcut o modificare regizorală chiar în final: în loc să se arunce de pe stâncă, Senta se stropește cu benzină și apoi își dă foc. Deși o opțiune

Foto: Vienna State Opera - Michael Pöhn

surprinzătoare, i-am găsit o oarecare justificare în asocierea simbolică a puterii purificatoare a focului, și poate în intenția de a pune în antiteză cele două mari forțe pe care omul se străduie din cele mai vechi timpuri să le stăpânească: focul și apa.

Orchestra Filarmonicii și a Operei de Stat din Viena a fost și de această dată punctul de sprijin al producției. Membrii ansamblului s-au pus cu totul la dispoziția dirijorului Bertrand de Billy, răspunzând fiecărei modificări de tempo, transformând fiecare nuanță într-o mișcare naturală, organică. Instrumentiștii au format un ocean sonor pe care cântăreții au

putut călători în siguranță. Corul Operei de Stat – personaj colectiv de o mare importanță în opera de față – a dat, în acea seară, dovadă de o implicare neașteptată (având în vedere dificultățile sanitare care au afectat cu precădere acest colectiv).

Riccarda Merbeth – o voce de mare forță, care abordează în special roluri wagneriene sau de secol XX, a interpretat rolul Sentei cu maturitatea caracteristică, cu vibrato destul de larg, cu vocea concentrată mai degrabă în amplitudine decât în intenții interpretative care probabil ar fi trecut neobservate în tumultul muzical. Desigur, nu a putut trece neobservată interpretarea sa în duetul cu Olandezul, în care momentele de apogeu romantic se iveau deasupra orchestrei precum niște petale pictate în acuarelă, reflectate în apa oceanului. Sir Bryn Terfel de asemenea a strălucit în acest duet, care a fost de altfel unul dintre cele mai reușite momente ale serii. Deși nu este un bas-bariton care să fi abordat opera wagneriană de la începutul carierei, odată cu trecerea timpului acest repertoriu pare să devină din ce în ce mai potrivit vocii sale. Experiența sa în repertoriul clasic-romantic s-a putut

Foto: OnP - Charles Duprat

observa mai ales în momentele în care alegea nuanțe mici: dicția și calitatea sunetului au rămas la fel de calitative.

Franz-Josef Selig – un alt solist cu vechime pe scena lirică, a conturat în rolul Daland un personaj sobru, căutând în același timp să nu pună în umbră Olandezul, în timpul frecventelor interacțiuni. În rolul lui Erik l-am ascultat pe Jörg Schneider, care a construit un personaj patetic, tragic în rugămințile sale față de Senta, dar fără a deveni obositor. Uneori, dimpotrivă, intervențiile lirice ale tenorului au aduc un plus de lumină prin timbrul liric, deosebit de muzical.

Olandezul zburător s-a cântat în acea seară cu un plus de emoție, aceea a artiștilor care sunt nevoiți să își ia rămas-bun de la publicul care îi urmărește cu drag de fiecare dată; o emoție care a fost, la final, recompensată cu aplauze îndelungi, mai multe rechemări la scenă și, cred, dorința de a se reîntoarce cât mai curând în sălile de concerte.

Premiera *Turandot* la Bastille

În 4 decembrie 2021 a avut loc premiera operei *Turandot*, la Opera National de Paris (Bastille). Prin intermediul proiectului "euRO iMusEdu" (FDI 0162-2021) implementat de Centrul de Excelență al Universității Naționale de Muzică București, am avut plăcerea de a participa la acest spectacol modern care, fără a se avânta în implementarea unor licențe regizorale inutile, s-a folosit de decoruri abstracte și compoziții de lumini pentru a simboliza eficient povestea prințesei crude, fiica împăratului unei Chine din vremuri imemorabile.

Celebrul regizor Robert Wilson a gândit producția ca o serie de tablouri ce au împrumutat numeroase ritualuri din teatrul Noh, conceptualizând gesturile și simbolurile care dau sens acțiunilor de grup. Uneori ele dau o notă de burlesc, așa cum este cazul trio-ului Ping, Pang și Pong interpretați de Alessio Arduini, Jinxu Xiahou și Matthew Newlin. Ei au

umplut de culoare primele acte în momentele de grup, dar și prin intervențiile individuale, oferind spectatorilor o porție neașteptată de amuzament (fie el și doar temporar, uneori ironic sau chiar sarcastic).

În rolul lui Turandot a debutat Elena Pankratova. În decorul predominant monocrom, prințesa a fost și singura care a îmbrăcat culoarea roșu, simbolizând nu doar crimele de care prințesa se face responsabilă în primele acte dar și iubirea care ajunge să guverneze ultimele scene ale operei. În intervențiile mute din primul act, soprana de origine rusă a întruchipat cu succes un personaj neînduplecat. Astfel, transformarea ei din ultimul act a devenit cu atât mai convingătoare cu cât culorile vocii sale s-au schimbat, devenind din întunecate – luminoase, din tăioase – catifelate. Pankratova a demonstrat un control impresionant asupra instrumentului său vocal, reușind fiecare intenție propusă.

Gwyn Hughes Jones a dat viață lui Calaf, un personaj romantic, îndrăzneț și neînfricat în fața morții aparent iminente. Vocea sa a trimis către public o muzică bine echilibrată cu un timbru limpede și convingător, portretizând fidel tipologia eroului romantic.

Liù a fost interpretată de Guanqun Yu, care a adus pe scenă o prezență discretă, cu o voce la fel de curată precum dragostea ei pentru Calaf. Interpretarea sa a fost umană, sensibilă de la un capăt la celălalt al intervențiilor sale, iar soarta-i tragică din finalul operei a fost anticipată permanent de interpretarea sa sfioasă dar intransigentă.

În alte roluri au i-am putut găsi pe: Vitalij Kowaljow (Timur), Carlo Bosi (Altoum), dar și pe basul român Bogdan Taloș (Mandarin).

În fosă, alături de orchestra instituției, l-am putut admira pe apreciatul dirijor Gustavo Dudamel, cu ajutorul căruia

Foto: OnP - Charles Duprat

ansamblul a putut urmări permanent discursul soliștilor și al corului pregătit de Ching-Lien Wu.

Deși, după cum am menționat mai sus, peisajul scenografic a fost gândit preponderent monocrom, el a fost, paradoxal, dominat de pasionalul roșu. Primele două acte s-au desfășurat fără pauză, în același decor în care roșul avea doar apariții pasagere, atunci când prințesa avea intervenții pasagere, însă ultimul act a debutat sub semnul Soarelui-Răsare. Culoarea sângelui, a morții, a furiei și a iubirii i-a așteptat pe spectatori încă dinainte de debutul actului final, prevestind un final plin de dinamism și pasiune.

Un punct forte în producția operei *Turandot* este distribuția atât de diversă din punct de vedere al naționalităților celor ce au făcut posibilă această producție – un argument indubitabil în favoarea colaborărilor internaționale, o dovadă de netăgăduit a faptului că muzica poate uni sub stindardul său iubitori ai artei din toate colțurile lumii. În astfel de cazuri, conceptul muzicii ca limbaj universal capătă o altă însemnătate, transformându-se dintr-un deziderat într-o realitate a lumii contemporane.

Corespondențe de **Norela-Liviana COSTEA**

O stagiune neobișnuită la Filarmonica din New York

Stagiunea 2021-2022 a Filarmonicii din New York nu este tocmai una obișnuită și asta nu neapărat din cauza continuei modificări a situației epidemice. După ani de și ani de tergiversări, Geffen Hall (fosta Avery Fisher Hall) este într-un proces de renovare radicală, în încercarea de a îmbunătăți acustica sălii, subiect de nemulțumire pentru generații succesive de ascultători. În consecință, concertele de abonament ale Filarmonicii au fost programate în alte spații new yorkeze – Rose Theatre, Alice Tully Hall – mai puțin adecvate prezentării unor lucrări orchestrale, dând astfel naștere unor noi valuri de insatisfacție. În plus, Jaap van Zweden a anunțat că va renunța la funcția de director muzical al ansamblului la sfârșitul stagiunii 2023/24. Decizia – neașteptată pentru mulți – a făcut ca multiplele concerte pe care le-a dirijat recent să fie deja evaluate din perspectiva enumerării plusurilor și minusurilor unui mandat început în 2018.

Devotamentul lui van Zweden pentru muzica contemporană a fost și este cu totul lăudabil, dirijorul propunând-și constant să aducă lucrările unor tineri compozitori în fața unui public în general conservator. *Kanashibari* de Hanna Kendall este o scurtă piesă care descrie – după cum a explicat însăși compozitoarea – „un episod de paralizie în somn”... „când creierul se trezește în esență înaintea corpului”. Muzicienii Filarmonicii au interpretat cu siguranță o partitură care evocă o atmosferă de calm, rapid perturbată de imagini care se mișcă la întâmplare și de o senzație generală de neputință și angoasă. Kendall a reușit să creeze, cu un aparat orchestral redus, o lume captivantă și plină de culoare, amintind universul sonor al lui John Adams... De o cu totul altă factură, lucrarea lui Chen Yi – *Duo Ye* – a fost compusă în 1985 pe când compozitoarea mai era încă

Sub bagheta lui van Zweden, lecturile din repertoriul standard s-au dovedit adesea corecte, dar lipsite de imaginație. Perspective noi asupra unor opusuri pe care publicul le cunoaște și le iubește au fost rare. Această percepție a fost valabilă și în cazul prezentării partiturii orchestrale a *Concertul pentru pian în do minor* de Beethoven, mai ales în comparație cu abordarea variată și plină de imaginație a solistului Yefim Bronfman. Chiar dacă al treilea concert beethovenian este unul dintre opusurile sale preferate, pe care l-a interpretat de nenumărate ori, pianistul a reușit totuși să transmită o senzație de descoperire și spontaneitate. Capacitatea sa de a alterna declarativul și grațiosul a fost la fel de uimitoare ca întotdeauna, la fel ca și atenția acordată detaliilor („Tăcerile au mai multă tensiune decât notele în sine” – a comentat pianistul într-un scurt videoclip promoțional). Interpretarea lui Bronfman în *Largo* (inclusiv modul în care a acompaniat secvența solistică a instrumentelor de suflat) a fost fluidă și subtilă, prevestind

Yefim Bronfman

caracteristici ale *Nocturnei op. 27 în re bemol major* de Chopin pe care oferit-o ca bis. Constrânsă de un ritm inflexibil în prima mișcare, interacțiunea dintre pian și orchestră a devenit ceva mai spontană de abia în final.

Un alt concert beethovenian, cel pentru vioară, a fost inclus în același program cu *Duo Ye*. Mult aplaudatul solist a fost Joshua Bell care a făcut din nou dovada unei remarcabile

sensibilități romantice grefate pe o combinație fericită de virtuozitate lipsită de efort și sunet generos. Foarte confident în fiecare moment, violonistul a părut din când în când să-și amintească că este, de un deceniu, dirijorul Orchestrei “Academy of St. Martin in the Fields”, întorcându-se spre viori de parcă le-ar fi cerut, mai în glumă mai în serios, să-i urmeze indicațiile. Așa cum era de așteptat, jocurile de lumini și umbre din prima mișcare, caracterul intim al *Larghetto*-ului sau interjecțiile înfocate din *Rondo*-ul final nu au lipsit din această versiune a concertului, virtuozul american oferind, mereu zâmbind, publicului exact ceea ce acesta aștepta. Întrebarea care se pune este în ce măsură o versiune cvasi-perfectă, dar neprezentând nici un fel de idei novatoare, a unei partituri omniprezente în conștiința publicului, este suficientă pentru a aduce noi generații de ascultători în sălile de concert.

*

Jaap van Zweden ar fi trebuit să dirijeze alte trei seri în octombrie dar a devenit, ca și solistul anunțat inițial – Leif Ove Andsnes – indisponibil. Din fericire, au fost înlocuiți de doi muzicieni cu experiență – pianistul Alessio Bax și dirijorul Giancarlo Guerrero – care și-au făcut cu această ocazie un debut întârziat cu ansamblul. Programul a rămas

Joshua Bell, Jaap van Zweden

studentă în China. Prezentat în versiunea sa pentru orchestră de cameră, opusul a fost inspirat de dialogul dintre lider și cor într-o piesă tradițională de cântec și dans din regiunea Guanxi. Combinând melodii populare și referințe la opera din Beijing cu un vocabular muzical occidental, lucrarea s-a dovedit a fi o mică bijuterie, punând în valoare excelenta secțiune de percuție a orchestrei, mai ales în episoadele febrile ce încadrează piesa și invocă idiomul stravinskian.

același, în ciuda structurii sale neconvenționale. Așa cum a intenționase Andsnes, Bax a prefațat redarea celebrului *Concert în la minor* al lui Robert Schumann cu o scurtă piesă solo, mai potrivită ca bis: prima dintre cele trei *Romanțe op. 21* ale Clarei Schumann. Cu toate acestea, juxtapunerea a avut sens, nu numai pentru că, pianistă formidabilă, Clara a fost și o compozitoare interesantă și muza inspiratoare a singurului concert pentru pian finalizat de soțul ei. Compozițiile împart nu doar aceeași tonalitate (la minor), ci și un aer comun. Dacă excluși explozia inițială din *Allegro*

nelipsitele gânduri întunecate din muzica brahmsiană n-au fost destul evidențiate.

*

Ca urmare a anunțului lui van Zweden, orice prezență la pupitrul Filarmonicii a unui dirijor invitat este privită acum de critică și de public ca un fel de probă de examen pentru râvnita poziție de director muzical al celei mai vechi orchestre americane. Deci, motiv pentru nedorite tensiuni suplimentare și interpretări crispate. Tânăra finlandeză Dalia Stasevska – născută în 1984 și actualmente dirijor principal al orchestrei BBC – și-a făcut debutul new yorkez într-un program consacrat în exclusivitate unor opusuri americane recente, conducând orchestra cu energie și sensibilitate dar nereușind să evite multiple probleme de echilibru între compartimente. Cel mai bine a sunat descrierea bolții cerești propusă de Missy Mazzoli în a sa *Sinfonie (pentru sferă orbitale)* în care corzile par a descrie orbite și epicicluri, iar instrumente de percuție neobișnuite invocă stele căzătoare și alte fenomene cerești care interacționează în cele mai felurite moduri. *Ai dreptul să rămâi tăcut*, o lucrare cu tente autobiografice de Anthony Davis, descriind panica unui instrumentist de culoare oprit fără motiv de poliție, l-a avut drept protagonist pe Anthony McGill – principalul clarinetist al Filarmonicii – în multiple dialoguri libere

Jaap van Zweden

Foto: Eduardus Lee

affettuoso (primele unsprezece măsuri), următoarea linie melodică a pianului din concert poate fi ușor percepută ca o continuare a etosului Romanței... Alessio Bax este un muzician cu un interes deosebit pentru sonoritățile muzicii de cameră. Fiecare nouă versiune a motivului de cinci note al Romanței a fost parcă pictată într-o altă culoare. Atât în miniatură, cât și în secțiunea de mijloc a concertului, tonul său cald și grija cu care a înconjurat fiecare amănunt au fost într-adevăr remarcabile. Pasajele de virtuozitate au fost tehnic impecabile, cu fiecare sunet redat cu maximă claritate. În același timp, nimic din această versiune nu a reușit să atragă atenția asupra vreunui nou aspect al unui concert interpretat frecvent. Bax și Guerrero nu au părut să fie întotdeauna de acord cu privire la ritm, în timp ce pianistul și instrumentiștii au avut rareori un dialog real, navigând pe căi aparent paralele. Schimbările de la secvențe „pasive” – evocând personajul pe care Schumann l-a numit Eusebiu în scrierile sale – la cele hiperactive – care amintesc de Florestan – au fost, în mod repetat, prea evident abrupte.

Serenada nr. 2 de Brahms a încheiat o seară plasată sub semnul Clarei Schumann. Dirijând, cu o perioadă limitată de pregătiri, un opus care nu face parte din repertoriul standard, Giancarlo Guerrero a condus orchestra cu siguranță, gesturi precise și sporadice sclipiri. În lipsa unei secțiuni de vioară, el a plasat 12 viole în stânga podiumului, violoncele în dreapta și suflătorii în centru, cu contrabașii poziționați într-un arc în spatele violoncelor și al alăturilor. Sunetul a fost în consecință dezechilibrat, mai ales în scurtul *Scherzo* care a sunat greoi. Secțiunea etichetată *Quasi Menuetto* a avut farmec, iar transformările tematice ale *Adagio*-ului central au fost modelate cu grijă, chiar dacă

cu un sintetizator și cu orchestra. Din păcate, audiția unei piese potențial interesante a fost perturbată de proeminența percuției care a făcut pe alocuri inaudibil restul ansamblului. Cu cele patru instrumente de coarde plasate în fața percuționiștilor în *Simfonia de cameră* (1992) de John Adams, balanța timbrală dintre fluxurile ritmice contrastante propuse de multiple instrumentiști în decursul unor exerciții

Dalia Stasevska

Foto: Antoine Saito

„acrobatic” inspirate de aventurile unor eroi de desene animate, a fost la rândul ei distorsionată, distrăgând atenția publicului de la spectaculoase momente solistice.

În următoarele câteva luni, alți potențiali candidați la funcția deținută acum de Jaap van Zweden – Jakub Hrůša, Santtu-Matias Rouvali, Manfred Honeck, Tugan Sokhiev – vor urca la pupitrul dirijoral al Filarmonicii. Dacă vreunul dintre ei va fi sau nu ales, rămâne de văzut.

Edward SAVA

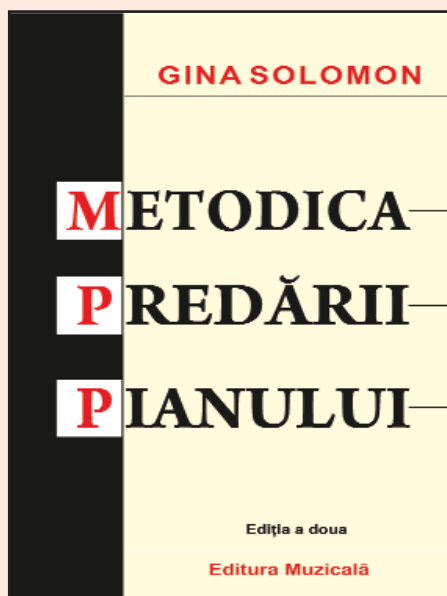
Metodica Predării Pianului,

din nou disponibilă pentru toți profesorii de pian din România

Luna noiembrie a anului 2021 a prilejuit pedagogilor întru arta pianistică bucuria reeditării de către Editura Muzicală din București, a unuia dintre cele mai bune volume de didactică a instrumentului, dispărut de pe piață încă din anul apariției lui, 1966. Instrument de lucru indispensabil tuturor profesorilor de pian candidați la gradele didactice, *Metodica predării pianului* de Gina Solomon circula în copii xerox piratate după puținele exemplare rămase în biblioteci. Inițiativa reeditării acestei valoroase lucrări (care nu și-a pierdut actualitatea datorită spiritului științific și totodată vizionar al eminenței autoare) aparține nepotei pe linie paternă a Ginei Solomon, doamna Adriana Vasilescu din Canada.

Adevărat „dialog original între trecut și prezent, sinteză a contribuțiilor din pedagogia și arta pianistică românească și universală, trasând în același timp punți ingenioase spre viitor” cum remarcă în prefață profesoara Carmen Manea, volumul a fost îmbogățit substanțial prin adăugiri deosebit de utile cititorului, reprezentând informații despre viața și activitatea Ginei Solomon, și despre oamenii care au viețuit în preajma ei. Această a doua ediție cuprinde deci, după reproducerea exactă a tratatului publicat în 1966, o valoroasă parte a doua care oferă cititorului o privire panoramică asupra lumii didacticii pianistice contemporane autoarei. Secțiunea intitulată *Despre autoare. Gina Solomon – viața și activitatea profesională* conține prețioase date întărite cu fotografiile de familie oferite de însăși doamna Adriana Vasilescu, nepoata ilustrei profesoare. În continuare, citim mărturiile și amintiri de suflet așternute pe

hârtie în limba română sau engleză, cu respect, pioșenie și nostalgie, de pianști și pedagogi din țară și din străinătate care au avut marele privilegiu de a primi îndrumarea Ginei Solomon: Carmen Manea (UNMB), Manuela Terescu (UNMB), Nicolae Brânduș (UNMB), Camelia Pavlenco (UNMB), Zitta Zohar (New York), Eva de Geneva (Elveția), Vladimir Școlnic (Ierusalim). Reflecțiile pertinente și totodată pătrunse de calde sentimente de recunoștință ale acestor muzicieni a căror carieră de succes a fost puternic influențată de comoara

profesională adunată în timpul colaborării cu profesoara lor, oferă tinerilor pedagogi de astăzi ai pianului, prilej de adâncă meditație asupra complexității profesiei pe care o practică. Spre finalul cărții sunt prezentate și detalii din biografia acestor foști elevi ai Ginei Solomon, deveniți la rândul lor personalități cunoscute în domeniul artei pianistice.

Volumul mai cuprinde o parte deosebit de interesantă în care sunt prezentate figurile muzicienilor care au influențat formarea profesională a Ginei Solomon, adică mentorii ei, dar și ale celor care i-au fost prieteni și

colaboratori. Dacă unele din portretele acestora sunt prezentate succint, cum sunt cele dedicate lui Mihai Burada, Cella Delavrancea, Silvia Șerbescu, Grete Miletineanu și Irina Săvescu (unele preluate din Wikipedia), Muza Germani-Ciomac beneficiază de două adevărate studii muzicologice conținând atât date referitoare la biografia ei, dar mai ales, analize profunde ale personalității și concepției pedagogice a maestrei, semnate de Carmen Manea, iar personalitatea Floricăi Musicescu este evocată cu citate dintr-un material de Lavinia Coman. Dintre colaboratoarele și prietenele Ginei Solomon, ele însele remarcabile profesoare de pian din epoca anilor 1950-1980, facem cunoștință cu Yolanda Zaharia (profesoară și pianistă în Orchestra Națională a Radiodifuziunii Române), Eufrosina Săvescu (directoare a Școlii Normale din Piatra Neamț), Mira Ghișoiu (profesoară de pian la Pitești și apoi la București), Ana Pitiș, modelatoarea neobosită a multor talente ce strălucesc pe scenele muzicale actuale și Xenia Moscu, profesoară la Liceul de Muzică nr. 1 din București.

În concluzie, noua ediție a acestei neprețuite lucrări oferă profesorilor de pian din întreaga țară, nu numai valorosul tratat născut din prelegerile pe care profesoara Gina Solomon le-a susținut în cadrul cursurilor de pregătire a cadrelor didactice pentru examenul de definitivat din anul 1965, la Institutul pentru Pregătirea Cadrelor Didactice București, ci mai ales, un noian de informații despre oameni și fapte care au populat atmosfera impregnată de seriozitate, responsabilitate, profesionalism, implicare emoțională și dorință de progres în ceea ce privește dezvoltarea învățământului muzical românesc, prin valorificarea tuturor cunoștințelor dobândite de acești devotați muzicieni și pedagogi în școlile urmate în cele mai avansate centre culturale ale Europei.

**Sanda HIRLAV-
MAISTOROVICI**

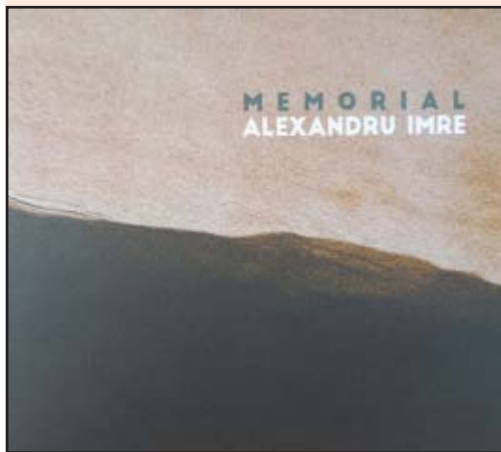
Memento Alexandru Imre

După ce au fost încredințate memoriei digitale (și implicit posterității) înfăptuiri sonore-document apte a impune pentru neuitare nume ale unor exponenți de primă mărime ai jazzului autohton, ca Jancy Körössy (dublul CD *American Impressions and Romanian Landscapes*, alte cinci albume în care saxofonistul Nicolas Simion și pianistul Jancy Körössy au colaborat, plus CD-ul *Tribute To Jancy*), Richard Oschanitzky (dublele CD-uri *Memorial vol. I și Memorial vol. II*), Johnny Răducanu (CD *Tribute to Johnny*), ne bucură să consemnăm că personalitatea unui alt ilustru dispărut, poli-instrumentist, dirijor, aranșor și compozitor, apare teleportată în actualitatea anului 2021 odată cu lansarea prețiosului

album „*Memorial Alexandru Imre*”. Realizat sub sigla labelului discografic „7Dreams Records” în parteneriat cu *Casa de discuri „Electrecord”*, CD-ul purtând acest generic alătură în „rilele” sale virtuale, nu mai puțin de douăzecișiuna elocvente mărturii sonore ale măiestriei lui creativ-interpretative.

Alexandru „Șoni” Imre (16 octombrie 1924 – 13 septembrie 1980), nativ în Tg. Mureș, absolvent al *Academiei de Muzică și Artă Dramatică* din Cluj, se afirmă pe la mijlocul veacului trecut ca înzestrat interpret (clarinet, saxofon sopran, saxofon alto, saxofon bariton) *free lance* în București, el devenind, în perioada 1951-1957, prim clarinetist al *Orchestrai Simfonice a Cinematografiei*, apoi component al *Orchestrai Electrecord*. A preluat în 1963 conducerea acestui ansamblu și a deținut-o mai mult de un deceniu (1963-1977).

Atâta timp cât s-a aflat la pupitrul *Orchestrai Electrecord* și solist totodată, neobositului muzician i s-a datorat realizarea unui mare număr de înregistrări valoroase de muzică pop și de jazz; deopotrivă, a susținut concerte și a întreprins mai multe turnee peste hotare, în fosta URSS, Suedia, Elveția, Polonia, la Festivalul de la Knokke (Belgia), dar mai ales în Germania în orașele Bonn, Bremen, Berlin, München, Bochum, Stuttgart. I s-a conferit în 1957 „Medalia Muncii” din partea Marii Adunări Naționale a României, iar la Festivalul de la Mamaia i s-a atribuit în 1965 Premiul de interpretare, ca și Premiul discului. Profesionist fără egal, a fost estimat ani de-a rândul ca unul dintre cei mai buni saxofoniști improvizațori și drept clarinetistul numărul 1 al stilurilor *Dixieland* și *Swing*

în jazzul autohton. A compus muzică ușoară, bossanova, piese de jazz, dar și muzică de scenă și de estradă, a semnat numeroase aranjamente. Autograful său de prestigiu se află înscris pe genericele albumelor *Electrecord* de jazz *Evergreens*, *Defilarea muzicanților*, ale celor trei LP-uri ale colecției discografice *Istoria jazzului*, episodice pe ale acelora purtând numerele 3 (*Bossanova*), 5 (*Jam Session cu Friedrich Gulda*) și - integral - 8 („*Dixieland*”) din „*Seria Jazz*”.

Albumul *Memorial Alexandru Imre* cucerește de la primele sunete, cu animata temă aparținând jazzului tradițional, „*Basin Street Blues*” de Spencer Williams (disc „*Dixieland*” apărut în anul 1970), piesă regândită cu har și creativitate de membri ai *Orchestrai Electrecord* - trompetistul Nelu Marinescu, trombonistul Nicu Dumitrescu, pianistul Gerry Podgoreanu, contrabasistul Johnny Răducanu, bateristul Bob Iosifescu și desigur, Alexandru Imre, lider, clarinetist de înaltă clasă interpretativă.

Învăluitoarele balade *Tu, doar tu* de Vladimir Cosma și *Șoapte de iubire* de Noru Demetriad îl relevă pe „*Sony*” Imre interpretul de intensă trăire afectivă, posesor al unui timbru plin de noblețe și pregnanță la saxofon alto.

În următoarele piese din derularea discului, alertele secvențe *Petale albe* și *Dansul notelor*, protagonistul subjugă auzul în tripla ipostază de înzestrat compozitor, de aranjor profesionist și de clarinetist virtuoz capabil a energiza dezinvolt, exuberant, volubil, traiecte improvizaționale pline de inventivitate.

Aptitudinea de a însufleți cu noi redimensionări expresive, policrome, notorii teme standard din repertoriul de circulație internațională al genului, aranjorul și dirijorul Alexandru Imre a probat-o elocvent în versiunile-cover atribuite cunoscutelor creații *Caravan* (Juan Tizol & Duke Ellington), *Petite fleur* (Sidney Bechet), *Tea For Two* (Vincent Youmans, Irving Caesar), *Slipped Disc* (Benny Goodman) și *Yardbird Suite* (Charlie Parker), dirijorul marcându-și aportul solistic de redevabil mănuitor al saxofonului alto, al clarinetului, al saxofonului bariton.

Alte cinci momente muzicale, unul mai realizat decât celălalt, se succed pe CD purtând cu sine mesajul unui lirism sincer, nuanțat de eleganța unor aranjamente ample, de bun gust, polivalente: *Laura* (David Raskin, Johnny Mercer,

aranjament Richard Oschanitzky), *My Foolish Heart* (Victor Young, Ned Washington, arr. Richard Oschanitzky), *April In Paris* (Vernon Duke, Yip Harburg, arr. Cristian Colan), *Embraceable You* și *Someone To Watch Over Me* (ambele de George & Ira Gershwin, aranjor Alexandru Imre) - teme standard reînviată de pe retina memoriei de către *Orchestra Electrecord* sub bagheta lui Imre, echipa de suflători fiind augmentată în aceste piese și cu instrumente cu coarde și arcuș.

În continuare, cele patru episoade sonore preluate din discul *Seria Jazz nr. 5* (1968) „*Jam Session cu Friedrich Gulda*” relevă la loc de cinste beneficele conlucrări ale lui Alexandru Imre cu distinsul muzician Richard Oschanitzky: temele standard *There's No Denyin'*, autor Charlie Mariano, *Walkin' Shoes*, autor Gerry Mulligan, *C-Jam Blues* de Duke Ellington plus prelucrarea teme folclorice românești *Pe deal pe la Cornățel* - eterice bijuterii sonore șlefuite cu minuție de artizan de aranjorul Oschanitzky, înnobilate creativ de instrumentiști.

Un moment muzical aparte: mărturie a modalității în care o melodie *pop* poate deveni o sursă pentru un veritabil travaliu variațional de jazz, piesa *În amurg* - cel mai reușit hit al compozitorului Aurel Giroveanu - frapează în versiunea *Orchestrai Electrecord*, grație înainte de toate unui apreciabil aranjament datorat lui „*Sony*” Imre, fructificat improvizațoric de coechipieri în chorus-urile solistice, inclusiv de clarinetistul lider.

Secvența-epilog a discului, de asemenea rod al colaborării dintre Alexandru Imre (care se recomandă în acest caz în ipostază de inspirat compozitor) și Richard

Oschanitzky, insolita piesă *Lângă tine* aparține LP-ului *Bossanova* (1966) înregistrat de *Orchestra Electrecord* dirijată de Oschanitzky.

Se cuvine să subliniem contribuțiile marcate spre evidențierea țintutei albumului CD de către Emil Mihai (*Electrecord*) - semnatar al masterizării pieselor discului - și de Marius G. Mihalache, realizatorul graficii carcasei digipack și a booklet-ului aferent.

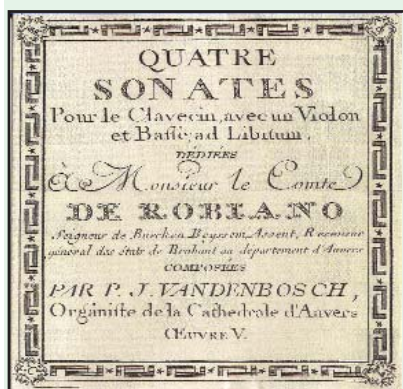
Florian LUNGU

Sigismund Toduță: „Sonate pentru flaut și pian”

Acest remarcabil CD editat de casa de discuri Eurostar a fost realizat cu sprijinul Asociației Centrul de pregătire muzicală “Ars Cantus” din Cluj-Napoca, la împlinirea unui deceniu de la înființarea acesteia în 2012. De altfel, inițiatorul acestui proiect, prof. dr. Florin Țirlea, este interpret la flaut, alături de pianista Mihaela Gavriș. Aceasta din urmă, conf. univ. dr. la Academia Națională de Muzică “Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca, este autoarea cărții “Sonate cu pian ale lui Sigismund Toduță”, editată în 2005. Înregistrările pentru discul de față au fost realizate în anul 2002, în sala 59 a Academiei Naționale de Muzică “Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca, cu suportul tehnic al studioului de înregistrări condus de Săndel Filip. Este vorba de *Sonata I (Allegro, Tenero, Allegro con brio)* și de *Sonata a II-a (Egloga, Toccata-quasi una fuga, Threnia)*.

P. J. Vandebosch: „Patru sonate pentru clavecin cu vioară și bas ad libitum”

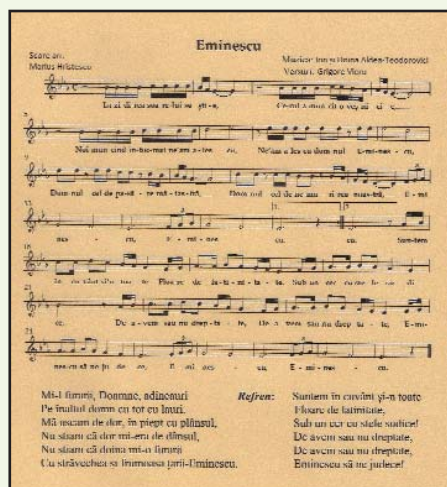

Cele patru sonate, datând din sec. XVIII, au fost dedicate de compozitor, organist al Catedralui din Anvers, contelui Jean Joseph de Robiano. Este vorba de *Sonata I în re major* (clavecin solo), *Sonata II în do major* (clavecin și vioară), *Sonata III în la major* (idem), *Sonata IV în re major* (clavecin, vioară și violoncel). Restituirea aparține unui trio alcătuit din Fernanda Romila, clavecin (ea semnează și o pertinentă prezentare în booklet), Dorothee Mühleisen, vioară barocă și Nora Kallay, violoncel baroc. Înregistrarea a fost realizată în iunie 2000 la castelul Flawinne (Belgia), grație amabilității vicontelui și vicontesei Olivier de Spoelberch. Director artistic – Frederick Haas, înregistrare și montaj – Cyrille și Anna Carillon, coordonare – contele Victor de Robiano, concept – contele André de Robiano. O excepțională restituire muzicală datorată casei de discuri Eurostar. (M. G.)

„Eminescu – dorul de absolut”

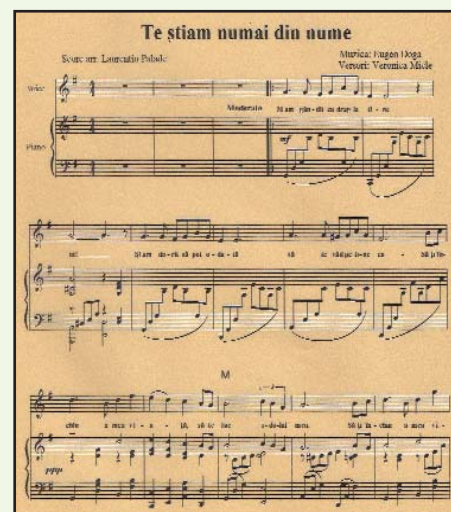
Am mai scris în paginile noastre despre excepționalele ediții bibliofile realizate la Botoșani de doamna Lili Bobu sub egida Asociației culturale “Regal d’Art”. Cu ocazia Zilei Culturii Naționale, dânsa ne propune o impresionantă antologie – “100 de poeme dedicate efigiei eminesciene”. Volumul este prefațat de reputatul eminescolog, academicianul Mihai Cimpoi, autor între altele al unui “Dicționar academic” dedicat poetului nostru național, dar și inițiator și coordonator al Congresului mondial al eminescologilor, găzduit de Chișinău. Între cele mai frumoase poeme din carte închinat lui Eminescu, câteva i-au inspirat pe compozitori, partiturile acestor cântece fiind gravate pe calc în interiorul volumului, redactori muzicali fiind dirijorul Marius Hristescu și compozitorul Laurențiu Palade. Este vorba de lucrările intitulate “Te știam numai din nume” de Eugen Doga (versuri Veronica Micle), “Din dor de Eminescu” – muzică și versuri Lucia Olaru Nenati (prof. dr. Lucia Olaru Nenati are câteva poezii în volum și de asemenea semnează o admirabilă

postfață), “Ninge la Ipotesti” de Laurențiu Palade și Paul Surugiu-Fuego (versuri Corina Palade), “Dor de Eminescu” de Alexandru Zărnescu (versuri Adrian Păunescu), “Colind pentru Eminescu” de Maria Mocanu (versuri Arcadie Suceveanu), “Eminescu” de Ion și Doina Aldea Teodorovici (versuri Grigore Vieru). Un capitol extrem de special este cel final, cu chipul lui Mihai Eminescu în

filatelie și cartofilie, în colecția “Cu gândiri și cu imagini”, cu reproduceri ale artiștilor plastici Romulus Harda și Paul Surugiu-Fuego. Subliniem încă o dată că partiturile se referă la cântece compuse pe versuri dedicate lui Mihai Eminescu și incluse între cele 100 de

poeme, nefiind deci vorba de lucrări muzicale scrise pe versurile acestuia, care ar putea face obiectul unui vast

volum separat. Înainte de a așterne aceste rânduri (unde e pana muiată-n călămară din vremea “Luceafărului”?) am răsfoit încă o dată cu încântare și emoție impozanta carte înveșmântată în catifea albastră, cu titlul tipărit cu litere aurii și cristalul Swarovski având gravată celebra semnătură eminesciană și m-am trezit fredonând melodia premiată la festivalul de la Mamaia în urmă cu trei decenii, “Eminescu”, adusă tulburător la microfon de regretații Ion și Doina Aldea Teodorovici... (Mihai Chiher)

Blues pentru Iași

Memoria compozitorului și dirijorului Titel Popovici este cinstită cum se cuvine la Iași, exemplul putând fi urmat și de alte localități care au dat culturii noastre muzicieni de

Consiliul Județean Iași

Titel Popovici
Școala Populară de Arte
IASI

25-11-2021
ORA 17:00
CASA DE CULTURA A STUDENȚILOR

Spectacolul
Festival
„Blues pentru Iași”
TITEL POPOVICI
Editia a VIII-a

Formația
"Maxi Band"

Maricel Maxim - pian
Padurarul Nicolae - percutie
Cosmin Nica - sax alto
Marius Holeru - vioara
Aurelian Holeru - trompeta
Stefan Alupei - clapa

Invitați:
Constantin Florea
Speranța Vasiliu
Cătălin Maxim

Solistii:
George Pascal
Denis Iurici
Anțonia Solomon
Patricia Acsința
Alexandra Parasca
Emma Gheorasiu
Anemona Filip
Stefan Popescu
Matias Presecariu

Director artistic: prof. Maricel Maxim

Prezentatori: Andreea-Elena Popovici
Cezar Archip

INTRAREA LIBERA

valoare. Astfel, Școala populară de arte poartă astăzi, după cum se știe, numele lui Titel Popovici, acesta descoperind și lansând aici, în postură de profesor, o sumedenie de interpreți și instrumentiști remarcabili pe tărâmul muzicii ușoare și al jazz-ului. Mai mult, la intrarea în instituție te întâmpină un bust în bronz al celui care dă numele școlii. Actualul manager, Vlad Baba, n-a uitat realizările din

timpul vieții ale muzicianului, între acestea numărându-se la loc de cinste concerte și festivaluri de muzică ușoară și de jazz, la mai toate Titel Popovici fiind nu numai organizator, dar aflându-se și pe scenă, în postură de dirijor. Așa încât în ultimele zile ale lui noiembrie 2021 a fost continuată una din aceste inițiativă de neuitat, programându-se pe scena Casei de cultură a studenților din Iași a VIII-a ediție a Spectacolului-festival "Blues pentru Iași - Titel Popovici". Director artistic al manifestării a fost compozitorul și profesorul Maricel Maxim (de altfel soliștii au fost de la clasa sa și ale colegilor Gianina Radu și Ionuț Felecanu), el fiind și în fruntea formației de acompaniament, "Maxi Band". Între cei nouă tineri soliști talentați, toți cu voci bune și promițătoare, s-au numărat și câțiva elevi de la clasa de percuție condusă de profesorul Nicolae Păduraru. S-au cântat multe creații semnate Titel Popovici, distingându-se în acest sens, ca invitați, doi foști elevi ai acestuia, Speranța Vasiliu și Cătălin Maxim. Ambii au evoluat și pe scena Festivalului național "Crizantema de aur" de la Târgoviște, Titel Popovici fiind un compozitor emblematic pentru romanța românească, multiplu laureat la acest festival. Un alt invitat a fost cunoscutul interpret Constantin Florescu. Respect pentru o mare valoare a Iașilor, un afiș inspirat, o orchestră de calitate, cântece de patrimoniu și doi tineri prezentatori, Andreea Elena Popovici și Cezar Archip - iată ce a propus acest concert frumos, ce a făcut uitată pandemia, cu toate necazurile și neajunsurile ei. La final, toți participanții, în frunte cu văduva muzicianului omagiat, Ecatarina "Mimi" Popovici, au primit din partea organizatorilor diplome care să le amintească faptul că au fost părtași la un adevărat eveniment muzical.

emblematic pentru romanța românească, multiplu laureat la acest festival. Un alt invitat a fost cunoscutul interpret Constantin Florescu. Respect pentru o mare valoare a Iașilor, un afiș inspirat, o orchestră de calitate, cântece de patrimoniu și doi tineri prezentatori, Andreea Elena Popovici și Cezar Archip - iată ce a propus acest concert frumos, ce a făcut uitată pandemia, cu toate necazurile și neajunsurile ei. La final, toți participanții, în frunte cu văduva muzicianului omagiat, Ecatarina "Mimi" Popovici, au primit din partea organizatorilor diplome care să le amintească faptul că au fost părtași la un adevărat eveniment muzical.

Dorin MANEA

Redutele șlagărului (5)

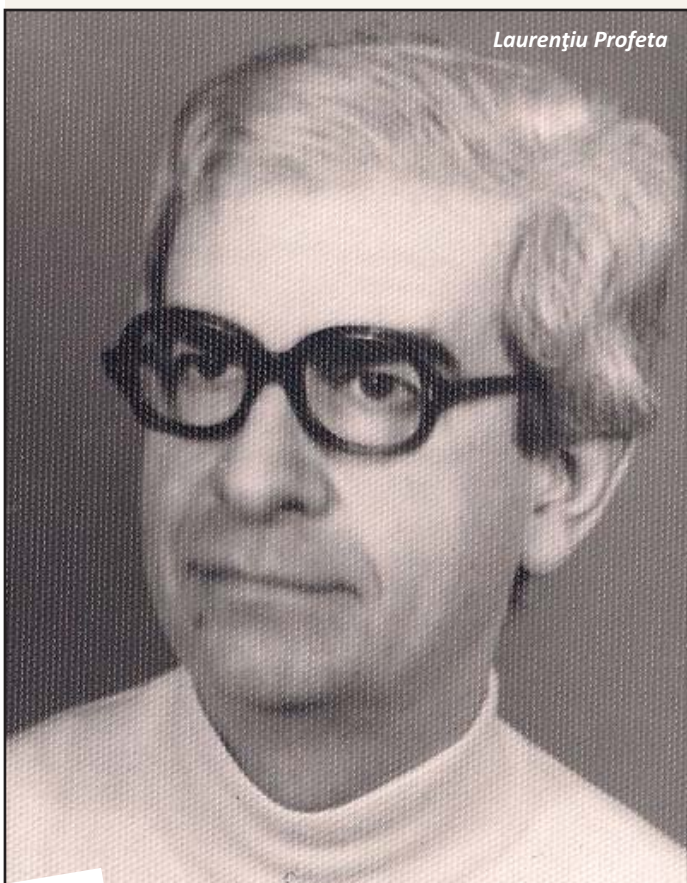
Sunt mulți dintre cititorii noștri interesați de marile manifestări mai vechi ale muzicii ușoare, în care s-au lansat atâtea vedete și șlagăre, unele în actualitate, în bună măsură, și azi. De pildă, participant direct la aceste competiții, compozitorul Mircea Romcescu ne-a declarat că

Horia Moculescu

el însuși nu-și mai amintea unele titluri și interpreți, completându-și documentația personală în urma serialelor noastre. Nemaivorbind de Mircea Nicolau, adevărat arhivar pasionat al fenomenului muzicii ușoare de dinainte de '89, care de fiecare dată adaugă câteva informații în dosarele sale atât de documentate. Dar, desigur, readucem în fața melomanilor aceste pagini de istorie a genului în primul rând fiindcă ele constituie adevărate modele, care din păcate n-au mai fost urmate în vremea din urmă. Sunt compozitori, textieri, interpreți de care aproape nu se mai vorbește – și este mare păcat...

Ediția a VI-a a festivalului "Melodii '84" a avut loc, conform tradiției, la începutul anului următor, mai precis

Laurențiu Profeta

între 14 și 17 februarie 1985, la Palatul Sporturilor și Culturii din Capitală. Organizatorii au fost aceiași, cu UCMR la loc de frunte, coordonator fiind același Ladislau Hegheduș, secretar de stat de Consiliul Culturii și Educației Socialiste. De altfel, componența juriului este edificatoare, în fruntea lui stând Nicolae Călinoiu, președinte al UCMR și rector al Conservatorului "Ciprian Porumbescu". Spre deosebire de concursurile de la Mamaia și de la alte competiții de după 1990, competența era respectată, din juriu făcând parte compozitorii Laurențiu Profeta, secretar al Biroului de muzică ușoară a UCMR, Camelia Dăscălescu, Henry Mălineanu, Temistocle Popa, Cornel Fugaru, Vasile Șirli, Dan Ardelean, Adrian Enescu, Alexandru Vilmanyi, muzicologul Petre Codreanu. În aceste condiții se mai putea cineva îndoi de justetea distincțiilor și de obiectivitatea juraților? Un asemenea eveniment major, radiodifuzat și televizat, nu putea beneficia decât de profesioniști redutabili în echipa tehnico-artistică: Bițu Fălticaneanu (regia), Paul Enigărescu, Mihai Prisăcaru, Alexandru

Mirabela Dauer

Pârlea (regia muzicală), ing. Radu Ionescu (sonorizare sală), Mariana Șoitu (redactor), Doina Anastasiu (regia de montaj TV), Șerban Georgescu (compozitorul, care era atunci era angajat la Radio, a fost redactor muzical), Ion Barta, Mihai Mârțu, Ovidiu Drugă. Și de această dată a existat un stand unde casa Electrecord a pus în vânzare 5 LP-uri cu melodiile din festival (2 cu șlagărele 1984 și 3 cu piesele din concursul de dans), ceea ce, să recunoaștem, a fost o performanță și nu s-a mai repetat în perioada recentă, când posibilitățile tehnice sunt infinit mai mari...

Festivalul a ținut mai puțin, fiindcă a consacrat câte o singură seară fiecărui subiect din concurs. Nu întâmplător manifestarea era programată în primele luni ale anului următor, deoarece era singura competiție ce cântărea recolta muzicală a anului precedent. Aceste autentice șlagăre (fuseseră deja premiate, lansate, binecunoscute marelui public) au fost grupate în prima seară. Au fost 4 melodii înafară de concurs - "Pământul se învârteste" de Camelia Dăscălescu (cu Cristina Bach, mențiune de interpretare la Mamaia '84), "A opta minune" de Marius Țeicu (Corina Chiriac și Angela Similea), "De cumva ți se întâmplă" de Cornel Fugaru (piesă cântată chiar de el), "Salut lumina vieții" de Adrian Enescu (cu duetul Stereo).

Cum o altă piesă înafară de concurs, de Henry Mălineanu, nu s-a mai cântat, iar Marele Premiu de la ediția precedentă, ce a deschis spectacolul ("Cântăm pacea lumii" de Vasile V. Vasilache, cu Mirabela Dauer), evident că nu intra în

Marius Țeicu

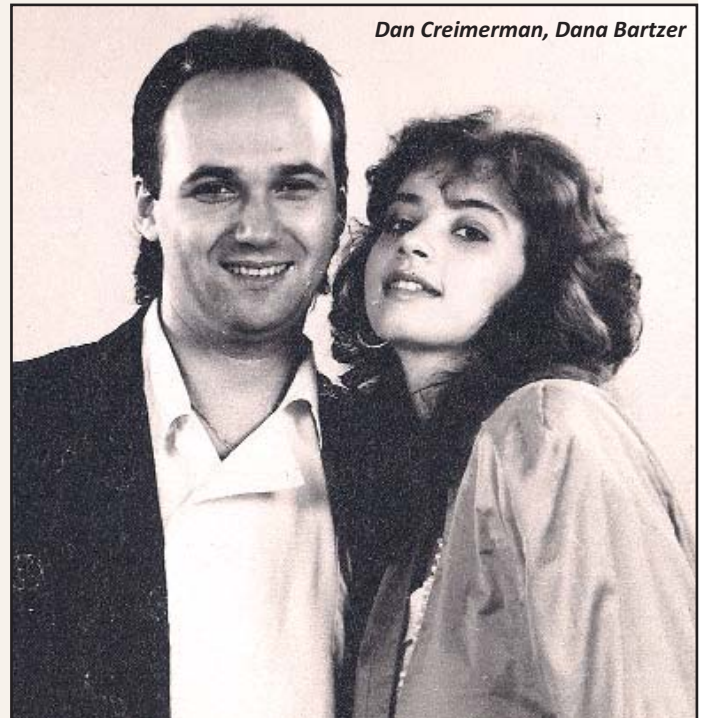
discuție, în lupta pentru premiile anului 1984 au fost 13 creații, lansate sau laureate la Mamaia, "Melodii '83" sau la "Șlagăre în devenire". Înafara orchestrei de bază, cea a Radioteleviziunii, dirijată de Sile Dinicu, formația Vilmanyi a acompaniat câteva piese din concurs. A fost o seară mai mult decât agreabilă, agrementat cu umorul tonic al Stelei Popescu, dar și cu recitalurile incandescente oferite de Corina Chiriac, de cehul Josef Laufer ("Cerbul de argint" la Brașov în 1968, la prima ediție a festivalului internațional) și de formația Holograf, în formula: Antonio Furtună (clape), Edi Petroșel (tobe), Mihai Pocorschi (chitară), Mihai Popescu (bas), Gabriel Cotabiță (vocal). Holograf, care avea deja un prim LP la Electrecord, a cântat piesele "Singurătatea astronautului YX5793", "Balada controlorului", "Te aștept să vii", "Rockul dezarmării". La Gala laureaților melodiile laureate au fost intercalate, dar iată titlurile premiate din piesele primei serii. După ce fusese

Angela Similea

distinsă cu Premiul de popularitate la Mamaia '84, compoziția lui George Nicolescu "Prefă-te inimă în stea", cântată vibrant chiar de el, a fost recompensată și aici cu aceeași distincție. Piesa lui Marcel Dragomir interpretată de Mirabela Dauer, "Să păstrăm pământul teafăr", a primit premiul II, iar "Magistrala albastră" de Vasile V. Vasilache (Mirabela Dauer și Dan Spătaru) a fost recompensată exact cu aceeași distincție ca la Mamaia '84, Premiul Organizatorilor. Nici un cântec de la această secțiune, absolut ciudat, fiind vorba de unele șlagăre autentice, n-a primit premiul III, în schimb creația lui Ion Cristinoiu "Ne mai vedem și mâine" (Simona Florescu) a fost așezată pe locul I împreună cu o creație nouă a acestuiaș compozitor extraordinar, "Dacă n-ai fi existat" (Angela Similea). În schimb Marele Premiu a provenit, de justete, din această seară a refrenelor cunoscute, fiind acordat melodiei lui Marius Țeicu, "Trăiesc", cântată cu patos de Angela Similea (după ce fusese recompensată cu Premiul Publicului la Mamaia). N-a intrat în palmares, surprinzător, cântecul distins cu Premiul Juriului la "Șlagăre în devenire", "Concert pentru soare și cer albastru în Do major" de Aurel Giroveanu (cu tenorul Florin Georgescu, de la Opera Română), deși măcar un premiu III ar fi meritat.

Cum spuneam, seara a doua a fost dedicată melodiilor oarecum în primă audiere, fiind condimentată de evoluția superlativă a invitaților Mirabela Dauer, Mihai Constantinescu (ambii alături de formația Post-Scriptum),

Dan Creimerman, Dana Bartzter

Alexandru Arșinel și Jörg Hindemith din RDG (în notițele mele apare și bulgarul Vasil Naidenov, nu știu de ce, nu cred că a fost). Și aici au existat multe piese în afara concursului aparținând membrilor juriului: "Amândoi" de Temistocle Popa (cu Ioan Toroican, Trofeul de interpretare la Mamaia '84), "Baladă pentru dragostea mea" de Laurențiu Profeta (cu Marina Scupra, și ea Trofeul de interpretare la Mamaia '84, evident ex-aequo), "Eu și dorul dragei mele" de Camelia Dăscălescu (cu Dan Spătaru), "În urma ta" de Alexandru Vilmanyi (Silvia și Mircea Dumitrescu), "Copiii visează" de Dan Ardelean (Mirela Voiculescu), rămânând 14 titluri în concurs. O mențiune a recompensat creația tinerei compozitoare Claudia Daniela

Festivalul "Melodii"

Nacu, "Te voi aștepta", lansată la Mamaia '84 și interpretată de Trio Expres, din care făcea și ea atunci parte. Un Premiu al Organizatorilor a revenit piesei "E dorul aprins în cuvinte!" de Dan Stoian, cu Eva Kiss, în timp ce două premii III, ex-aequo, au venit ambele de la această secțiune (probabil de aceea au fost "sărite" șlagărele). Este vorba de "Drumul spre tine" de Vasile Veselovschi (cu Corina Chiriac), respectiv de compoziția lui Horia Moculescu prin care el aniversa... "Un an de dragoste" (cântată de autor împreună cu soția sa Ana-Maria Moculescu). Organizatorii au restabilit echilibrul acordând doar un premiu II secțiunii "Șlagăre '84", iar despre premiul I și Marele Premiu am amintit. Ar mai fi meritat să intre în palmares melodia "Un buchet de crizanteme" de Jolt Kerestely, solistă Marina Florea, dar cum obținuse două premii la "Șlagăre în devenire" o vedeam mai degrabă introdusă la piese deja lansate, normal. Dar uitându-mă mai bine, am observat că în ambele seri au figurat refrene deja lansate. În aceeași situație s-a aflat o altă piesă nepremiată, lansată de Mamaia... '83, "Nu știam că mă iubești și tu" de Vasile V.

Emilia Dițu

Vasilache, cu duetul de mare popularitate Mirabela Dauer - Dan Spătaru, rechemat la rampă de publicul entuziast.

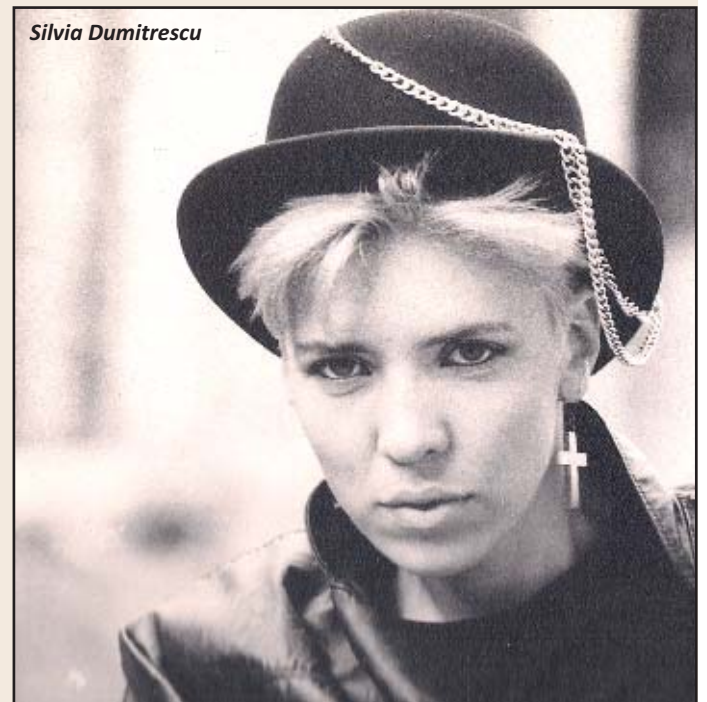
Am vorbit într-un alt articol despre Concursul de muzică de dans pentru tineret. Iată că organizatorii erau preocupați în acei ani să îi apropie pe tineri de muzica ușoară prin creații cât mai apropiate de gustul acestora. Așa încât seara a treia de festival a propus "Muzică de dans în primă audiere". A fost o seară dinamică, antrenantă, firește, cu acompaniamentul asigurat de orchestra dirijată de Dan Ardelean. Au fost prezentate înafară de concurs melodiile "Amintiri" de Cornel Fugaru (instrumentală, cu ilustrație coregrafică oferită de doi soliști ai Baletului Operei Române), "Rock" de compozitorul veșnic tânăr Henry Mălineanu (cu un Alexandru Arșinel dezlănțuit!) și "Vom dansa din nou" de Alexandru Vilmanyi, cu grupul vocal Choralis condus de Voicu Enăchescu. Grupul a evoluat și în concurs, având componența: Anca Cioranu, Oana Albuțiu, Cătălina Soare, Stelian Coman, Nicky Antonescu, Costel Negrilă. Au existat ceva mai multe distincții, parcă, la această secțiune de dans, este drept că au fost 18 titluri în concurs. Deschiderea făcut-o piesa distinsă cu premiul I la

"Melodii '83", "Concurs de dans" de Horia Moculescu, interpretată de grupul vocal masculin pe care eu l-am botezat "Cvintetul vocal Luchian" și în care alături de Ioan Luchian Mihalea mai erau Bogdan Dragomir (în prezent la

Vasile Veselovski, Mihai Maximilian

Radio România), Cristian Caragea, Mihai Țiulete și Mircea Cotigă. Două Mențiuni au răsplătit creațiile unor compozitori tineri, Dan Dimitriu ("Dansul timpului" - Marina Scupra) și Silviu Hera ("Dans non-stop" - Marina Florea). De fapt era normal să se înscrie mulți autori din generația nouă, așa cum era și cazul lui Ionel Tudor. El a plecat fericit acasă cu premiul Tinereții, pentru piesa "Pe portativul viselor", solist Mircea Dumitrescu. Trist, fostul soț al Silviei Dumitrescu ne-a părăsit tânăr... La multe din piese a existat ilustrație coregrafică imaginată de Dan Bebe Ionescu pentru grupul de dans modern "Izvor". Premiul III a fost înmănat lui Viorel Gavrilă pentru "Nu vă mirați", în interpretarea Cvintetului vocal Luchian, extrem de solicitat în acea perioadă. Dar să nu vă închipuiți cumva că maestrul genului, ajunși la maturitate, nu stăpâneau la perfecție și arta refrenelor dansante. Dovadă grăitoare: Horia Moculescu a fost distins cu Premiul de Popularitate ("Astă-

Silvia Dumitrescu

seară dansăm" - Silvia și Mircea Dumitrescu), iar George Grigoriu a intrat în posesia Premiului Organizatorilor pentru piesa "Să cântăm, să dansăm", solistă Marina Florea. Trombonist în orchestra Radio, Corneliu Meraru și-a încredințat piesa "Noul dans" foarte tinerei soliste abia lansate, Simona Florescu (devenită peste câțiva ani soția lui Ion Dichiseanu), și a câștigat premiul II. Iar Premiul I a revenit, inevitabil am spune, unor piese cu toate atributele șlagărului, așezate la egalitate pe prima treaptă, așa cum au rămas și azi în memoria publicului: "Să crezi în dragostea mea" de Ion Cristinoiu (cu Mihaela Runceanu) și "Nu te enerva!" de Marius Țeicu, solistă Corina Chiriac. În juriul secțiunii muzicii de dans a fost introdus balerinul Victor Vlase, iar Vasile Veselovschi l-a înlocuit pe Temistocle Popa. Am parcurs curios lista pieselor finaliste și m-am mirat că juriul (în care fusesem cooptat și eu!) n-a notat superlativ și piese care ulterior au intrat în memoria publicului, cum ar fi "În lumina lină" de Dan Constantin (Mihaela Oancea) sau "Cred în iubire" de Marcel Dragomir

a doua a serii de dans a fost oferită șansa afirmării radio-televizate și a întâlnirii cu publicul bucureștean, în acompaniamentul orchestrei dirijate de compozitorul Dan

Mihaela Runceanu

Romeo Vanica

(Emilia Dițu). Important însă este faptul că s-a oferit șansa de a se confrunța cu compozitorii consacrați unor autori aflați la început de drum, cum ar fi Iulian Vrabete, Dan Creimerman, Lenuța Tămășanu, Manuela Bogatu, primii doi consacându-se ulterior. Angela Similea (alături de formația Savoy condusă de Marian Nistor), Cristian Popescu (care a fost și în concurs, cu o piesă a lui Dan Stoian), Virgil Ogășanu, Dan Spătaru, formațiile Holograf și Roșu și Negru au condimentat seriile 3 și 4 de festival. Roșu și Negru a avut atunci componența Liviu Tudan, Florin Ochescu, Adrian Ordean, Dan Creimerman și Dorel Vintilă Zaharia, așadar un adevărat supergrup! Repertoriul formației: "Timpul", "Aripi de pace", "Iubirea cere pace planetară", "Carusel", "Pasărea iubirii", "Hai acasă", "Alfabetul", "Pseudofabulă". De un firesc succes s-a bucurat micro-recitalul duetului Stereo (Crina Mardare, Elena Perianu), cu patru transcriptii, semnate Adrian Enescu, ale unor teme folclorice, de fapt remarcabile exerciții de stil efectuate cu măiestria-i binecunoscută de muzician la o serie de instrumente electronice, în principal sintetizatoare. Două dintre acestea, "Mociorița" și "Fetele de la Căpâlna", cu versuri de Lucian Avramescu, apăruseră deja pe LP-ul "Salut lumina vieții", celelalte din recital fiind "Frumoasă vecina noastră" și "Săracă inima me". În partea

Ardelean, unor tineri soliști lanșați sau laureați la festivalul de la Mamaia: Marina Scupra, Ioan Toroican (Trofee de interpretare), Silvia și Mircea Dumitrescu (premiul I), Gabriela Sauciuc (premiul II), Simona Florescu (Premiul tinereții), Cristina Bach (mențiune), Emilia Dițu.. A fost ca un o adiere de aer proaspăt, cu o lumină a speranței în viitorul muzicii ușoare românești aduse de acești soliști dintre care cei mai mulți au confirmat. Meritul, indiscutabil, revine și compozitorilor care au avut încredere în ei și le-au încredințat piese frumoase: Camelia Dăscălescu, Marcel Dragomir, Dan Ardelean, Corneliu Meraru, Jolt Kerestely, Ionel Tudor, Dan Dimitriu, Dan Beizadea.

În cronică sa din "Scânteia", criticul muzical Smaranda Oțeanu făcea o competentă radiografie a

Marina Scupra

festivalului, notând pe bună dreptate că șlagăre autentice cum ar fi "De n-ai să vii" de Ion Cristinoiu sau "Nostalgie" de Marian Nistor n-au fost selecționate, fiind preferate unele "modeste, chiar neștiute, cu o slabă difuzare". Dar dincolo de toate, concluzia ei este și a noastră și se va regăsi în următoarele episoade ale serialului: "Melodii '84 a fost o ediție de succes, care deschide perspective cântecului românesc de muzică ușoară". (Va urma).

Octavian URSULESCU

ABBA Voyage

Într-o seară specială de Eurovision, în data de 6 aprilie 1974, patru tineri pe numele lor Agnetha Fältskog, Björn Ulvaeus, Benny Andersson, și Anni-Frid Lyngstad au reușit să cucerească cel mai râvnit trofeu muzical european. Cântecele simbolice „Waterloo” a adus primul trofeu Eurovision pentru Suedia și a marcat intrarea pe scena internațională a unei trupe care avea să ajungă cea mai

îndrăgită formație disco a anilor '70-'80 și un fenomen în industria muzicală globală. Grupul ABBA (Agnetha, Björn, Benny, Anni-Frid) a continuat din 1974 să producă nenumărate hit-uri precum „Thank You for the Music”, „Dancing Queen”, „Happy New Year”, „Mamma Mia”, „Chiquitita”, „The Winner Takes It All” sau „Gimme! Gimme! Gimme!”, stabilind recorduri greu de egalat în sfera vânzărilor de discuri, fanii cumpărând de-a lungul anilor peste 150 de milioane de albume marca ABBA. De altfel, grupul suedez ocupă locul al treilea în topul celor mai bine vânduți muzicieni în Regatul Unit, iar albumul „Gold: Greatest Hits” este depășit în clasamentul vânzărilor în topurile britanice doar de discul „Greatest Hits” lansat de Queen.

Cu toate că nu a anunțat niciodată oficial despărțirea, grupul ABBA a încetat activitatea în anul 1982, membrii urmând căi separate și diverse proiecte solo sau în doi de-a lungul timpului. În anul 2016, membrii ABBA au concertat pentru prima oară în formula originală, iar doi ani mai târziu, în 2018, au lansat două cântece noi: „I Still Have Faith In You” and „Don't Shut Me Down”. Cu toate că aceste mici „reuniuni” au fost sporadice, fanii au sperat mereu într-o revenire în adevăratul sens al cuvântului a grupului lor preferat. Deși o asemenea revenire a întârziat să apară timp de patru decenii, ABBA s-a întors în anul 2021 și a propus întregii lumi un nou album oficial. Discul „Voyage” a apărut pe 5 noiembrie 2021, la o distanță de 40 de ani de la precedentul album, „The Visitors”, lansat în noiembrie 1981. Cel de-al nouălea album ABBA (ce conține 10 piese disco-pop) a reprezentat încă un succes important înregistrat de formație. „Voyage” a ajuns numărul unu în topul vânzărilor în Suedia, Marea Britanie și a ocupat locul al doilea în Statele Unite ale Americii. Agnetha, Björn,

Benny și Anni-Frid nu s-au oprit după lansarea albumului și în iarna anului 2021, cu ocazia sărbătorilor de Crăciun, au lansat un nou single extras de pe albumul „Voyage”. „Little Things”, colindul propus de ABBA, a avut și un scop caritabil, iar toate încasările produse de cântec urmează a fi donate către UNICEF. „Little Things” a urcat la scurtă vreme după lansare în topurile muzicale din Suedia.

Începând din mai 2022, formația ABBA va susține o serie de concerte inedite pentru promovarea albumului „Voyage”. Agnetha, Björn, Benny și Anni-Frid se vor înfățișa în fața publicului sub forma „avatarurilor” lor digitale, acompaniați de o trupă live. Spectacolul digital a fost creat cu ajutorul unor tehnici aparte, în colaborare cu Industrial Light & Magic, companie înființată de George Lucas, creatorului seriei “Star Wars”. Concertele „revoluționare” care le vor permite membrilor ABBA să facă parte din public și să urmărească concertul susținut de aparițiile lor holografice vor avea loc în Londra, găzduite de o sală de spectacole construită special pentru acest eveniment.

The Tears of Hercules

„The Tears of Hercules”, noul album marca Rod Stewart, a fost lansat în data de 12 noiembrie 2021. După o pauză discografică de 3 ani, Stewart a revenit în atenția publicului cu 12 cântece noi, lansate sub coperta discului cu numărul 32 din discografia lui Rod Stewart. Discul „The Tears of Hercules” a fost foarte bine primit de critici și de fanii lui Stewart, artistul însuși declarând faptul că este unul dintre cele mai bune albume ale sale din ultimii ani (9 dintre cele 12 piese fiind scrise de Stewart).

Departate de a fi doar o declarație de presă menită să atragă atenția asupra lansării, cuvintele lui Rod Stewart vor apărea într-o altă lumină pentru cei care vor asculta noul disc. Albumul este cu siguranță unul special. De la titlul încărcat de simbolism până la felul în care piesele se succed, „The Tears of Hercules” reprezintă o apariție demnă de a

Rod Stewart

Terence „Astro” Wilson

Terence „Astro” Wilson a decedat în data de 6 noiembrie 2021, la vârsta de 64 de ani. Astro a fost timp de 30 de ani un membru de bază al trupei UB40, fiind unul dintre soliștii formației. Începând din anii '80, UB40 a revitalizat concepția despre muzica reggae în cadrul industriei muzicale globale, propunând un stil reggae-pop care a cucerit publicul. Muzica trupei a tratat încă de timpuriu teme sociale și politice, mesajul lor rezonând puternic în mijlocul societății britanice. De altfel, numele formației a fost inspirat de un act referitor la șomaj, denumit „Unemployment Benefit, Form 40” (prescurtat UB40).

De la primul album, „Singing off”, apărut în 1980, certificat cu discul de platină datorită numărului uriaș de vânzări, și până în prezent, UB40 a demonstrat că este o formație fenomen și una dintre puținele trupe cu o asemenea expunere care să promoveze stilul reggae, după era Bob Marley.

Astro s-a născut în data de 24 iunie, 1957 în Marea Britanie și s-a alăturat trupei UB40 în 1979. Împreună cu UB40 a vândut peste 70 de milioane de discuri în întreaga lume, înregistrând alături de formația britanică piese celebre, care au ajuns hit-uri internaționale precum versiunile reggae ale cântecelor „Red, Red Wine” (compus de Neil Diamond) și „Can't Help Falling In Love”, cântec făcut celebru de Elvis Presley.

În 2013, Astro a prăsit trupa, la o distanță de 5 ani de când un alt membru important, Ali Campbell, fondatorul trupei UB40, și-a anunțat retragerea. Cei doi au continuat să ducă mai departe spiritul UB40, susținând turnee împreună până în acest an. Vestea morții lui Astro, survenită brusc, i-a șocat pe apropiații formației, care, în urmă cu patru luni, au mai pierdut un alt membru important din istoria UB40, pe saxofonistul Brian Travers.

David LAPADAT

încununa cu succes o carieră excepțională, dar în același timp marchează într-un mod aparte debutul celui de-al șaptelea deceniu de activitate al artistului britanic. Străbătute de vocea inconfundabilă a lui Rod Stewart piesele ce alcătuiesc albumul prezintă ascultătorului o paletă largă de influențe muzicale de la folk, pop, rock, disco și beat-uri moderne. Regăsim și interpretări Rod Stewart clasice în „Some Kind of Wonderful” (cântec scris de John Ellison) sau în apăsătoarea baladă care dă titlul albumului „The Tears of Hercules”. Interesant este faptul că albumul pare străbătut încă de la prima piesă („One

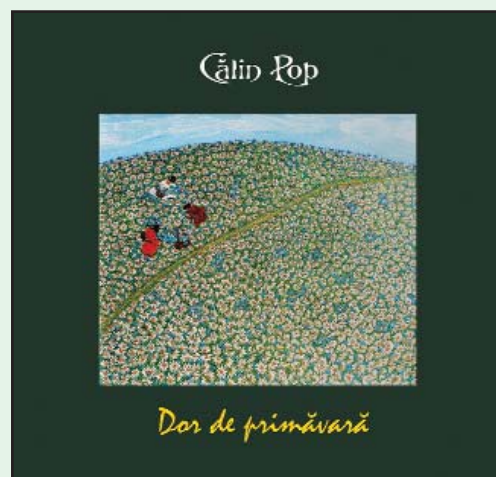

More Time”) de fiorul muzicii country americane, lucru confirmat spre finalul albumului atunci când odată cu piesa „These Are My People”, Rod Stewart îl omagiază pe cel care a rămas în inimile fanilor o legendă a muzicii country, Johnny Cash.

Așa cum era de așteptat, albumul „The Tears of Hercules” s-a clasat la scurt timp după apariție pe primele locuri în topurile britanice, atingând la finalul lunii noiembrie poziția a cincea, dar este foarte probabil să îl vedem urcând în clasamentele muzicale din întreaga lume.

Călin Pop: „Dor de primăvară”

Lansat înainte de Paști, noul disc solo al liderului de la Celelalte Cuvinte (atât de prolific în ultimul deceniu) se desprinde de precedentele apariții, păstrând aceeași casă de discuri Soft Records. În primul rând prin orchestrații – unele piese păstrează mult din atmosfera primelor albume al trupei orădene, fără a înlocui însă colegii superinstrumentiști ai lui Călin. E și normal, sigur nici autorul nu și-a dorit-o, nici nu ar fi fost posibil în pandemie. Apar în schimb claviaturile lui Mircea Adrian Cadar și saxofonul lui Otto Stăniloi (pe care l-am auzit demult, colaborând cu regretatul Dan Aldea în Germania); pe de altă parte, vocea și chitarele înregistrate de Călin (și blockflöte, cazul melodiei „De taină culori”) nu au cum să nu-i trezească pe fanii legendarei trupe a rockului nostru, care așteaptă de atâția ani un disc cu piese noi, cântate până acum câțiva ani, apoi lăsate la dospit în studiouri. Cert e că această criză globală l-a afectat și pe muzician, care a găsit însă inspirație în „suferința de iarnă”... o parafrază metaforică la titlul unuia dintre cântecele de la debutul trupei. Folk-rockul cu trimiteri etno și metal-progresive (dacă e să dau nume spațiului stilistic în care văd încadrat discul) are și o inspirată compoziție pe versuri eminesciene („La steaua”), este reflexiv, pozitiv, și se suprapune de minune Sărbătorilor Pascale. Concluzia conceptului care transpare, fie și neintenționat de autor (dincolo de piesele variate, de-sine-stătătoare), ține tot de depășirea lockdown-ului, cu forțe proaspete, precum natura care se relansează cu fiecare primăvară. În particular, fanul Celelalte Cuvinte din mine așteaptă însă noul disc, care se anunță - piesă cu piesă - în 2022, după două prime singles lansate concomitent cu concertul on-line care a marcat în decembrie 2021 cei 40 de ani de carieră, mai cu seamă că va fi primul - după decenii - cu două chitare (Călin respectiv fiul său, virtuozul Marius Pop)! (Doru IONESCU)

Victor Socaciu

Un alt deces a îndoliat lumea artistică la sfârșitul anului trecut, cel al compozitorului (membru al UCMR) și interpretului Victor Socaciu. Născut pe 14 ianuarie 1953 la Brașov, a absolvit cursurile Școlii populare de arte din oraș, studiind chitara clasică. În 1970 a înființat trupa rock Zodiac, în care era chitarist și vocalist, repertoriul incluzând în general reluări ale unor piese străine. În 1978 a absolvit cursurile Facultății de Electromecanică, dar încă din 1973 devenise membru al Cenaclului "Dacia Felix" al Centrului Universitar din

Festivalului folk "Primăvara baladelor", Marele Premiu al Cenaclului "Flacăra" trei ani la rând (1979, 1980, 1981) și al Serbărilor "Scânteii tineretului" (1983), două premii la Festivalul internațional de la Soci (URSS) în 1984. După 1990 recunoașterile au fost la fel de numeroase – Premiul Criticii muzicale (1997), Premiul Radiodifuziunii Române (1998, 2001), Premiul Asociației culturale "Ginta latină" de la Chișinău (1999), premiul revistei "Actualitatea Muzicală" (2000), premiul Ministerului Culturii (2002), plus o serie de diplome de excelență la diverse manifestări artistice. Din 1991 s-a impus ca producător al amplului festival național folk

Brașov, lansând aici primele sale piese folk. Între 1976 și 1982 a fost component al Cenaclului "Flacăra" condus de poetul Adrian Păunescu, după care s-a numărat între protagoniștii "Serbărilor Scânteii Tineretului", altă manifestare de factură asemănătoare, dar de o mai mare diversitate, prezentată de poetul Lucian Avramescu. Peste ani, trio-ul din care mai făceau parte Vasile Șeicaru și Ștefan Hrușcă avea să facă la un moment dat săli arhipline în toată țara. A compus muzică pentru spectacole teatrale, dar și a genericelor unor populare emisiuni TV, la două din acestea, "Vânăre de vânt" și "Insula copiilor", fiind și realizator. A participat la șase ediții ale festivalului de la Mamaia, în palmaresul său strălucind distincții cum ar fi laureat al Festivalului național al artei studentești și al

"Om bun" și al Festivalului național al cântecului de dragoste, inițiat și prezentat de cea care i-a fost mulți ani soție, cunoscuta realizatoare a TVR Marina Almășan. A fost extrem de prolific, în raport cu alți artiști folk, sub aspect discografic, gravându-și cele circa 300 de compoziții pe numeroase albume, DVD-uri sau compilații, între cele mai cunoscute creații ale sale fiind "Roata", "Căruța cu flori", "Cântec pentru Charlie Chaplin", "Oltul", "Mama lor", aduse la microfon cu vocea sa gravă inconfundabilă. A activat și pe tărâm politic, ca deputat (de altfel sicriul cu trupul său a fost depus pentru câteva ore la Palatul Parlamentului, înainte ca publicul să-și rămas bun în foyer-ul Sălii Palatului) și apoi în calitate de consul al României la Montreal, în Canada. După Doru Stănculescu, muzica folk autohtonă pierde un alt corifeu al genului, care timp

de mai bine de patru decenii a scris istorie în acest domeniu în care muzica se împletește cu poezia și în care Victor Socaciu a fost un lider incontestabil.

U. OCTAVIAN

Rapsodii la Câmpulung

S-a afirmat nu o dată, inclusiv pe scena Festivalului național al romanței de la Târgoviște, și am scris-o și noi de fiecare dată, că marea manifestare "Crizantema de aur" este ca un fluviu uriaș ce-și adună apele captând torențele unor afluenți reprezentați de evenimentele similare, firește mai mici, ce au loc în diverse orașe. Este marea familie a romanței românești, propunând competiții la Zlatna, Câmpulung Muscel, Baia Mare, Timișoara, Borșa sau Botoșani, acestea fiind cele mai importante, ce se regăsesc în palmaresul soliștilor de frunte. Și, se înțelege, să nu uităm sora mai mică a "Crizantemei de aur", "Crizantema de argint" de la Chișinău. Iar popularizarea acestui gen muzical străvechi este asigurată permanent prin programul național "Tinerețea romanței", promovat intens de directoarea artistică a "Crizantemei de aur", reputata interpretă Alina Mavrodin-Vasilu. În mai toate cazurile, oficialitățile locale înțeleg importanța acestui demers pentru imaginea localităților respective, dar din păcate mai sunt și excepții, din partea reprezentanților unor partide pentru

specialitate, fiind alcătuit din profesorii de muzică Liviu Iana (președinte al juriului), Speranța Florea, Bianca Popescu, Gina Pavel (sora lui Marcel Pavel), folcloristul Ionică Radu și, se înțelege, animatoarea acestui festival, cunoscuta interpretă, cu multe trofee la activ, Mariana Claudia Filipescu (directoare artistică). Dânsa, în egală măsură valoroasă pictoriță și realizatoare TV, este o mare

Maria Neag, Mariana Claudia Filipescu

Viorica Rusu

care tradițiile muzicale și identitatea națională nu înseamnă nimic. Din fericire, de cele mai multe ori pasiunea și cerbicia organizatorilor înving toate opreliștile ridicate de oameni care sprijină mai degrabă genuri muzicale străine sau comerciale. Este și situația festivalului național de romanțe "Rapsodii de toamnă", desfășurat în ultimele trei zile ale lunii octombrie în incinta Casei de cultură "C. D. Aricescu" din Câmpulung Muscel. În ciuda refuzului Primăriei de a acorda manifestării sprijinul de care s-a bucurat până la această a XV-a ediție (la mai mare!), organizatorii au fost totuși la înălțime, ducând la bun sfârșit un eveniment care în plus s-a confruntat și cu restricțiile impuse de pandemia de Coronavirus. Este vorba de Casa de cultură "C. D. Aricescu", director Sergiu Cicu, și de Cercul militar, condus de Emilia Biță. Juriul a fost unul de strictă

admiratoare a Alinei Mavrodin-Vasilu, din experiența căreia s-a inspirat în multe privințe. Coroborat cu relațiile pe care și le-a făcut prin participarea la toate competițiile importante, a reușit să reunească pe scenă 11 concurenți de valoare, cea mai bună dovadă că unii aveau în palmares distincții cucerite la manifestările amintite anterior, inclusiv la "Crizantema de aur". Orchestrațiile și acompaniamentul au fost indiscutabil superioare celor de la edițiile anterioare, fiind asigurate de dirijorul și concert-maestrul Filarmonicii din Pitești, violonistul Mădălin Sandu, și de pianistul Florin Pană. Acesta din urmă este profesor de muzică, fiind masterand la clasa de jazz a unei facultăți de muzică, fiind colaborator permanent al emisiunii "Drag de România mea", realizată la TVR2 de Paul Surugiu-Fuego. Trofeul "Nae Leonard" a revenit solistei Viorica Rusu din Timișoara, care a dat viață inspirat piesei "Romanța inimii mele" de Paraschiv Oprea. La mică distanță în urma ei s-a situat Cristache Bellu din Urlați, jud. Prahova, recompensat cu Trofeul "Vulturii Carpaților" pentru interpretarea romanței "Inimă, de ce nu vrei să-mbătrânești?" de Nicolae Kirculescu. Următoarele poziții în palmaresul final au fost ocupate de artiști foarte cunoscuți, cu multe distincții la activ. Astfel, Premiul I a revenit Georgetei Plută din Alba

Juriul

Festival

Iulia, care a cântat "De-ar ști omul ce-l așteaptă" de Paraschiv Oprea, urmată pe podium de Petruț-Richard Dorobanțu din Târgoviște ("Dragă toamnă" de Vasile Veselovschi), iar Premiul III a fost câștigat de Darius Divian Iordănescu din Timișoara, cu "Țiganca" de Ionel Fernic. Talentata Maria Neag de la Reghin, jud. Mureș (originară din satul Urisiu din același județ) și-a mai adăugat o distincție în palmares și anume Premiul special al Casei de cultură "C. D. Aricescu" din Câmpulung Muscel, ea dând viață convingător melodiei "Părinții mei" a compozitorului ieșean Constantin Bardan. Un alt premiu special, și anume cel al Cercului Militar din Câmpulung, a fost acordat colegei de la Cercul militar din Buzău Andreea Iordache, care a reamintit celebra romanță "A venit aseară mama". În sfârșit, o mențiune a revenit Danielei Bărbuceanu din Pitești pentru interpretarea altei romanțe clasice, "Pocnind din bici" de Vespasian Vasilescu, pe versurile lui George Coșbuc. Chiar nepremiați, și ceilalți trei finaliști au dovedit reale aptitudini pentru abordarea acestui gen muzical aparte, dificil. Este vorba de Geanina Zaharia din Buzău ("De ce oare eu te-am cunoscut?"), Maria Richițeanu de la Pitești ("Sara pe deal" de Vasile Popovici) și Costina Crăciun de la Boboc, jud. Buzău ("Să-mi cânti, cobzar!"). Festivitatea de premiere s-a desfășurat pe scena Cercului Militar din Câmpulung, laureații primind din mâna

merită festivalul și atenția celor din reședința județului Argeș, Pitești?...).

Important este faptul că festivalul a surmontat toate greutățile (să nu uităm că inclusiv anul trecut a fost organizată aici o "Gala a romanței", cu laureați ai edițiilor anterioare) și a avut loc, meritul principal revenind

Mariana Claudia Filipescu, Cristache Bellu

directoarei artistice Mariana Claudia Filipescu, care ne-a declarat la final: "Indiscutabil, a 15-a ediție a festivalului «Rapsodii de toamnă» a fost, în ceea ce privește prestația finaliștilor, precum și calitatea acompaniamentului, cea mai bună de până acum. Suntem o mână de entuziaști care iubim romanța, încercând de fiecare dată să rămânem în memoria colectivă cu o manifestare de valoare a județului Argeș. Slujim cu credință și dăruire sufletească acest gen muzical atât de sensibil, propunându-ne să ținem aprinsă și vie flacăra romanței în sufletele împătimiților muzicii de calitate".

Mihai CHIHER

viceprimarul Nicolae Zaharia nelipsite diplome, buchete de flori, trofee cu însemnele festivalului și, pentru că a existat și așa ceva, reușitul program de sala. Păcat că n-au fost și obișnuitele recitaluri, dar a fost evident o ediție de austeritate, în condițiile absenței sprijinului financiar oficial. Dar au existat în schimb parteneri media: publicația "Evenimentul muscelian" și posturile de televiziune Muscel TV, Clar TV și Super TV, toate trei din Câmpulung Muscel (chiar nu

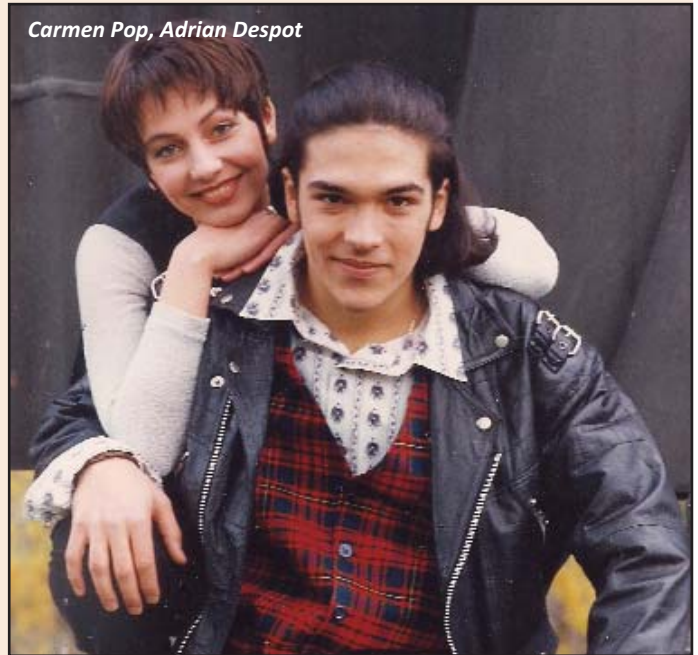

Spirit adolescentin (I)

“Școala vedetelor” a fost unul dintre cele mai spectaculoase și mai originale proiecte muzicale ale lui Titus Munteanu, pornit și desfășurat în mare parte la TVR, dar trecut și pe la Prima TV, atunci când realizatorul a simțit nevoia de a “testa” dotările tehnice și umane ale tinerei televiziuni private. Impresionant este faptul că el a fost adoptat, iubit, respectat, adorat de toate generațiile. Nu există, cred, telespectator care să nu se fi regăsit măcar într-o secvență memorabilă a unei emisiuni semnate de el. Astfel, înainte de 1989 au fost celebrele show-uri muzicale, cărora li s-au adăugat zecile de melodii lansate la concursul “Șlagăre în devenire”, numeroșii soliști tineri propulsați spre succes de concursul “Steaua fără nume”, jumătățile de oră magice ale “Meridianelor cântecului” - toate legate de numele lui Titus Munteanu. După 1990 au venit competițiile de dans sportiv, festivalurile de la Mamaia, “Echipa fantastică” (cu copii talentați din orfelinate), “Televiziunea copiilor”, “O dată-n viață”, “Numai cu acordul minorilor”, “Pirat TV”, “Opt într-o barcă” (ultimul său proiect), fiind tot mai preocupat de descoperirea de

serie au apărut 15, dar numai 5 au fost păstrați! Cei mai cunoscuți rămân și astăzi regretata Mălina Olinescu, Călin Geambașu, Călin Goia, Nadine, Adrian Despot, Alice Bursuc, Titi Bălțeanu (Ultra TT). Șocul lansării noului proiect TV s-a produs la Revelionul TVR de la granița

Carmen Pop, Adrian Despot

Alice Bursuc

talente proaspete, moderne. Cei din generațiile mai în vârstă suspină nostalgic de fiecare dată când TVR redifuzează secvențe din show-uri cu Angela Similea, Marina Voica, Florin Piersic, Anda Călugăreanu, Margareta Pâslaru, Corina Chiriac, Alexandru Arșinel, Radu Gheorghe, Marius Țeicu, Olimpia Panciu și Mihai Constantinescu, nemaivorbind de savuroasele show-uri cu compozitorii Ion Cristinoiu, Cornel Fugaru, Horia Moculescu, Marcel Dragomir, Marius Țeicu, Marian Nistor, Mihai Dumbravă și alții. Iar cei mai tineri s-au regăsit plenar în “Școala vedetelor”, o “nebulie frumoasă” cu care Titus a dominat ani de zile peisajul divertismentului autohton – o explozie de tinerețe, originalitate, nesupunere, nonconformism. Pentru a vă da seama de ce protagoniștii erau cu adevărat lideri ai generației lor, selecția spune totul: fuseseră audiați peste 600 de candidați, dintre care în prima

dintre anii 1994 și 1995, a doua zi toată lumea, îndeosebi adolescenții, comentând uluitorul show. Echipa cu care s-au obținut atâtea succese era alcătuită, între alții, din Iulian Băiașu de la U.N.M.B. (pentru tehnica vocală), coregrafula Mihaela Feher-Antal, “Joe ABC” (sponsorul timișorean), casele de discuri Roton și Alpha Sound. Caseta “Prima Școala vedetelor”, editată de Roton, a cucerit rapid

Nadine

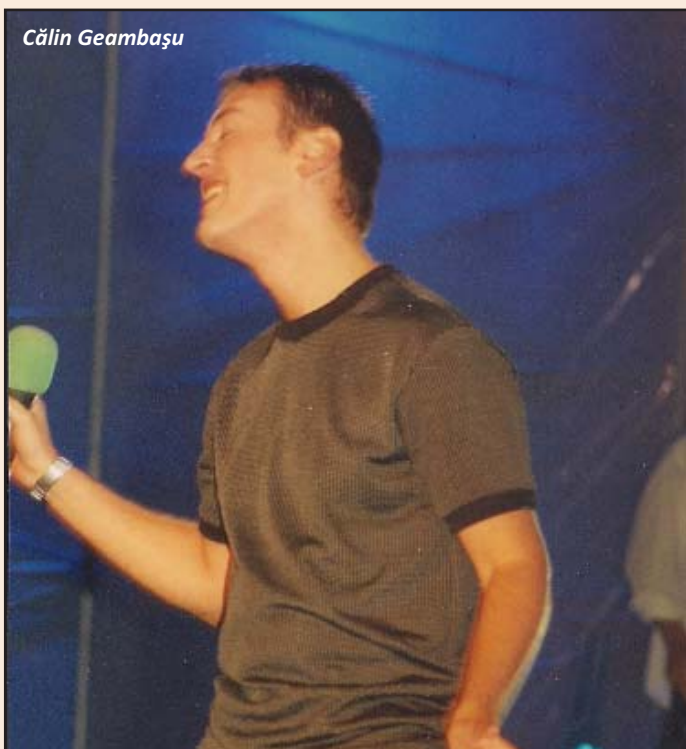

“Discul de aur” datorită vânzărilor-record, aceasta incluzând 19 compoziții lansate în anul anterior, semnate de Ion Cristinoiu, Șerban Georgescu, Adrian Ordean, Viorel Gavrilă, dar și de câțiva dintre componenții trupei – Călin Geambașu, Adrian Despot, Titi Bălțeanu, Florin Cojocaru (de la Class). În ziua când s-a lansat această casetă la

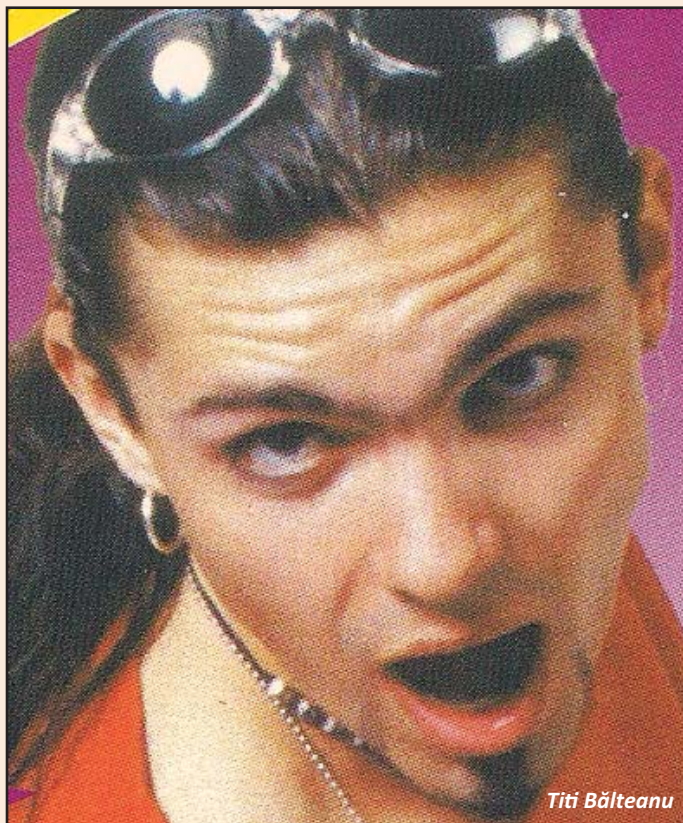
Școala vedetelor

magazinul "Muzica", Calea Victoriei a fost pur și simplu blocată! Din cei 14 membri de bază primii absolvenți au fost Călin Geambașu, Adrian Despot, Titi Bălțeanu, urmași de Mălina Olinescu și de Nadine. "Școala" se mândrea în acel moment cu două "Discuri de aur", precum și cu succesele Mălinei Olinescu – premiul I atât la Mamaia, cât și la "Cerbul de aur", precum și reprezentarea României la finala Eurovision. Planurile viitoare ale realizatorului erau extrem de ambițioase – înființarea unei "Școli a mini-vedetelor" (concretizată ulterior sub alte denumiri) și mai ales realizarea, la "Castel Film", a celor 13 episoade ale serialului "Moștenirea", destinat pieței americane și bazate pe legenda lui Dracula. Era epoca PrimaTV, iar din toate ambițiile și speranțele a rămas doar un prim episod pilot, care nici acela nu se mai știe pe unde e... Pentru a înțelege ce a însemnat fenomenul "Școala vedetelor" trebuia să fi asistat la un concert "live" al acesteia. Nu la festivalul de la Mamaia, nu pe micul ecran, ci în fața mulțimii de tineri. Am făcut-o personal la Panciu sau la un spectacol organizat de

Călin Geambașu

mine pe stadionul din Medgidia, dar celebră a rămas isteria de la Timișoara, când zeci de mii de spectatori i-au asediat pur și simplu, încât nici nu știau dacă scapă cu bine din strânsoarea fanilor! La Panciu, unde tot așa veniseră în formulă completă, cu mentorul lor în frunte, cred că se strânsese tot orașul, plus că veniseră admiratori din tot județul Vrancea. Solistul de muzică populară Liviu Vasiliță își făcea cruce lângă mine, repetând că n-a văzut în viața lui așa ceva. Ce fericiți erau adolescenții de pe scenă, ce bucurie se putea citi pe chipul spectatorilor! Nadine își amintea: "Titus Munteanu mi-a fost mentor, model de viață și profesionalism. Cu generozitate ne valoriza pe fiecare în parte". Mă bucur că i-am recomandat lui Titus Munteanu câteva talente indiscutabile, pe care le remarcasem la festivalurile de muzică ușoară pe care le prezentam în țară: Alice Bursuc, Carmen Pop, Cătălina Toma, Ramona Oțelea. Evident, nu era vorba de nici un fel de "pile", de altfel el nu accepta așa ceva, doar i-am vorbit elogios despre ele, le-am dirijat către preselecții, atât, i-au plăcut, le-a selecționat și le-a înglobat în faimosul său colectiv. Iată ce scriam în

Titi Bălțeanu

"Actualitatea Muzicală" în anul 1995, sub titlul "Școala vedetelor" nu se dezmințe: "După succesul incontestabil al recitalurilor susținute pe scena festivalurilor de la Mamaia și Brașov (Cerbul de aur), laboratorul de talent, tinerețe și prospețime numit "Școala vedetelor" își continuă seria triumfală. După concertul de la Sinaia am remarcat câteva debuturi, cel mai notabil fiind al fiului cunoscutului impresar Titi Bălțeanu. Talentatul adolescent este unul din pianistii de frunte ai generației sale, fiind student al

Cătălina

U.N.M.B. De fapt se simțea nevoia unui plus de muzicalitate și profesionalism, fiindcă fără regrete ar mai putea fi lăsați câțiva "repetenți" care nu-și justifică în nici un fel apariția alături de colegii valoroși. Pentru că în ceea ce privește aparițiile publice se impune a prima talentul

muzical real, fiindcă în viitor, pe scenă, în turneul prevăzut, se cere renunțarea la playback-ul normal pe micul ecran. Încă o dată m-am convins de viabilitatea acestui proiect, strălucind numele deja consacrate, inclusiv în concursul de Interpretare de la Mamaia. Așteptăm "examenul de bacalaureat" de la sfârșitul anului, după primele 12 luni de existență a emisiunii!". Numelor deja amintite anterior o adăugasem atunci și pe Simona Apreutesei, care avea să

Mălina Olinescu

trăiască o frumoasă poveste de dragoste cu Gabriel Cotabiță. Din această citare am eliminat micile critici, precum și numele pe care le propuneam pentru "repetenție"; n-ar avea nici un rost să ne întoarcem în timp, pentru că așa am fost întotdeauna, prietenia și colaborarea erau una, exigența și corectitudinea – alta, sinceritatea fiind în prim-plan. Modul în care unii dintre componenții importanți au ajuns în echipă a fost foarte diferit. Iată ce-și amintește Titi Bălțeanu jr. (Ultra TT): "Într-o dimineață de vară, în 1995, am primit un telefon de la prietenul meu din copilărie Călin Geambașu, care mi-a spus să vin repede la o vizionare pentru un rol în cadrul show-ului "Școala vedetelor", ce urma a fi susținut la "Cerbeul de aur" în acel an. Eram un tânăr rebel de 18 ani, cu plete, "cioculeț" și cercei, prins între examenul de bacalaureat, la Liceul de muzică "Dinu Lipatti", și cel de admitere la Conservator. Provenind dintr-o familie de artiști, mama fiind solistă de muzică populară, iar tata – cel mai mare impresar de artiști și organizator de spectacole din ultimii 30 de ani, practic de când mă știam crescusem văzând în jurul meu mediul artistic, fiind purtat de mic prin turnee, spectacole, săli de teatru și hoteluri. Era oarecum firesc să fiu dat la o școală de muzică, unde de la 6 la 18 ani am studiat pianul și

celelalte materii de teorie muzicală. Un pic buimac mi-am tras ceva pe mine și m-am prezentat la casa de cultură "Petőfi Sándor" de lângă Cișmigiu, unde se țineau pe atunci repetițiile "Școlii vedetelor". Titus Munteanu, un domn cu o mină relaxată, m-a scanat din cap până-n picioare dintr-o singură privire. Nu știu ce impresie și-o fi făcut atunci pe moment, însă am stârnit un pic de interes când am discutat despre ce făcusem până atunci și mai ales despre ce doream să fac în viitor. A urmat o probă practică, efectiv am fost trimis direct pe scenă, am primit câteva indicații, s-a dat drumul la muzică și am intrat în rol alături de ceilalți, unii dintre ei deja vedete pe care le urmărisem la televizor: Alice, Nadine, Kitty Cepraga, Class, Adi Despot, Laurențiu Niculescu. Țin minte că la un moment dat muzica s-a oprit și dl. Titus mi-a spus să dau mai mult, să fiu mai natural și am înțeles că poate era nevoie chiar de latura mea mai neconvențională, așa încât m-am descătușat. La finalul unei piese interpretate de Alice, în loc s-o apuc de mână, am luat-o pe sus și am ieșit în fugă din scenă! Cert este că am devenit membru cu drepturi depline. Nu pot uita că "Școala vedetelor", la "Cerbeul de aur", într-o Piața a Sfatului din Brașov ticsită de lume, i-a avut în deschidere pe celebrii momentului, 2 Unlimited, atât de ridicat era atunci box-office-ul nostru. Au urmat 3 ani de show-uri TV și zeci de turnee cu concerte în toată țara. Eram niște tineri "nebuni", cu talente diferite, dar care împreună puteau să creeze un grup unic, un proiect care practic a deschis ușa noului showbiz din România. Din camera de regie, la televiziune, se auzea "codul" ce declanșa subliminal dezlănțuirea de la filmări: "Fiți haioși!". Acea doză de improvizare dădea până la urmă sarea și piperul emisiunilor, în care am început să-mi creionez și să-mi dezvolt propriul stil muzical, cu compozițiile mele. Rădăcinile lor erau în muzica rock și în cea electronică, așa născându-se hit-uri ale vremii, cum ar fi "Macarale", "Tzurai" sau "Lumea vrea să sară". Montajul emisiunilor era partea cea mai grea, se vizionau nenumăratele duble, se alegeau cele mai bune cadre, se inserau efectele speciale. Prezentatoarea Dana Mladin avea și ea un rol în respectivul proces, trebuia să noteze și să țină minte cam tot ce se filma inițial". (Va urma)

Octavian URSULESCU

Corul „Sunetul muzicii”: „Nota 10 la... cântat!”

Absolut senzațional acest CD editat de casa de discuri Eurostar - un proiect muzical destinat celor mici, cu 10 melodii compuse de Dani Constantin pe versurile reputei realizatoare TVR Marina Almășan (pe care o descoperim cu plăcere în această postură) și interpretate de Corul de copii „Sunetul muzicii” condus de Cristina Manoliu Săvulescu, a cărui activitate este binecunoscută pe acest tărâm. Aranjamentele vocale aparțin lui Dani Constantin (ne bucurăm să-l vedem revenit în prim-planul creației!), orchestrator și înregistrare instrumente - Alexandru Gorgos, editare, mixaj și masterizare - Andrei Kerestely (vocile au fost înregistrate la “Midi Sound Studios” în octombrie 2021), iar simpaticul desen de pe copertă este semnat de Costel Pătrășcan. La fiecare melodie sunt indicați copiii-soliști, câteva din piese fiind speciale. De pildă “Acesta-i Crăciunul!” (unde cântă Cristina Manoliu Săvulescu alături de corul pe care-l conduce), “Magicianul Teo” (profesor coordonator Adelina Brestoiu), “Barbă-Cot” (cu fostul “măgăruș”, îndrăgitul actor Eugen Cristea), dar mai ales “Fanii lui Paul”, cu un amuzant dialog între Paul Surugiu-Fuego și câțiva copii care aspiră la glorie. Cum toate textele sunt tipărite în booklet (bună idee, fiindcă mulți copii vor relua cântecele), am savurat și noi “discuțiile” muzicale dintre popularul artist și interlocutorii săi, în final Fuego dezvăluindu-le secretul urcușului spre culmile artei interpretative. Cu siguranță acest album va face furori în rândul micuților iubitori ai muzicii ușoare! Au susținut apariția albumului Asociația “Arte dell anima”, Hotelul Saint Germain din Brăila, Rotary Club București Continental.

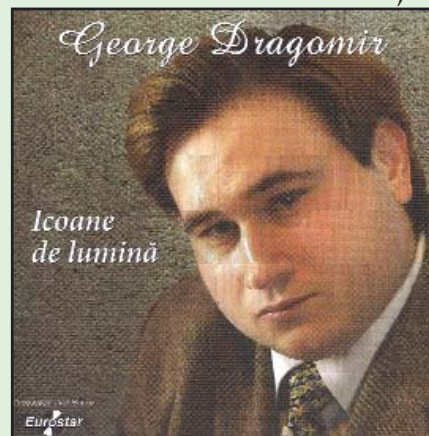
Maria Rotaru: „Unde ești, copilărie?”

Originară din județul Dolj, tânăra interpretă ne este recomandată cu căldură, în booklet, de Daniela Roxana Gibescu. Solista dedică albumul mamei sale, de la care a moștenit talentul muzical. Un produs de calitate al casei de discuri Eurostar (producător Paul Stîngă), un rol important jucându-l aacompaniamentul renumitei orchestre “Lăutarii” de la Chișinău, dirijor Nicolae

Botgros. Protagonista semnează toate cele 16 melodii din cuprinsul discului, de sunet și mixaje fiind responsabil Viorel Scutaru.

George Dragomir: „Icoane de lumină”

Format la Facultatea de muzică a Universității “Transilvania” din Brașov, tânărul tenor George Dragomir este recomandat (nu mai puțin de 9 aprecieri superlative, impresionant!) cu multă căldură în booklet-ul CD-ului de față atât de colaboratori, între care textiera Viorela Filip, membră a UCMR (semnează versuri la 7 piese), cât și de foști dascăli. Între aceștia, conf. univ. dr. Petre Marcel Vârlan, de asemenea membru al UCMR, care, în postură de compozitor (este laureat al Festivalului național “Crizantema de aur” de la Târgoviște), i-a încredințat spre interpretare două frumoase romanțe, “De când te-aștept” și “Flori albe”. Dar în principal avem de-a face cu un album de autor, protagonistul semnând muzica la 12 din cele 15 melodii și tot atâtea aranjamente orchestrale. Este un album emoționant, din care emană dragostea interpretului pentru părinți și pentru bunică. La piesa “Ești mama mea” apare la pian Rareș Bratu, iar inginer de sunet la majoritatea cântecelor este Mircea Elisei. O apariție de calitate de casei de discuri Eurostar. (M. C)

Revistă lunară de informare, opinie și dezbateri editată de
UNIUNEA COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA
și finanțată cu sprijinul MINISTERULUI CULTURII

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactor șef:

Mihai COSMA

Redactori: Octavian URSULESCU

Norela-Liviana COSTEA

Secretar de redacție: Costin ASLAM

Correspondenți naționali:

Sanda HÂRLAV MAISTOROVICI, Mariana POPESCU,
Vasilica STOICIU-FRUNZĂ, Cristina ȘUTEU, Alex VASILIU,
Petre-Marcel VÂRLAN

Semnează în acest număr:

Ani-Rafaela CARABENCIOV, Cătălina CĂPĂȚÎNĂ,
Theodora CONSTANTINESCU, Răzvan GEORGESCU,
Sanda HÂRLAV MAISTOROVICI, Doru IONESCU, Andreea KISELEFF,
David LAPADAT, Florian LUNGU, Alexandra MAHU,
Carmen MANEA, Doina MIREA, Doina MOGA, Mimo OBRADOV,
Alexandru PĂTRAȘCU, Costin POPA, Mariana POPESCU,
Edward SAVA, Liliana STAIU, Carmen STOIANOV,
Lena VIERU-CONTA

www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: București, Ecaterina Teodoroiu nr. 19, sect. 1,
010971, România. Tel./Fax: +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - INTERSIGMA-ERICOM SRL

TEL: 021-242.30.32

ISSN: 1220-742x